

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพใน
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ไอลดา แพงดี

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพใน
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ไอลดา พงศ์ดี

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

GUIDELINES FOR DEVELOPING ACADEMIC ADMINISTRATION USING THE PROFESSIONAL
LEARNING COMMUNITY (PLC) PROCESS IN SCHOOLS UNDER THE SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE CHONBURI RAYONG

I-LADA PANGDEE

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR MASTER DEGREE OF EDUCATION
IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
FACULTY OF EDUCATION
BURAPHA UNIVERSITY

2025

COPYRIGHT OF BURAPHA UNIVERSITY

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณางาน
นิพนธ์ของ ไอลดา แพงดี ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ บุญญา)

..... ประธาน

(ดร.ภัทรารุช รักกลิ่น)

..... กรรมการ

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปุณณิษฐา มาเชค)

(รองศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ บุญญา)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปุณณิษฐา มาเชค)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. สญาญ์ ชีระวนิชตระกูล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทวัส แจ่มเอียด)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

66920307: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา, การบริหารงานวิชาการ, กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ไอลตา แพงดี : แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง. (GUIDELINES FOR DEVELOPING ACADEMIC ADMINISTRATION USING THE PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY (PLC) PROCESS IN SCHOOLS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE CHONBURI RAYONG) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: เกียรติศักดิ์ บุญญา, ป.ด., ปุณณัฐธามาเชค, ป.ด. ปี พ.ศ. 2568.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรีระยอง 2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง วิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยข้าราชการครู จำนวน 350 คน และการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยผู้บริหารและข้าราชการครูจำนวน 5 คน เครื่องมือวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น .97 และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า $PNI_{Modified}$ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับดีมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ส่วนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน 2. ความต้องการจำเป็นด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุดคือ การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ส่วนของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจมีความต้องการจำเป็นสูงสุด 3. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ได้เสนอแนวทางประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านชุมชนกัลยาณมิตร 2) ด้านวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน 3) ด้านภาวะผู้นำร่วม และ 4) ด้านการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ

66920307: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: GUIDELINES FOR DEVELOPMENT, ACADEMIC ADMINISTRATION, PROFESSIONAL, LEARNING COMMUNITY (PLC)

I-LADA PANGDEE : GUIDELINES FOR DEVELOPING ACADEMIC ADMINISTRATION USING THE PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY (PLC) PROCESS IN SCHOOLS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE CHONBURI RAYONG. ADVISORY COMMITTEE: KRIENGSAK BOONYA, Ph.D. PUNNITHTHA MRAZEK, Ph.D. 2025.

This research aimed to: 1) study the current conditions and needs in academic administration using the Professional Learning Community process in schools under the Secondary Educational Service Area Office Chonburi Rayong, and 2) examine guidelines for academic administration based on the PLC process in the same context. The quantitative research involved a sample of 350 government teachers, while the qualitative research included 5 school administrators and government teachers. Research instruments consisted of a questionnaire with a reliability coefficient of 0.97 and interview guides. Data were analyzed using mean, standard deviation, Priority Needs Index (PNI), and content analysis.

1. The current state of academic administration using the Professional Learning Community (PLC) process was at a very good level, with the highest average score in assessment, evaluation, and credit transfer. Within the PLC process in schools, the highest average score was in shared vision and values. 2. The most critical need in academic administration was curriculum development, while in the PLC process, collaborative learning had the highest priority need. 3. The proposed guidelines for developing academic administration include four key areas: 1) building a caring community, 2) fostering shared vision and values, 3) promoting shared leadership, and 4) encouraging collaborative learning.

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ บุญญา อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปุณณิษฐา มาเชศ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก และ ดร.ภัทราวุธ รักกลิ่น ซึ่งกรุณาแนะนำแนวทางในการศึกษาค้นคว้า ติดตามการทำงาน ให้คำปรึกษา ให้ความช่วยเหลือ สละเวลาตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนให้กำลังใจในการทำงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและขอขอบพระคุณผู้บริหารข้าราชการครูผู้สอนทุกท่านโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยองที่ได้กรุณาให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์เป็นอย่างดี ที่เป็นประโยชน์ในการนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง รวมทั้งขอขอบคุณ เพื่อนนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษาทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำที่ดีเสมอมา ขอขอบคุณนางสาวชุลีพร เหล่าตระกูลที่ให้ความช่วยเหลือแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ทำให้งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

คุณประโยชน์อันใดที่เกิดจากงานนิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่บิดา มารดา นางสาว ของผู้วิจัย ที่ได้ให้กำลังใจและสนับสนุนมาโดยตลอด อีกทั้งบูรพาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และประสบการณ์ที่ดีให้แก่ผู้วิจัย

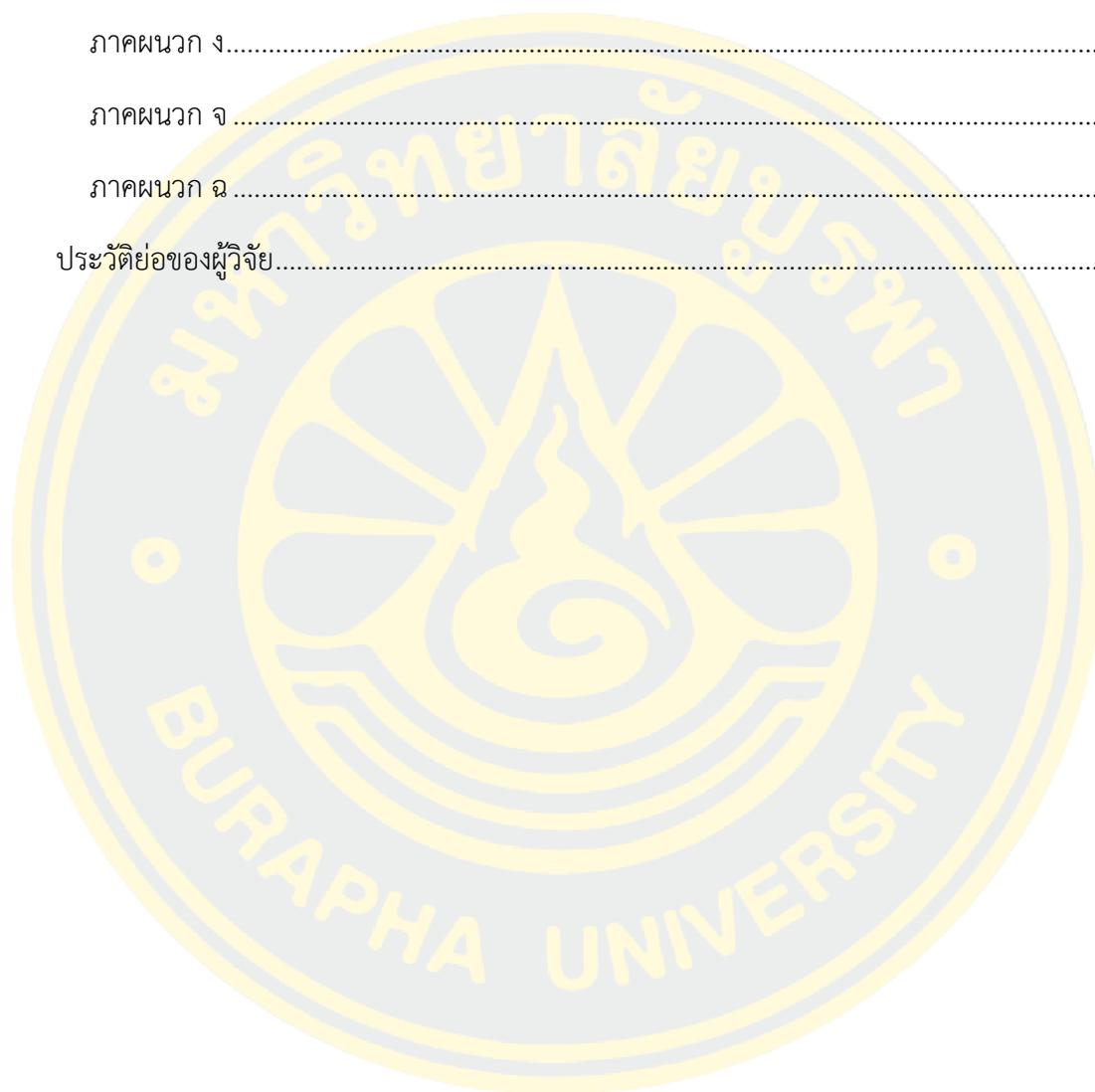
ไอลดา แผงดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่ 1.....	1
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
คำถามในการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
บทที่ 2.....	13
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง.....	13
การบริหารสถานศึกษา.....	29
การบริหารงานวิชาการ.....	31

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ.....	48
แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพใน สถานศึกษา	68
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	70
บทที่ 3	82
วิธีการดำเนินงานวิจัย	82
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	82
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	83
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	85
การเก็บรวบรวมข้อมูล	88
การวิเคราะห์ข้อมูล	90
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	91
บทที่ 4	93
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	93
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	93
การวิเคราะห์ข้อมูล	94
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	94
บทที่ 5	126
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	126
สรุปผลการวิจัย	127
อภิปรายผลการวิจัย.....	135
ข้อเสนอแนะ.....	152
บรรณานุกรม.....	154
ภาคผนวก.....	166

ภาคผนวก ก	167
ภาคผนวก ข	179
ภาคผนวก ค	183
ภาคผนวก ง.....	185
ภาคผนวก จ	193
ภาคผนวก ฉ	195
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	201

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาจากแนวคิดของนักวิชาการ.....	38
ตารางที่ 2 การสังเคราะห์องค์ประกอบกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา จากแนวคิดของนักวิชาการ.....	62
ตารางที่ 3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำแนกตามจังหวัด	83
ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวมและรายด้าน	95
ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา.....	96
ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านการนิเทศการศึกษา	97
ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา.....	98
ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา	99
ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง การบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน	100
ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านชุมชนกัลยาณมิตร	101

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน 102

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านภาวะผู้นำร่วม..... 103

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ..... 104

ตารางที่ 14 ผลการการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในภาพรวมและรายด้าน 105

ตารางที่ 15 ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง..... 106

ตารางที่ 16 ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านการนิเทศการศึกษา..... 107

ตารางที่ 17 ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา..... 109

ตารางที่ 18 ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา 111

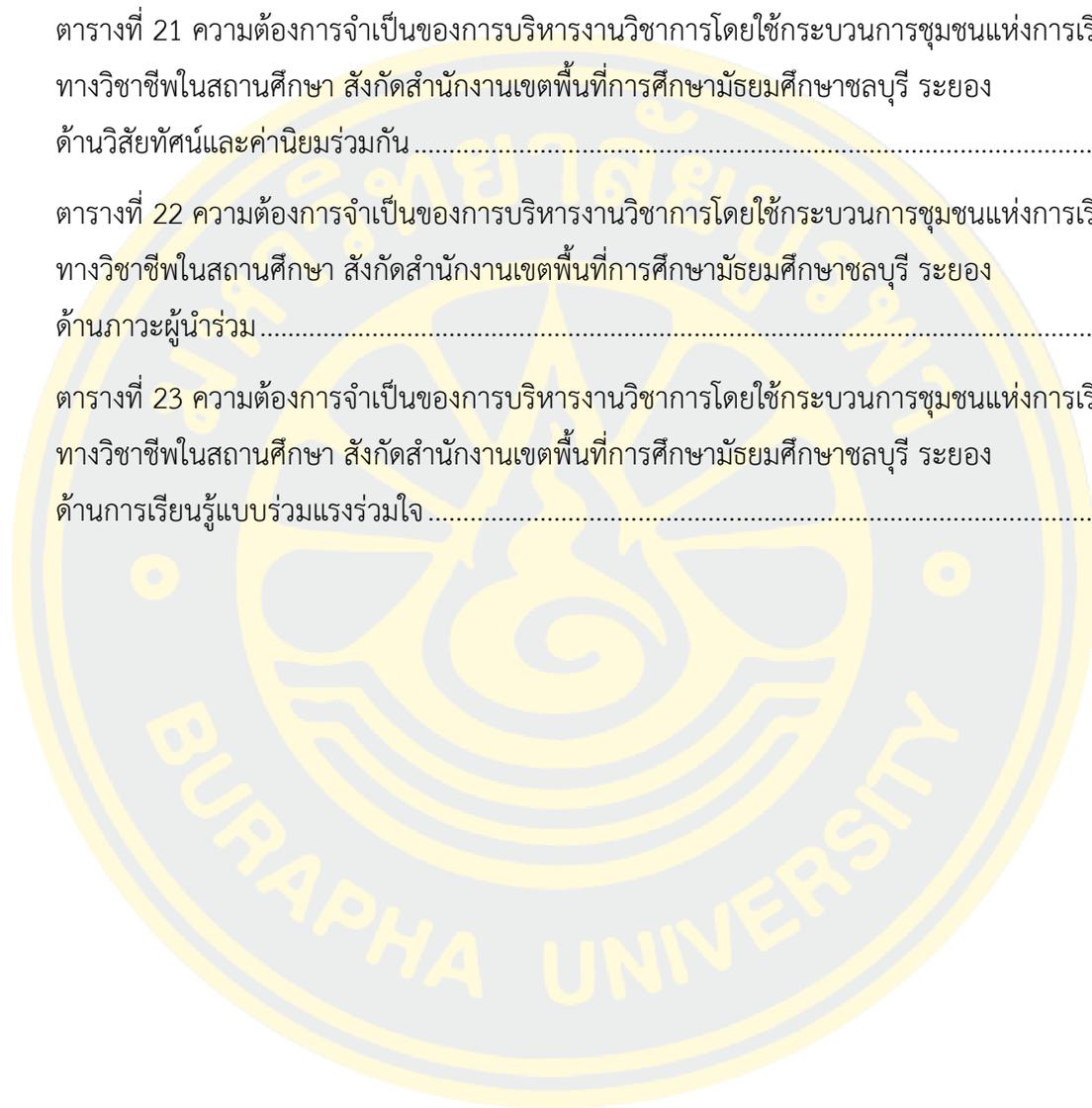
ตารางที่ 19 ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน 113

ตารางที่ 20 ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้
ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
ด้านชุมชนกัลยาณมิตร 114

ตารางที่ 21 ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้
ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
ด้านวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน 116

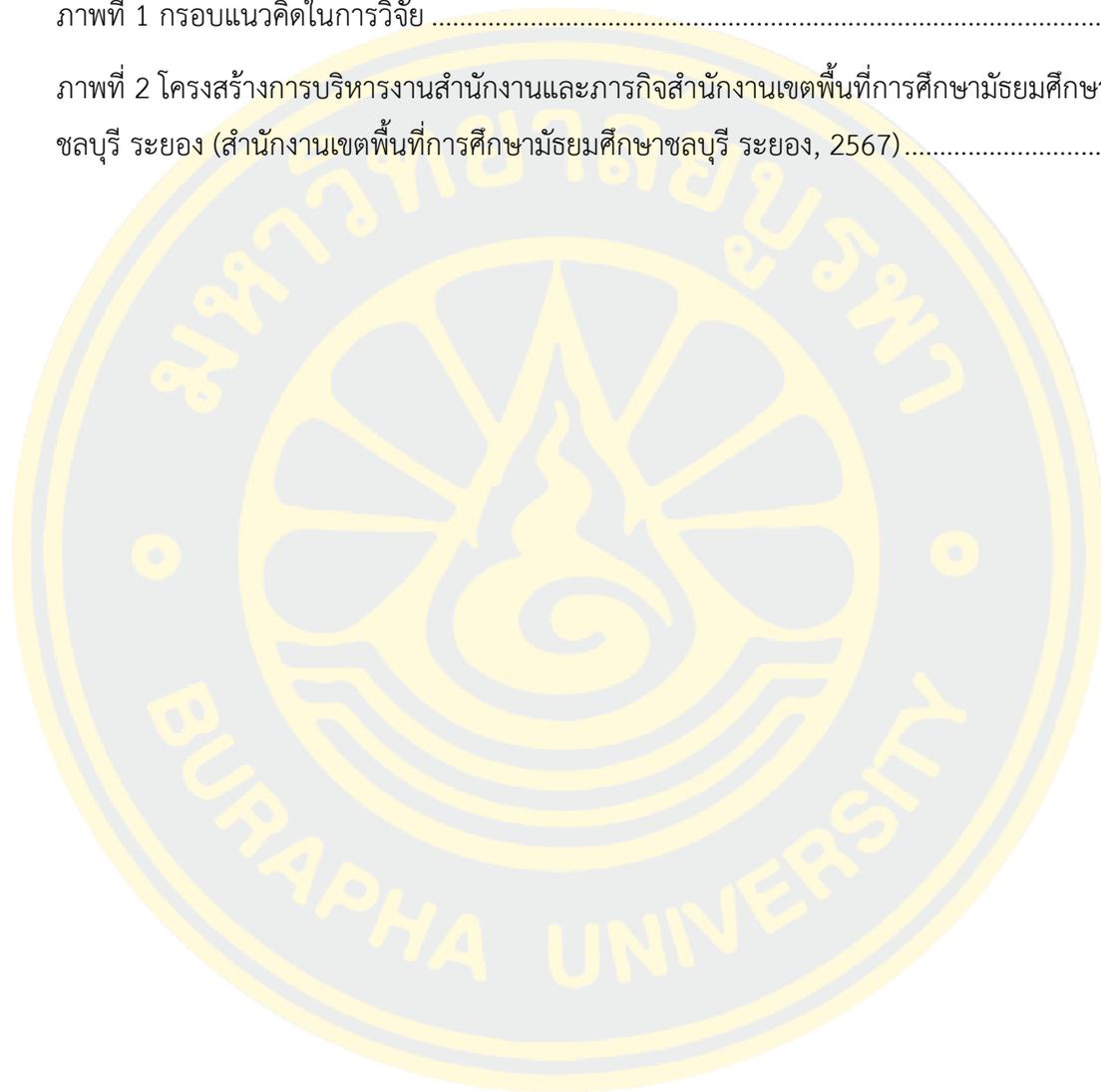
ตารางที่ 22 ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้
ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
ด้านภาวะผู้นำร่วม 117

ตารางที่ 23 ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้
ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
ด้านการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ 118

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
ภาพที่ 2 โครงสร้างการบริหารงานสำนักงานและภารกิจสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง, 2567)	14

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสถานการณ์โลกปัจจุบันถือได้ว่า การศึกษาเป็นกลไกที่สำคัญที่จะทำให้นักศึกษามีความรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษามีบทบาทที่สำคัญยิ่งต่อชีวิตมนุษย์นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและใน อนาคต สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นหน่วยงานสำคัญในการขับเคลื่อน การศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้ความสำคัญอย่างมากเกี่ยวกับการศึกษาในเรื่องการบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะงานด้านการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นหน้าที่หลักของครูและ บุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไข เพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 และฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562) มาตรา 23 ว่าด้วยเรื่อง การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยต้องเน้น ความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมมีทักษะ พื้นฐานที่จำเป็นมีลักษณะนิสัยที่ดีงาม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) การพัฒนาการศึกษามี ความสำคัญยิ่งในการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชากรในแต่ละประเทศ โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่ โลกกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี สังคม และเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว การศึกษาเป็น เครื่องมือที่สามารถเสริมสร้างทักษะและความรู้ให้กับประชาชนในการปรับตัวต่อ การเปลี่ยนแปลง ดังกล่าว ในประเทศไทยการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็นหนึ่งใน ภารกิจสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการ โดยเฉพาะในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรีและระยอง ที่มีการจัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อพัฒนาเยาวชนให้พร้อมที่จะเผชิญกับโลก ที่มีความซับซ้อน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (แก้ไข เพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 และฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562) ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจและ การจัดการศึกษาไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยกำหนดเป็นกรอบภารกิจใน การบริหารงานของสถานศึกษาออกเป็น 4 ฝ่าย คือ การบริหารงานวิชาการ งานงบประมาณงาน บุคลากร และงานบริหารงานทั่วไป แต่ละฝ่ายมีบทบาทและความรับผิดชอบเฉพาะด้าน ซึ่งล้วนมี ความสำคัญต่อการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา ฝ่ายการ บริหารงานวิชาการมีหน้าที่ดูแลเรื่องการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตร และการประเมินผล

สัมฤทธิ์ทางการเรียน ฝ่ายงานงบประมาณ มีหน้าที่ในการจัดสรรทรัพยากร งบประมาณในการจัดการศึกษาให้สถานศึกษาสามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างมีคุณภาพ ฝ่ายงานบุคลากร มีหน้าที่เน้นการบริหารจัดการครูและพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความพร้อมในการปฏิบัติงานและฝ่ายงานบริหารงานทั่วไป มีหน้าที่บริหารงานด้านระบบสนับสนุนในทุกด้าน มุ่งดูแลเรื่องพฤติกรรมและสวัสดิภาพของผู้เรียน เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี ซึ่งทุกฝ่ายต้องทำงานร่วมกันอย่างประสานสอดคล้องเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

การบริหารการศึกษาที่ดีจะช่วยให้โรงเรียนสามารถบรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้ โรงเรียนที่มีคุณภาพจะช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ และคุณธรรมที่เพียงพอที่จะเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของชาติได้ (ไพโรภ รัตนชูวงศ์, 2561) การบริหารงานวิชาการเป็นศูนย์กลางและสิ่งสำคัญในการบริหารสถานศึกษา เปรียบเสมือนดวงใจที่ให้พลังและชี้นำสถานศึกษาในทิศทางที่ถูกต้อง เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการทำงานและพัฒนาผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ และการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งจะต้องขับเคลื่อนลงสู่สถานศึกษาโดยทันทีมีแนวทางในการนิเทศติดตาม ส่งเสริมสนับสนุนประสิทธิภาพในการทำงานทั้งในด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ระบบประกันคุณภาพ การปฏิรูปหลักสูตร ปฏิรูปการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ที่ดีเพื่อสร้างความเข้มแข็งของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง (ยุทธนา เกื้อกุล, 2560) การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเป็นกลไกหลักที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนโดยเฉพาะในการวางแผน การจัดการหลักสูตร การใช้เทคโนโลยีการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียน และการเสริมสร้างทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับนักเรียนการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลให้การเรียนการสอนในโรงเรียนมีคุณภาพและสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมในยุคปัจจุบันได้อย่างตรงจุด

กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นนวัตกรรมการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผ่านการพัฒนาศักยภาพผู้สอนและนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนเป็นความร่วมมือร่วมใจกันทางวิชาการของผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ร่วมมือกันช่วยเหลือสนับสนุนและส่งเสริมซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา, 2562) กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ Professional Learning Communities (PLC) หมายถึง การรวมตัว ร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครูผู้บริหารและนักการศึกษาบนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตรที่มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันแบบทีมเรียนรู้ที่ครู

เป็นผู้มีส่วนร่วม และผู้บริหารแบบผู้ดูแลสนับสนุน สู่การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพเปลี่ยนแปลง คุณภาพตนเองสู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญและ ความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) แนวทางที่ได้รับการยอมรับในวงการการศึกษา คือ “กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา” หรือที่เรียกว่า Professional Learning Community : PLC ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่เน้นการพัฒนาครูผ่าน การทำงานร่วมกันในลักษณะของทีมงานและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูในสถานศึกษา โดยมี เป้าหมายหลักในการพัฒนาการปฏิบัติงานในสถานศึกษา แนวทางนี้เน้นการแลกเปลี่ยนความรู้และ ประสบการณ์ระหว่างครูและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาวิชาชีพในทุกระดับของการศึกษา การสะท้อน และปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งไม่ได้หมายความว่าครูจะต้องทำงานคนเดียวหรือเรียนรู้ เพียงแค่จากตัวเองเท่านั้น แต่จะเกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การวิจารณ์อย่างสร้างสรรค์และการ พัฒนาการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละยุคสมัย การสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ การทำให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีโอกาสเรียนรู้จากกันและกัน ร่วมมือกันในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาถือเป็นก้าวสำคัญที่จะช่วยยกระดับการศึกษาไทยในทุกมิติใน การสร้างโรงเรียนที่เป็นแหล่งเรียนรู้ทั้งสำหรับครูและนักเรียน ตลอดจนเป็นต้นแบบในการพัฒนา การศึกษาอย่างยั่งยืนในสังคม

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาส่งเสริมให้สถานศึกษาเน้นสร้างเครือข่ายการจัดกิจกรรม พัฒนาวิชาชีพแบบกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ Professional Learning Community : PLC สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ได้ให้สถานศึกษาในสังกัด จัดกิจกรรมสร้างเครือข่ายกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง นั้นคำนึงถึงความสำคัญและประโยชน์ของการสร้างเครือข่ายการ จัดกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพแบบกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่จะสามารถนำมาใช้ใ นการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาการบริหารงาน ในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาโดยผ่านการสะท้อนคิด ความคิดเห็นที่แตกต่างและหลากหลายของคนในองค์กร อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูในสถานศึกษา โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นกลไก หลักที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา พร้อมทั้งแก้ไขปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักเรียนที่ไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้สูงขึ้น ซึ่งเป็น ภาระหน้าที่หลักของบุคคล 2 กลุ่ม กลุ่มแรก คือ ครูผู้สอน ซึ่งถือเป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบ

โดยตรง ทั้งนี้เพราะคุณภาพการสอนนั้น คือ ผลที่ได้จากการปฏิบัติงานของครู สำหรับบุคคลอีกกลุ่มหนึ่ง คือ ผู้บริหารจะอยู่ในฐานะของผู้ควบคุมดูแล และให้การสนับสนุนต่อการปฏิบัติงานของครู โดยเหตุนี้การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนจึงเป็นภาระหน้าที่ของครู และผู้บริหารสถานศึกษาที่จะช่วยกันแสวงหาแนวทางในการพัฒนาและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาให้สูงขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552)

ประเทศไทยมีปัญหาทางวิชาการในหลายด้านที่ต้องการการปรับปรุงและพัฒนาเพื่อคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพในประเทศไทย อย่างเช่น การประเมินผลการศึกษาาระดับนานาชาติ Programme for International Student Assessment (PISA) ซึ่งเป็นการทดสอบที่จัดทำโดยองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) เป็นการวัดความสามารถของนักเรียนในด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ การทดสอบนี้ถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการประเมินคุณภาพการศึกษาของแต่ละประเทศ และสะท้อนถึงความสามารถในการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนสำหรับการใช้ชีวิตในสังคมยุคใหม่ อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังคงประสบปัญหาหลายประการเกี่ยวกับคะแนน Programme for International Student Assessment (PISA) ที่ไม่สามารถทำคะแนนได้ดีเทียบเท่ากับประเทศอื่น ๆ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2566) นอกจากนี้ การบริหารงานในสถานศึกษายังพบปัญหาการบริหารงานวิชาการหลายประการที่ต้องการการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ในด้านหลักสูตรการศึกษาที่ใช้ในปัจจุบัน ยังไม่สามารถตอบสนองกับความต้องการของตลาดแรงงานและความเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัลได้อย่างเต็มที่ (ณรงค์ เกียรติคุณวงศ์, 2564) ด้านความไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ โรงเรียนในเมืองและในพื้นที่ห่างไกลมีความแตกต่างในด้านทรัพยากรและโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ ดังนั้นยังเป็นปัญหาที่ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาระหว่างโรงเรียนในเมืองและชนบท (ดุสิตา เลหาพันธ์, 2562) อีกหนึ่งปัญหาหลักที่พบในการบริหารงานวิชาการ คือ การขาดแคลนครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านและการฝึกอบรมที่ไม่ทันสมัย ยังคงเป็นปัญหาสำคัญในการพัฒนาการศึกษา ขาดการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งไม่เพียงพอสำหรับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ เช่น การสอนในยุคดิจิทัล และการใช้เทคโนโลยีในห้องเรียน นอกจากนี้ ครูยังขาดการสร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันในวิชาชีพ ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพการเรียนการสอน (กฤษณา พาสว่าง และ คณະ, 2565)

จากการสัมภาษณ์บุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง พบว่า สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี

ระยอง อยู่ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) แต่หลักสูตรในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง บางโรงเรียนหลักสูตรของสถานศึกษานั้นยังไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และสังคมในยุคปัจจุบันได้ จึงต้องเร่งการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยสามารถตอบสนองกับความต้องการของตลาดแรงงานและความเปลี่ยนแปลงของเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) อีกทั้ง ยังพบว่าโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะในชนบทหรือพื้นที่ห่างไกล ยังมีปัญหาด้านการขาดแคลนครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การขาดทักษะการสอนที่ทันสมัย รวมทั้งการฝึกอบรมที่ไม่ก้าวทันยุคปัจจุบัน ส่งผลให้นักเรียนไม่ได้รับการพัฒนาในทักษะที่สำคัญ เช่น การคิดวิเคราะห์ หรือการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ ทำให้คุณภาพการเรียนการสอนไม่ได้มาตรฐานที่ควรจะเป็น การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูที่มีความสามารถเฉพาะด้านไม่สามารถทำได้เพียงแค่การฝึกอบรมครูในระดับปัจเจก แต่ต้องสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่สามารถสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืน และทำให้ครูในทุกพื้นที่มีโอกาสเข้าถึงการพัฒนาทางวิชาการและวิชาชีพที่มีคุณภาพ ดังนั้นนับเป็นปัญหาสำคัญที่จำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขเพื่อเร่งรัดยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ควรให้ความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการ (สัมภาษณ์, 2567)

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง เนื่องด้วยการนำกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนางานวิชาการในสถานศึกษานั้น จะเป็นส่วนหนึ่งของการแก้ไขปัญหาการบริหารงานวิชาการ ในด้านการพัฒนาหลักสูตรให้ตอบสนองกับความต้องการของตลาดแรงงานและความเปลี่ยนแปลงของเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และพัฒนาความรู้เสริมสร้างทักษะในด้านต่าง ๆ ความสามารถของครู ซึ่งเป็นกำลังสำคัญของขับเคลื่อนสถานศึกษา และเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นการยกระดับการศึกษาทั้งระบบ โดยมีหลักการ คือ ความร่วมมือกันพัฒนาและแก้ไขปัญหาของคนในองค์กร เพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่ผู้เรียน ตอบสนองความต้องการทางการศึกษาแก่ประชาชนในพื้นที่ ปฏิบัติงานให้บรรลุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

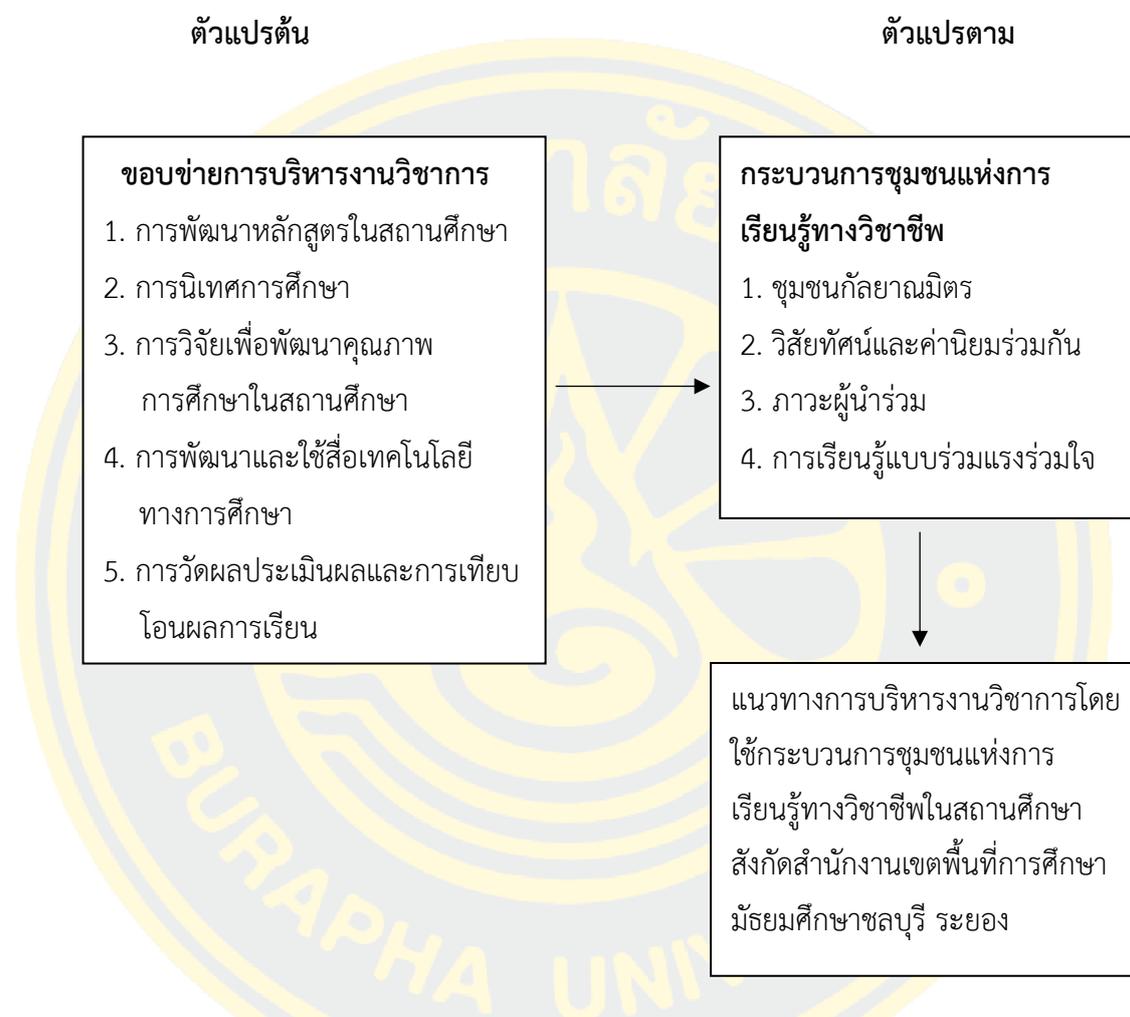
คำถามในการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง เป็นอย่างไร
2. แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ควรเป็นอย่างไร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยขอขอยายการบริหารงานวิชาการ ได้ทำการศึกษาและสังเคราะห์จากเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550), กระทรวงศึกษาธิการ (2552), นิวัฒน์ โพธิ์ชัยโส (2558), ปภาวดี โพธิ์งาม (2559), ขวัญข้าว ชุ่มเกษรกุลกิจ (2560), ปราณული สุตตา (2560), อนุวัฒน์ ธีมมะปาละ (2561), จีราวรรณ รินทรา (2562), สรวุฑ แซ่ม้อย (2562), อานนท์ ธิติคุณากร (2562), กษิณีภูมิ มีพรหม (2562) และ แววดา ชุ่มอิม (2562) และขอขอยายองค์ประกอบกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้ทำการศึกษาและสังเคราะห์เอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) จาก เมธาสิทธิ์ ธีร์ตันศรีสกุล (2560), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ (2560), วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนาผล (2561), เกียรติศักดิ์ บุญญา (2564), ทิพย์วิมล วังแก้วศิริ

และคณะ (2564), พงศ์เทพ จิระโร (2564) และปิ่นพนธ์ต์ จำปากุล (2565) จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นทั้งหมดนี้ผู้วิจัยได้นำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบสภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

2. ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

3. ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปวางแผนปรับปรุงกำหนดนโยบาย และแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลจนเป็นที่ยอมรับของสังคม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

ในการวิจัยนี้มุ่งศึกษาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ได้ทำการศึกษา และสังเคราะห์จากเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขอบข่ายของเนื้อหาการบริหารงานวิชาการจากสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550), กระทรวงศึกษาธิการ (2552), นิวัฒน์ โพธิ์ชัยโส (2558), ปภาวดี โพธิ์งาม (2559), ขวัญข้าว ชุ่มเกษรกุลกิจ (2560), ปราณวลี สุดตา (2560), อนุวัฒน์ ธัมมะपालะ (2561), จิรารวรรณ รินทรา (2562), สราวุธ เข้มช้อย (2562), อานนท์ ธิติคุณากร (2562), กษิณีภูมิ มีพรหม (2562) และ แววดา ชุ่มอิม (2562) ได้ขอบข่ายของเนื้อหาจำนวนทั้งสิ้น 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา 2) การนิเทศการศึกษา 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 4) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา และ 5) การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน) และทำการศึกษาขอบข่ายของเนื้อหากระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ได้ทำการศึกษา และสังเคราะห์เอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) จาก เมธาสิทธิ์ ธัญรัตนศรีสกุล (2560), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ (2560), วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนาผล (2561), เกียรติศักดิ์ บุญญา (2564), ทิพย์วิมล วังแก้วหิรัญ และคณะ (2564), พงศ์เทพ จิระโร (2564) และ ปิณณทัต จำปากุล (2565) ได้ขอบข่ายของเนื้อหาจำนวนทั้งสิ้น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ชุมชนกัลยาณมิตร 2) วิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน 3) ภาวะผู้นำร่วม และ 4) การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

2.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ปีการศึกษา 2567 จำนวน 3,864 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง, 2568)

2.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ปีการศึกษา 2567 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 350 คน และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกตามจังหวัด

2.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

2.2.1 ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ปีการศึกษา 2567 จำนวน 5 คน เลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ประกอบด้วย

2.2.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในการบริหารงาน จำนวน 2 คน

2.2.1.2 ข้าราชการครูที่รับผิดชอบงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) จำนวน 3 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย

3.1.1 การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา

3.1.2 การนิเทศการศึกษา

3.1.3 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

3.1.4 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา

3.1.5 การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ประกอบด้วย

3.2.1 ชุมชนกัลยาณมิตร

3.2.2 วิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน

3.2.3 ภาวะผู้นำร่วม

3.2.4 การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ

นียมศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การจัดการและวางแผนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในสถานศึกษา เพื่อให้การศึกษามีคุณภาพและตรงตามมาตรฐาน รวมถึงการวางแผนและพัฒนาหลักสูตร การจัดหาสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ และการประเมินผลการเรียนรู้ การบริหารที่ดีช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน และพัฒนาความสามารถของนักเรียนทั้งด้านวิชาการและทักษะชีวิต การติดตามผลและการปรับปรุงการสอนเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1.1 การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา หมายถึง การจัดการการเรียนรู้ ที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ ปรับปรุง และจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุด โดยมุ่งพัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณธรรมที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต หลักสูตรต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของสังคม รวมถึงสามารถตอบสนองการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี การพัฒนาหลักสูตรต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีคุณภาพสูงสุดและเหมาะสม

1.2 การนิเทศการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานให้คำแนะนำ การสนับสนุน และการตรวจสอบการดำเนินงานทางการศึกษาในสถานศึกษา โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและการบริหารงาน การนิเทศช่วยให้ครูและบุคลากรได้รับข้อมูลเพื่อปรับปรุงการสอน และดำเนินการโดยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์ในด้านการศึกษา การนิเทศที่มีประสิทธิภาพช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้และพัฒนาครูและผู้เรียน

1.3 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินการศึกษาค้นคว้า และสำรวจข้อมูลในด้านต่าง ๆ ของการศึกษา เช่น การเรียนการสอน หลักสูตร หรือการประเมินผล เพื่อหาวิธีปรับปรุงคุณภาพการศึกษา การวิจัยใช้วิธีทางวิทยาศาสตร์ในการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ เพื่อแก้ไขปัญหาหรือเสริมประสิทธิภาพในการเรียนการสอน เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาระบบการศึกษาให้ทันสมัยและตอบสนองต่อความต้องการ

1.4 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การสร้างสรรค์และการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและทันสมัย โดยใช้เครื่องมือดิจิทัล เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และสื่อมัลติมีเดีย ช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายขึ้น และเสริมสร้างทักษะการใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน เป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาในยุคดิจิทัล

1.5 การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการศึกษา หมายถึง การประเมินความรู้ ทักษะ และความสามารถของผู้เรียนหลังการเรียนการสอน โดยใช้เครื่องมือหลากหลาย เช่น แบบทดสอบ การสังเกตพฤติกรรม หรือโครงการ เพื่อประเมินความสำเร็จในการเรียนรู้ การประเมินผลช่วยระบุจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียน และปรับปรุงการสอน ส่วนการเทียบโอนผลการศึกษา คือการยอมรับผลการเรียนจากสถาบันหรือหลักสูตรหนึ่งไปใช้ในอีกสถาบันหรือหลักสูตร เพื่อหลีกเลี่ยงการเรียนซ้ำ

2. กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง กลุ่มบุคลากรที่มีความสนใจ ร่วมกันในการพัฒนาความรู้และทักษะ โดยการทำงานร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและ ประสบการณ์ เพื่อปรับปรุงการทำงานหรือการสอน สมาชิกช่วยกันวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาหรือ ค้นหาวิธีพัฒนาตนเอง การสร้างชุมชนนี้ช่วยเสริมสร้างการทำงานร่วมกันและพัฒนาคุณภาพงานใน องค์กร การเรียนรู้ร่วมกันช่วยให้บุคลากรเติบโตและพัฒนาวิชาชีพ โดยกระบวนการชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพมีองค์ประกอบ ดังนี้

2.1 ชุมชนกัลยาณมิตร หมายถึง กลุ่มคนที่รวมตัวกันเพื่อให้การสนับสนุน และเสริมสร้างกำลังใจแก่กันและกัน โดยมีความสัมพันธ์ที่ดีและเต็มไปด้วยความเคารพและช่วยเหลือ กันในด้านต่าง ๆ เช่น การศึกษา การพัฒนา หรือการดูแลจิตใจ ชุมชนนี้มักจะเกิดขึ้นในกลุ่มที่มี เป้าหมายหรือความสนใจร่วมกัน โดยมีการแบ่งปันความรู้ ประสบการณ์ และช่วยพัฒนาเสริมสร้าง คุณภาพชีวิตของสมาชิกในชุมชน

2.2 วิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน หมายถึง การมีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจนใน อนาคต (วิสัยทัศน์) รวมถึงการมีหลักการหรือค่านิยมที่สมาชิกในกลุ่มหรือองค์กรยึดถือร่วมกัน (ค่านิยม) เพื่อสร้างความเข้าใจและความสอดคล้องในการทำงาน การมีวิสัยทัศน์และค่านิยมที่ตรงกัน ช่วยส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และเพิ่มประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมายร่วม ช่วยสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดีและการสนับสนุนซึ่งกันและกันภายในองค์กรหรือกลุ่ม ทำให้การดำเนินการเป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสำเร็จอย่างยั่งยืน

2.3 ภาวะผู้นำร่วม หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการชี้นำหรือกระตุ้นให้ผู้อื่น ทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ ซึ่งสมาชิกในกลุ่มหรือองค์กรร่วมมือกันในการ บริหารและตัดสินใจ โดยการกระจายบทบาทและความรับผิดชอบไปยังสมาชิกในทีม เพื่อให้เกิด การทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยทุกคนสามารถมีบทบาทในการนำและมีอิทธิพลต่อทิศทาง

ของทีม นอกจากนี้ยังส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของสมาชิกในทีมด้วยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการสนับสนุนซึ่งกันและกัน

2.4 การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม โดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ และความรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและพัฒนาทักษะของแต่ละบุคคล กระบวนการนี้เน้นการทำงานเป็นทีม การช่วยเหลือและสนับสนุนกันในการเรียนรู้ การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจจะช่วยให้สมาชิกในกลุ่มได้เรียนรู้จากกันและกัน เพิ่มความคิดสร้างสรรค์และมุมมองใหม่ ๆ ซึ่งจะช่วยให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีกว่าเมื่อเรียนรู้ด้วยตัวเอง

3. แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา หมายถึง แนวทางการจัดการด้านวิชาการที่ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนในการพัฒนาการเรียนรู้ร่วมกัน โดยเน้นการแลกเปลี่ยนความรู้ การร่วมมือในการสอน และการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน ผ่านการพัฒนาหลักสูตร การวิจัย และการประเมินผลร่วมกัน

4. ข้าราชการครู หมายถึง บุคคลที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในสายงานการสอนภายใต้หน่วยงานของรัฐ ทำหน้าที่หลักในการจัดการเรียนการสอน พัฒนาผู้เรียน และส่งเสริมการศึกษาให้มีคุณภาพ ข้าราชการครูต้องปฏิบัติงานตามระเบียบ กฎหมาย และจรรยาบรรณวิชาชีพครู อีกทั้งมีบทบาทในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง หมายถึง หน่วยงานการศึกษาภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งตั้งอยู่เลขที่ 25/11 หมู่ 5 ตำบลอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี มีภารกิจรับผิดชอบบริหารจัดการในเขตพื้นที่ 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง จังหวัดชลบุรี ได้แก่ อำเภอเมืองชลบุรี บ้านบึง หนองใหญ่ พนสนิมคม พานทอง ป่อทอง เกาะจันทร์ สัตหีบ บางละมุง ศรีราชา และเกาะสีชัง จังหวัดระยอง ได้แก่ อำเภอเมืองระยอง แกลง บ้านค่าย บ้านฉาง ปลวกแดง นิคมพัฒนา วังจันทร์ และเขาชะเมา ประกอบไปด้วยสถานศึกษาของรัฐในสังกัดรวมทั้งสิ้นจำนวน 51 โรงเรียน ซึ่งจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ซึ่งมีประเด็นตามลำดับดังต่อไปนี้

1. สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
2. การบริหารสถานศึกษา
3. การบริหารงานวิชาการ
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
5. แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

สภาพทางภูมิศาสตร์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีภารกิจรับผิดชอบบริหารจัดการในเขตพื้นที่ใน 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง ซึ่งเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี ได้แก่ อำเภอเมืองชลบุรี บ้านบึง หนองใหญ่ พนัสนิคม พานทอง บ่อทอง เกาะจันทร์ สัตหีบ บางละมุง ศรีราชา และ เกาะสีซัง ส่วนเขตพื้นที่จังหวัดระยอง ได้แก่ อำเภอเมืองระยอง แกลง บ้านค่าย บ้านฉาง ปลวกแดง นิคมพัฒนา วังจันทร์ และเขาชะเมา ทั้งนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ตั้งอยู่เลขที่ 25/11 หมู่ 5 ตำบลอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี รหัสไปรษณีย์ 20000 เว็บไซต์ www.spm18.go.th

เขตการปกครอง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง แบ่งการปกครองเป็น 2 จังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง รับผิดชอบพื้นที่ให้บริการ 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง ซึ่งแต่ละจังหวัดแบ่งการปกครอง ดังนี้

1. จังหวัดชลบุรี แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 11 อำเภอ 92 ตำบล 687 หมู่บ้าน การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 9 แห่ง เทศบาลตำบล 29 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 58 แห่ง และมีรูปแบบการปกครองพิเศษ 1 แห่ง คือ เมืองพัทยา แยกจากการปกครองของอำเภอบางละมุง เนื่องจากเป็นเมืองท่องเที่ยวระดับนานาชาติ ซึ่งมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว จังหวัดชลบุรีมี 11 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองชลบุรี อำเภอพนัสนิคม อำเภอพานทอง อำเภอบ้านบึง อำเภอศรีราชา อำเภอกะจันทร์ อำเภอบ่อทอง อำเภอหนองใหญ่ อำเภอบางละมุง อำเภอสัตหีบ และอำเภอกะสีซึ่ง จำนวนประชากร 1,616,295 คน

2. จังหวัดระยอง แบ่งเขตการปกครองแบ่งออกเป็น 8 อำเภอ 54 ตำบล 439 หมู่บ้าน 80 ชุมชน ส่วนด้านการปกครองท้องถิ่นประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 2 แห่ง เทศบาลตำบล 22 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 42 แห่ง จังหวัดระยอง มี 8 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอเขาชะเมา อำเภอบ้านฉาง อำเภอวังจันทร์ อำเภอปลวกแดง อำเภอแกลง อำเภอนิคมพัฒนา และอำเภอบ้านค่าย จำนวนประชากร 770,492 คน

ภาพที่ 2 โครงสร้างการบริหารงานสำนักงานและภารกิจสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง, 2567)

ภารกิจและอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ภารกิจและอำนาจหน้าที่ กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 กระทรวงศึกษาธิการ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจหน้าที่ ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการและมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- 1) จัดทำนโยบายแผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ให้สอดคล้องกับ นโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
- 2) วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษาและแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับ ตรวจสอบ ติดตาม การใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
- 3) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
- 4) กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
- 5) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
- 6) ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัด และพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
- 7) จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
- 8) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่ จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
- 9) ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
- 10) ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา
- 11) ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 12) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง มีข้าราชการ บุคลากรทางการศึกษา ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ และพนักงานอัตราจ้าง ภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 68 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง, 2566, ข้อมูล ณ วันที่ 31 ตุลาคม 2566)

ดังนี้

1. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 1 คน
2. รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 3 คน
- 3.ศึกษานิเทศก์ จำนวน 10 คน
4. บุคลากรทางการศึกษาอื่นตามมาตรา 38 ค (2) จำนวน 38 คน
5. ลูกประจำ จำนวน 1 คน
6. พนักงานราชการ/ครูอัตราจ้างช่วยราชการ จำนวน 9 คน
7. อัตราจ้าง จำนวน 6 คน

มีผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ และลูกจ้างชั่วคราวในสถานศึกษา จำนวน 4,380 คน มีโรงเรียน ในจังหวัดชลบุรี จำนวน 31 โรงเรียน และจังหวัดระยอง จำนวน 20 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 51 โรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 43 คน

1. รองผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 141 คน
2. พนักงานราชการ จำนวน 109 คน
3. ศึกษานิเทศก์ จำนวน 10 คน
4. ลูกจ้างประจำ จำนวน 43 คน
5. ลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 74 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง , 2566, ข้อมูล ณ วันที่ 31 ตุลาคม 2566)

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 51 โรงเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 จังหวัด

เขตจังหวัดชลบุรี มีโรงเรียนทั้งสิ้น จำนวน 31 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง, 2566, ข้อมูล ณ วันที่ 31 ตุลาคม 2566)

1. โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 4 โรงเรียน
2. โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 9 โรงเรียน

3. โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 9 โรงเรียน
 4. โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 9 โรงเรียน
- เขตจังหวัดระยอง มีโรงเรียนทั้งสิ้น จำนวน 20 โรงเรียน
1. โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 4 โรงเรียน
 2. โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 6 โรงเรียน
 3. โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 4 โรงเรียน
 4. โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 6 โรงเรียน

ทิศทางการพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ได้นำยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาและเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 นโยบายของรัฐบาล นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นโยบายของหน่วยงานอื่น ๆ ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ความเชื่อมโยง เพื่อกำหนดทิศทางในการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 – 2570 ฉบับ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง, 2567)

วิสัยทัศน์

“องค์กรคุณภาพ ยกระดับการจัดการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สู่ความเลิศ สร้างคนดีมีความสุข”

ค่านิยมองค์กร

“ซื่อสัตย์ พร้อมบริการ สุภาพ มีคุณธรรม” ตัวย่อ “ISPM” (Integrity Service mind Polite Morality)

พันธกิจ

1. พัฒนาระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
2. ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ
3. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 10 เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
4. ส่งเสริมสนับสนุน ระบบความปลอดภัยในสถานศึกษาอย่างรอบด้าน
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการศึกษา สู่ความเป็นเลิศในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) มีสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นสำหรับอนาคต

โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถวางแผนการศึกษาต่อ เพื่อการมีงานทำและปรับตัวในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

6. พัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีสมรรถนะตรงตามมาตรฐาน ตำแหน่ง และมาตรฐานวิชาชีพ

7. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals SDGs) และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดย ยึดหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง

8. ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมี คุณธรรมจริยธรรม สู่ความเป็นพลโลก

เป้าประสงค์

1. ระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
2. สถานศึกษามีการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ
3. สถานศึกษาจัดการศึกษาตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 10 เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
4. สถานศึกษามีระบบความปลอดภัยในสถานศึกษาอย่างรอบด้าน
5. สถานศึกษามีการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) มีสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นสำหรับอนาคต โด้นใช้เทคโนโลยี ดิจิทัล (Digital Technology) มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถวางแผนการศึกษาต่อ เพื่อการมีงานทำและ ปรับตัวในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข
6. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะตรงตามมาตรฐานตำแหน่งและ มาตรฐานวิชาชีพ
7. สถานศึกษา จัดการศึกษาบรรลุเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน Sustainable Development Goals SDGs) และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยยึดหลักปรัชญา ของ เศรษฐกิจพอเพียง
8. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาส ความเสมอภาคลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาอย่าง ทั่วถึงและเท่าเทียม คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีคุณธรรมจริยธรรมสู่ความเป็น พลโลก

บทบาทและอำนาจหน้าที่ของกลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

1. ดำเนินการฝึกอบรมการพัฒนาก่อนแต่งตั้ง
2. ดำเนินการฝึกอบรมพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงาน
3. ดำเนินงานพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ และปฏิบัติงานส่งเสริม สนับสนุน และยกย่องเชิดชูเกียรติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
4. ดำเนินการเกี่ยวกับการลาศึกษาต่อ ฝึกอบรม หรือปฏิบัติการวิจัยภายในประเทศหรือต่างประเทศ
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และเสริมสร้างระบบเครือข่ายการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
6. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

นโยบายและกลยุทธ์

ข้อที่ 1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัยจากภัยทุกรูปแบบ

เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์

1. ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการดูแลความปลอดภัยจากภัยคุกคาม 9 รูปแบบ ได้แก่ ภัยยาเสพติด ภัยความรุนแรง ภัยพิบัติต่าง ๆ อุบัติเหตุ โรคอุบัติใหม่ ฝุ่น PM 2.5 การค้ามนุษย์ การคุกคามในชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงอาชญากรรมไซเบอร์ ความปลอดภัยด้านเพศวิถี สร้างภูมิคุ้มกัน การรู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยีในการดำเนินชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) และชีวิตวิถีปกติต่อไป (Next Normal)
2. ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการดูแลความปลอดภัยและสามารถปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่ โรคอุบัติซ้ำ
3. สถานศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีความปลอดภัย และจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. สถานศึกษาได้รับการส่งเสริมให้มีความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องเพื่อความปลอดภัย

แนวทางการพัฒนา

1. สนับสนุนพัฒนาและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับภัยรูปแบบต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อความปลอดภัยในการดำเนินชีวิตเพื่อสามารถดำเนินชีวิตในวิถีใหม่และชีวิตวิถีถัดไปได้อย่างถูกต้อง
2. ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจรู้จักวิธีการป้องกันและแก้ไขเกี่ยวกับภัยคุกคาม ภัยจากยาเสพติด ความรุนแรง การคุกคามในชีวิตและทรัพย์สิน การค้ามนุษย์ อาชญากรรมไซเบอร์ ภัยพิบัติและภาวะฉุกเฉิน โรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ ตลอดจนจนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย

3. พัฒนาระบบและกลไกในการดูแลความปลอดภัยให้กับผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษา ให้ได้รับความปลอดภัยจากภัยทั้ง 9 รูปแบบ และพร้อมปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง รวมถึงสร้างความตระหนัก ความรู้ความเข้าใจแก่ครู บุคลากรทางการศึกษาในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเสริมสร้างทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ รวมถึงความรู้ความเข้าใจด้านเพศวิถีให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ประเมินสถานการณ์ความเสี่ยง และดำเนินการตามแนวทางในการจัดการภัยพิบัติ และภัยคุกคามทุกรูปแบบให้สามารถปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ รองรับวิถีชีวิตใหม่ (New Normal)

4. ส่งเสริม พัฒนาทักษะด้านดิจิทัลและด้านการเรียนรู้ด้วยตัวเองที่นำไปสู่ Digital Life & Learning รวมถึงความพร้อมของครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อความปลอดภัย เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ภัยพิบัติและภัยคุกคาม

5. ส่งเสริมให้มีการจัดสภาพแวดล้อม และสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ที่ปลอดภัย ในสถานศึกษาให้ผู้เรียนมีความปลอดภัย มีความอบอุ่นและมีความสุขในสถานศึกษา

ข้อที่ 2 สร้างโอกาส ความเสมอภาคและการเข้าถึงบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์

1. ประชากรวัยเรียนระดับการศึกษาภาคบังคับ ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาค จนจบการศึกษาภาคบังคับ
2. ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้รับการส่งเสริมให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาคจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เด็กพิการและเด็กด้อยโอกาส ได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพ
4. ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเต็มตามศักยภาพ
5. เด็กกลุ่มเสี่ยงที่จะออกจากระบบการศึกษา เด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันได้รับการช่วยเหลือให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แนวทางการพัฒนา

1. สร้างโอกาสและความเสมอภาคการเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพให้แก่ประชากรวัยเรียนทุกคนอย่างต่อเนื่อง โดยจัดการศึกษาตามขีดความสามารถของผู้เรียน ความถนัดและศักยภาพของแต่ละบุคคล วางรากฐานการศึกษาเพื่ออาชีพ

1.1 ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาให้สามารถจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และบริบทของโรงเรียน ให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพระดับสากลบนพื้นฐานของความเป็นไทย

1.2 ส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรม/โครงการที่ส่งเสริมผู้เรียนให้สามารถเรียนต่อจนจบ การศึกษาภาคบังคับและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การให้ทุนการศึกษา การหารายได้ระหว่างเรียน การประสานความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาในการรับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อ

2. ส่งเสริมการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาของผู้เรียน

2.1 จัดการศึกษาให้ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็ม ตามศักยภาพ

2.2 สร้างการศึกษาทางเลือกและการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Learning) ที่ หลากหลาย ให้กับผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ และกลุ่มเปราะบางในการเข้าถึงการศึกษาการเรียนรู้และมี พื้นฐาน การประกอบอาชีพหรือทักษะอาชีพอย่างเท่าเทียม

2.3 ส่งเสริมเด็กพิการและเด็กด้อยโอกาส มีโอกาสได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ มีทักษะ ชีวิต ทักษะวิชาการ และทักษะวิชาชีพ สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นสามารถพึ่งตนเองได้ตาม ศักยภาพของแต่ละบุคคล

2.4 ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมให้มีคุณภาพและเกิดการบูรณา การอย่างยั่งยืน

3. ส่งเสริมพัฒนาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างโอกาสทางการศึกษา

3.1 ส่งเสริมการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนเป็นรายบุคคลให้เป็นปัจจุบัน และมีประสิทธิภาพ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการส่งเสริมสนับสนุนผู้เรียนเรียนต่อจนจบการศึกษาภาคบังคับ และการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2 สนับสนุนทรัพยากร สื่อ เทคโนโลยี สำหรับสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มให้มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมกัน

3.3 ส่งเสริม สนับสนุนให้มีเทคโนโลยีดิจิทัล หรือนวัตกรรม ในการสร้างโอกาสทาง การศึกษาให้ผู้เรียนทุกคนเข้าถึงการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ

4. ระดมการมีส่วนร่วมของภาคสังคมอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำ ทางการศึกษา

5. พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่อยู่ในการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อป้องกันไม่ให้ ออกจากระบบการศึกษา รวมทั้งช่วยเหลือเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างเท่าเทียมกัน

5.1 ส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนวและบริการแนะแนวเพื่อการศึกษา ต่อ และการประกอบอาชีพให้ผู้เรียนทุกระดับชั้นอย่างเข้มแข็ง ต่อเนื่อง และบูรณาการ เพื่อให้ผู้เรียน สามารถวางแผนชีวิตด้านการเรียนการประกอบอาชีพในอนาคต สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม และอยู่ ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

5.2 ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ครอบครัวยุวมชน และสถาบันทางสังคม เพื่อกำกับดูแลและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของสังคม

5.3 ส่งเสริมระบบการติดตาม ช่วยเหลือดูแลผู้เรียนทุกคน โดยเฉพาะเด็กด้อยโอกาส เด็กพิการ เด็กที่ไม่อยู่ในทะเบียนราษฎร เด็กไร้สัญชาติ เด็กต่างด้าว ให้สามารถเรียนได้อย่างต่อเนื่องเพื่อลดอัตราการออกกลางคัน

5.4 ส่งเสริม สนับสนุนการบริหารจัดการของศูนย์แนะแนวของจังหวัด เพื่อให้สามารถพัฒนาสถานศึกษาซึ่งเป็นเครือข่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. พัฒนาระบบสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยบุคคล ครอบครัวยุวมชน (Home School) องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ และสถานประกอบการในศูนย์การเรียนรู้ มาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ข้อที่ 3 ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์

1. ผู้เรียนทุกช่วงวัยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความรักในสถาบันหลักของชาติ และ ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นพลเมืองที่รู้สิทธิและหน้าที่อย่างมีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ มีความรักและความภูมิใจในความเป็นไทย

2. ผู้เรียนทุกช่วงวัยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่นวัตกรรม ได้รับการพัฒนาและมีคุณภาพตามมาตรฐานสอดคล้องกับพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) ให้มีสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีความรู้ความเข้าใจ สามารถวางแผนการศึกษาต่อ เพื่อการมีงานทำและปรับตัวในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

3. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีสมรรถนะ ทักษะ ความเชี่ยวชาญในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองทิศทางการพัฒนาประเทศ และจรรยาบรรณตามมาตรฐานวิชาชีพ

4. สถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยยึดหลักเศรษฐกิจ พอเพียง

5. สถานศึกษามีระบบการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน (Assessment for Learning) ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เป็นรายบุคคล (Personalized Learning)

6. สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นตอบสนองต่อความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

แนวทางการพัฒนา

พัฒนาคุณภาพผู้เรียน

1. ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลก ในศตวรรษที่ 21 อย่างครบถ้วน เป็นคนดี มีวินัย มีความรักในสถาบันหลักของชาติ ยึดมั่น การปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสู่การปฏิบัติ

2. ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) นำไปสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการตามความสามารถ ความสนใจ มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 สร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

3. พัฒนาและส่งเสริมผู้เรียนให้ได้รับการพัฒนาหุปัญญารายบุคคล โดยมีเครื่องมือคัดกรอง /สำรวจแวว /วัดความสามารถ ความถนัด สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตอบสนองความแตกต่างทางปัญญาของผู้เรียน โดยครูออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสอดคล้องตามบริบทและวัฒนธรรม คำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคลตามความถนัด ความสนใจ ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

4. พัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะและทักษะด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ การคิดขั้นสูง นวัตกรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีดิจิทัล และภาษาต่างประเทศ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เชื่อมโยงสู่อาชีพและการมีงานทำ มีทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ

5. ส่งเสริม พัฒนาทักษะด้านดิจิทัลและด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนที่นำไปสู่ Digital Life & Learning

6. ส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้ด้านเทคโนโลยีมาใช้ในการชีวิตประจำวันและหารายได้ระหว่างเรียน

7. เสริมสร้าง พัฒนาความสามารถและทักษะของผู้เรียนให้มีคุณภาพ

7.1 ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถอ่านออกเขียนได้ตามวัย สามารถใช้ทักษะภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

7.2 ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันและสื่อสารกับชาวต่างชาติ

7.3 ส่งเสริมการใช้ภาษาของประเทศในประชาคมอาเซียนอย่างน้อย 1 ภาษาเพื่อการสื่อสารกับประชากรในกลุ่มประชาคมอาเซียนที่เข้ามาทำงานหรือเข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศไทย

7.4 ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและทักษะด้านวิชาการและวิชาชีพ

7.5 ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาด้านสุขอนามัย สมรรถนะทางร่างกายให้เกิดความ

สมดุลทั้งร่างกายและจิตใจตามพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย

7.6 ปลูกฝังผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

7.7 ยกย่องเชิดชูเกียรติผู้เรียนที่มีผลงานทางวิชาการและวิชาชีพ ทั้งในระดับเขตพื้นที่ ระดับประเทศและระดับนานาชาติ

พัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

1. ส่งเสริมให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และเป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม(Co-creation) ให้กับผู้เรียนในทุกระดับชั้น

2. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนสู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะ มีความรู้ความสามารถในการสร้างสรรค์และใช้เทคโนโลยีดิจิทัล รวมถึงมีความรู้และทักษะในสังคมยุคชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) มีแรงจูงใจในความเป็นครูมืออาชีพ

3. ส่งเสริม สนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับ ให้มีการพัฒนาตนเองทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง โดยมีการพัฒนารายบุคคล ส่งเสริมการทดสอบสมรรถนะรายสาขาในระดับสูงตามมาตรฐานนานาชาติของครู มีจรรยาบรรณ และจิตวิญญาณความเป็นครู

4. พัฒนาศักยภาพครูในด้านการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน (Assessment For Learning) ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เป็นรายบุคคล (Personalized Learning) เช่น การอบรมเชิงปฏิบัติการแบบ Intensive Training การอบรมแบบออนไลน์ (Online Training) การอบรมแบบเรียนรู้ด้วยตนเอง (E-Learning) เป็นต้น

5. ส่งเสริมระบบการนิเทศ ทั้งการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยผู้บริหารสถานศึกษาและครู และการนิเทศโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

6. ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่างๆ การมีส่วนร่วมของชุมชนและการให้บริการแก่ชุมชน

7. ลดภาระงานที่นอกเหนืองานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนของครู

7.1 จัดกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ในช่วงปิดภาคเรียน หรือช่วงวันหยุด

7.2 ประสานความร่วมมือไปยังสถานศึกษา หน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรม โครงการต่างๆ ในช่วงปิดภาคเรียน หรือช่วงวันหยุด

7.3 ส่งเสริมความร่วมมือในการทำงานภายในสถานศึกษาของจิตอาสาจากองค์กรและสถานประกอบการต่าง ๆ

8. ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารจัดการศึกษา และด้านอื่น ๆ ตามความต้องการและความจำเป็น เพื่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาและคุณภาพของผู้เรียน

9. ยกย่องเชิดชูเกียรติครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา

9.1 ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ที่สามารถพัฒนาสมรรถนะทางการศึกษาของผู้เรียน โดยพิจารณาจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET)

9.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีผลงานเชิงประจักษ์เป็นที่ยอมรับ

9.3 ส่งเสริมความก้าวหน้าของครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาให้มีวิทยฐานะตามที่กำหนด

10. ส่งเสริมสนับสนุนการวางแผน สรรหาครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยคณะบุคคลและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของสถานศึกษาและชุมชน

11. พัฒนาระบบและกระบวนการบริหารจัดการกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และระบบการนิเทศการศึกษา และการสอนงานของครูพี่เลี้ยงในสถานศึกษา

12. พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ด้านเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับ Digital Literacy และสมรรถนะครูในทุกด้าน

13. พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณธรรม จริยธรรม และการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล

พัฒนาหลักสูตรและอื่น ๆ

1. พัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรสถานศึกษาบนฐานของสามโมโนทัศน์หลัก คือ Career Education, Competency Building, Creative Education

2. ส่งเสริม สนับสนุนการวัดประเมินผลเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning) ที่สอดคล้องกับสภาพบริบทของสถานศึกษา โดยให้มีรูปแบบวิธีการที่หลากหลาย เช่น การทดสอบด้วยข้อสอบปรนัยและอัตนัย การประเมินภาคปฏิบัติ (Performance-based Assessment) และการประเมินตาม สภาพจริง (Authentic Assessment)

3. เพิ่มคุณภาพการจัดการศึกษาและบูรณาการอย่างยั่งยืนในการจัดการเรียนรวม

4. พัฒนาและส่งเสริมนวัตกรรมการศึกษาและการเรียนรู้ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน และสมรรถนะของผู้เรียน

5. พัฒนาและส่งเสริมให้มีแพลตฟอร์มการจัดการเรียนรู้อัจฉริยะที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการสอนที่มีคุณภาพ และการประเมินและพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เป็นรายบุคคล (Personalized Learning) สำหรับผู้เรียนทุกช่วงวัย

6. บูรณาการการศึกษาเพื่อการศึกษาต่อด้านอาชีพ และการประกอบอาชีพ หรือการมีงานทำตามความต้องการ และความถนัดของผู้เรียน

7. ส่งเสริมสนับสนุนศูนย์พัฒนาศักยภาพบุคคลเพื่อความเป็นเลิศ (HCEC) เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน
8. พัฒนาศึกษานิเทศก์ รูปแบบ วิธีการนิเทศที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21
9. พัฒนาศึกษานิเทศก์และผู้บริหารสถานศึกษาให้มีสมรรถนะในการนิเทศการศึกษาและการพัฒนางานวิชาการที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และสอดคล้องกับลักษณะงานและวิธีการพัฒนางานตามมาตรฐานตำแหน่ง
10. พัฒนาระบบส่งเสริม สนับสนุนคุณภาพการจัดการศึกษา
 - 10.1 ส่งเสริมการจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของผู้เรียน ทุกระดับทุกประเภท ให้มีประสิทธิภาพ
 - 10.2 ส่งเสริมการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพ และการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความจำเป็นและความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น และสังคม
 - 10.3 ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และเพิ่มพูนประสบการณ์ในการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเหมาะสมส่งเสริมให้มีศูนย์รวมสื่อเพื่อการเรียนรู้ทั้งใน และนอกห้องเรียน
 - 10.4 ส่งเสริมการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็ง
 - 10.5 ส่งเสริมการจัดหลักสูตรทักษะอาชีพ หลักสูตรเพื่อการมีงานทำควบคู่ไปกับวิชาสามัญ
 - 10.6 เพิ่มประสิทธิภาพการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการจัดระบบนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผล หลากหลายมิติให้มีความเข้มแข็งและต่อเนื่อง เป็นรูปธรรมให้มีข้อมูลป้อนกลับที่สามารถสะท้อนคุณภาพของผู้เรียน และสภาพปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ
 - 10.7 สร้างความเข้มแข็งของระบบแนะแนวในสถานศึกษา และจัดระบบแนะแนวการศึกษา ทั้งด้านอาชีพและทักษะชีวิต เพื่อการศึกษาต่อการทำงานและการดำรงชีวิตที่มีคุณภาพ
11. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) และเสริมสร้างจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีการนำระบบข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมที่ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพ
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีการบริหารงบประมาณ และการบริหารงานบุคคลที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับบริบท

แนวทางการพัฒนา

1. กระจายอำนาจและความรับผิดชอบ
 - 1.1 จัดโครงสร้างองค์การ (ระบบงาน) และโครงสร้างการบริหารงาน (กลไกการทำงาน) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ให้มีความเหมาะสมและเอื้อประโยชน์ต่อการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
 - 1.2 ทบทวน ตรวจสอบ และประเมินระดับความสำเร็จของการดำเนินงานตามพันธกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
 - 1.3 จัดระบบข้อมูลและสารสนเทศสนับสนุนการดำเนินงานตามพันธกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
 - 1.4 กำหนดกิจกรรม/โครงการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และมอบหมายบุคลากรรับผิดชอบในการพัฒนาการดำเนินงานตามพันธกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
 - 1.5 กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ การบริหารจัดการงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การให้บริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาให้เหมาะสมถูกต้อง รวดเร็วและมีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล
 - 1.6 ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ให้มีการบริหารจัดการตามบริบทที่มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพตามคำรับรองและมาตรฐาน ที่กำหนด
2. ส่งเสริมการมีส่วนร่วม
 - 2.1 ส่งเสริม สนับสนุนการประชาสัมพันธ์ผลการพัฒนาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

2.2 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของบุคลากร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ ในการพัฒนาสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ให้มีคุณภาพตามคำรับรองและมาตรฐานที่กำหนด

3. ส่งเสริมการศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการและการจัดการศึกษาของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง และสถานศึกษา

4. ยกย่องเชิดชูเกียรติสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน จนประสบความสำเร็จ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีผลการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ ที่เป็นเลิศ

5. สร้างช่องทางรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการและการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง และสถานศึกษา ในสังกัด และติดตามตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง

6. สนับสนุนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาให้เป็นต้นแบบการพัฒนาวัตกรรมการศึกษา และสนับสนุนการจัดทำมาตรฐานสำหรับโรงเรียนที่สามารถดำเนินการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ

7. พัฒนาระบบบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

8. พัฒนาระบบการประเมิน คุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) โดยให้บุคลากรในหน่วยงานทุกระดับนำหลักธรรมาภิบาลไปสู่การปฏิบัติ อย่างเป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

9. บูรณาการระบบกำกับ ติดตาม และรายงานผลการบริหารจัดการศึกษา

ดังนั้นสรุปได้ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง หมายถึง หน่วยงาน การศึกษา ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งตั้งอยู่เลขที่ 25/11 หมู่ 5 ตำบลอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี มีภารกิจรับผิดชอบบริหารจัดการในเขตพื้นที่ใน 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง จังหวัดชลบุรี ได้แก่ อำเภอเมืองชลบุรี บ้านบึง หนองใหญ่ พนสนิคม พานทอง บ่อทอง เกาะจันทร์ สัตหีบ บางละมุง ศรีราชา และ เกาะสีซัง จังหวัดระยอง ได้แก่ อำเภอเมืองระยอง แกลง บ้านค่าย บ้านฉาง ปลวกแดง นิคมพัฒนา วังจันทร์ และเขาชะเมา ประกอบไปด้วยสถานศึกษาของรัฐในสังกัดรวมทั้งสิ้นจำนวน 51 โรงเรียน ซึ่งจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา

การบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาของ สังคมและประเทศชาติ ต้องอาศัยความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัด การศึกษา หากสถานศึกษาใดมีระบบการบริหารที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ ก็ย่อมทำให้ผลิ ต์ผู้เรียนที่มีคุณภาพ จึงทำให้ส่งผลถึงความเจริญก้าวหน้าของสังคมและประเทศชาติไปด้วย ดังนั้น การบริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญ ดังที่นักวิชาการได้ให้ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2553) ตามพระราชบัญญัติ การศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนด สารสำคัญไว้ในมาตรา 39 ว่า ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา โดยแบ่ง ขอบข่ายงานบริหารสถานศึกษาไว้ 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารวิชาการ 2) ด้านการบริหาร งบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล และ 4) ด้านการบริหารทั่วไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2557) ได้กำหนดว่า การบริหารจัดการของสถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่ ให้บริการการศึกษาแก่ประชาชนและเป็นสถานศึกษาของรัฐจึงนำหลักการว่าด้วย บริหารกิจการ บ้านเมืองและสังคมที่ดี ซึ่งเรียกทั่วไปว่าธรรมาภิบาล มาบูรณาการในการบริหารและจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล หลักการดังกล่าว ได้แก่ 1) หลัก นิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า

สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง (2561) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมภายในสถานศึกษาโดยมีแบบแผน วิธีการและ ขั้นตอนในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบและบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาเด็ก และเยาวชนให้มีความสามารถ มีทักษะ มีคุณธรรมและนำไปปฏิบัติในการดำรงชีวิตประจำวันได้อย่าง มีความสุข ผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการร่วมกัน โดยอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาให้ได้มากที่สุดให้เป็นไปด้วยความถูกต้องเหมาะสมมี ประสิทธิภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

สุภัทสรานันท์ โปธิ์กัน (2561) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษา หมายถึง เป็น การกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานในสถานศึกษาปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจและส่งผลต่อประสิทธิภาพการ บริหารที่มุ่งหวังให้เกิดการเรียนรู้กับผู้เรียนให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ ค้นหาความสามารถของตนเอง ตามความถนัดและความสนใจเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ และการ บริหารสถานศึกษายังหมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่บุคลากรขององค์การหลายฝ่าย

ร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้านโดยมุ่งหวังให้บุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคม

ขวัญพิชชา มีแก้ว (2562) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำงานโดยมีผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในสถานศึกษาที่ดำเนินการ 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

กัลยาณี รัตนบุตร (2564) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างบุคคล ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ที่ดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยอาศัยปัจจัยทางการบริหาร ได้แก่ คน งบประมาณ วัสดุ เทคโนโลยี การจูงใจ และวิธีการบริหารจัดการที่ดี

ราม เรือนทองดี (2564) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารโรงเรียนเป็นการร่วมมือกันทำงานของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อให้โรงเรียนมีคุณภาพ โดยใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์กับการศึกษามากที่สุด ผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านความรู้ความสามารถทักษะทัศนคติค่านิยมคุณธรรมจริยธรรม โดยผ่านวิธีการของการจัดการอำนวยความสะดวกและการปรับปรุงการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษา

กัณฑุณี การดี (2565) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานหรือวิธีการขับเคลื่อนกิจกรรมในสถานศึกษา โดยใช้ทักษะความรู้ความสามารถความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาและตอบสนองความต้องการของสังคมและประเทศชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ

สุนิสสา เทศเขี้ยว (2565) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงาน การวางแผน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ โดยผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบตามมาตรฐานเพื่อให้เกิดการพัฒนาในสถานศึกษาทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การจัดการทรัพยากรภายในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ การบริหารครอบคลุมการวางแผน การจัดการบุคลากร การควบคุมงบประมาณ และการประเมินผล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษา การบริหารที่ดีช่วยให้การเรียนการสอนมีคุณภาพและเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนานักเรียน การบริหารที่มีประสิทธิภาพช่วยให้สถานศึกษาตอบสนองต่อความต้องการของสังคม

การบริหารงานวิชาการ

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นการบริหารกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงของสถานศึกษา มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ ดังนี้

สัมมา รณินธ์ (2560) ได้ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการปรับปรุง พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียนที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ของนักเรียน โดยมีการประสานงานของทุกคนในโรงเรียนร่วมกัน

ชิโรบล วรรณธนะ (2562) ได้ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทางการศึกษาทุกชนิดในโรงเรียน เพื่อปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพ และมีมาตรฐานเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนบรรลุตามอุดมการณ์และเป้าหมายของโรงเรียน

นิภาพร พินิจมนตรี (2563) ได้ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดและการดำเนินงานทุกอย่างของผู้บริหารโรงเรียนครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการปรับปรุงการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เกิดผลดีกับผู้เรียนและให้ครอบคลุมกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลจากแนวคิดต่าง ๆ

อภิวัฒน์ จันทรสม (2563) ได้ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการในการบริหารงานทุกด้านและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เกิดขึ้นภายใน โรงเรียนโดยเป็นการเกี่ยวข้องกับครูนักเรียนและบุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินการในด้านการปรับปรุงการเรียนการสอน หลักสูตรการประเมินผลการจัดการสอนการนิเทศและการติดตามการสอนให้ เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรรวมทั้งการดำเนินกิจการหรือการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาในด้านต่าง ๆ ตามพันธกิจและเป้าหมายสถานศึกษา

นุชเรศ คำดีบุญ (2564) ได้ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการ หมายถึง เป็นภารกิจที่สำคัญ ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาต้องสนับสนุนและส่งเสริมการบริหารงานวิชาการ ทำงาน ให้มีประสิทธิภาพพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพให้เป็นคนดีที่สมบูรณ์ให้มีคุณภาพตามที่คาดหวัง

กันตวุฒิ การดี (2565) ได้ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานหรือขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการยกระดับพัฒนา สนับสนุน ส่งเสริมปรับปรุงแก้ไขระบบการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในทุกรูปแบบ โดยมีลักษณะและจุดมุ่งหมายในการกำหนดนโยบาย การวางแผน ปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี มีทักษะกระบวนการเรียนรู้ที่ดี มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีสมรรถนะ

เหมาะสมตามศักยภาพได้อย่างสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดไว้

ณพระราชกฤษฎีกา (2565) ได้ให้ความหมายการบริหารวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการเรียนการสอน โดยผ่านกระบวนการแสวงหาความรู้ การวิจัย การประชุม เริ่มตั้งแต่กำหนดนโยบาย วางแผนการดำเนินงานร่วมกัน การปรับปรุง การพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยที่ผู้เรียนจะต้องได้รับประโยชน์สูงสุด และการบริหารงานวิชาการถือเป็นงานที่มีความสำคัญกว่างานบริหารอื่น ๆ ในโรงเรียน

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การจัดการและวางแผนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในสถานศึกษา เพื่อให้การศึกษามีคุณภาพและตรงตามมาตรฐาน รวมถึงการวางแผนและพัฒนาหลักสูตร การจัดหาสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ และการประเมินผลการเรียนรู้อำนวยการบริหารที่ดีช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน และพัฒนาความสามารถของนักเรียนทั้งด้านวิชาการและทักษะชีวิต การติดตามผลและการปรับปรุงการสอนเป็นสิ่งสำคัญ

● ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการถือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่มีความสำคัญเปรียบเสมือนหัวใจของสถานศึกษา สถานศึกษาแต่ละแห่งจะมีคุณภาพมากน้อยเพียงใดให้ถือว่างานวิชาการนั้นเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญ ส่วนงานอื่น ๆ ในสถานศึกษาเป็นส่วนประกอบที่จะส่งเสริม สนับสนุนงานวิชาการให้มีคุณภาพและอำนวยความสะดวกให้แก่งานวิชาการ โดยได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้อธิบายความสำคัญไว้ดังนี้

วิวัฒน์ชัย ศรีจันทร์ (2560) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่าเป็นงานหลักในการจัดการศึกษาทุกระดับที่บุคลากรต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกในการดำเนินงานการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารโรงเรียน ถือเป็นผู้ควบคุม สั่งการ และกำกับการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรซึ่งเป็นหน่วยงานปฏิบัติการ เพื่อให้งานวิชาการดำเนินงานได้อย่างบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของสถานศึกษา

ธีรศร เทียบปาน (2562) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่าเป็นงานวิชาการมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะงานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารโรงเรียน เป็นบทบาทหน้าที่หลักของผู้บริหารที่ต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษากับผู้เรียนโดยตรง เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรที่กำหนด และบรรลุเป้าหมายของโรงเรียน ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพเต็มศักยภาพ และเป็นส่วนที่นำไปประเมินความสำเร็จก่อให้เกิดประสิทธิภาพทางการบริหารของผู้บริหาร

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2563) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่าเป็นงานหลักที่สำคัญที่สุดในการบริหารงานของสถานศึกษา นอกจากนี้งานวิชาการยังเป็นงานส่วนใหญ่ที่สุดของระบบ งานวิชาการเป็นศูนย์กลางของสถานศึกษาครอบคลุมสถานศึกษาทั้งระบบ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรใช้เวลาในการบริหารงานวิชาการประมาณร้อยละ 40 ของเวลาทั้งหมด ดังนั้นคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพิจารณาได้จากความสำเร็จของงานวิชาการ สถานศึกษาใดที่มีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ สถานศึกษานั้นมักมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ และได้รับความนิยมนักเรียน ส่วนสถานศึกษาใดที่มีความล้มเหลวด้านงานวิชาการ สถานศึกษานั้นจะไม่ได้ได้รับความเชื่อมั่นขาดความนิยมนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนและเสื่อมถอยไม่เป็นที่ยอมรับในที่สุด

ณพรชกรณ ชัยพรม (2565) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่าเป็นหลักสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ที่ครอบคลุมสถานศึกษาทั้งระบบเป็นงานที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนทางด้านสติปัญญา ความรู้ความสามารถ คุณธรรมและจริยธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะเกี่ยวกับการดำเนินการด้านวิชาการ นอกจากนี้การบริหารงานวิชาการยังเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารในสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กร

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2565) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่าเป็นหน้าที่สำคัญที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ดังนั้น สถานศึกษาทุกประเภทจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับงานวิชาการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ มีคุณภาพหรือมีผลลัพธ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ ทั้งนี้ การบริหารงานวิชาการจะบรรลุจุดประสงค์ได้ ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะเกี่ยวกับการดำเนินการด้านวิชาการ เป็นผู้นำทางวิชาการทั้งทางด้านการออกแบบหลักสูตร การจัดการเรียนรู้และการประเมินการเรียนรู้รวมทั้งต้องเข้าใจบริบทของท้องถิ่น เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาได้

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจหลักของการบริหารสถานศึกษาและเป็นงานที่สำคัญมากที่สุดโรงเรียน ที่บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมโดยผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสนใจในการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ตามมาตรฐานการศึกษา และส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพสูงสุด

ขอบข่าย ภารกิจการบริหารงานวิชาการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) ได้กำหนดขอบข่ายภารกิจงานและแนวปฏิบัติงานด้านวิชาการไว้ดังนี้

- 1) การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
- 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ
- 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

- 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 6) การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 9) การนิเทศการศึกษา
- 10) การแนะแนว
- 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
- 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ครอบครัวองค์กรหน่วยงานสถาบันอื่น
- 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
- 16) การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
- 17) การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2552) ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ขอบข่าย 12 ด้าน ดังนี้

- 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 3) การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
- 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา
- 6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
- 7) การนิเทศการศึกษา
- 8) การแนะแนวการศึกษา
- 9) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 10) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
- 11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
- 12) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

นิวัฒน์ โพธิ์ชัยโก (2558) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการประกอบด้วยงานที่สำคัญ 7 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ
- 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 3) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 4) ด้านการวัดผลประเมินผล
- 5) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 6) ด้านการนิเทศการศึกษา
- 7) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ปภาวดี โพธิ์งาม (2559) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ 5 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน
- 3) ด้านการวัดผลประเมินผล
- 4) ด้านการพัฒนาใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี
- 5) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

ขวัญข้าว ชุ่มเกษรกุลกิจ (2560) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ 7 ด้าน

ดังนี้

- 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
- 3) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 4) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 6) การพัฒนา ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
- 7) การนิเทศการศึกษา

ปราณชลี สุดตา (2560) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย

6 ภาระงาน คือ

- 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา
- 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 3) ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 5) ด้านการนิเทศการศึกษา

6) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา

อนุวัฒน์ ชัมมะปาละ (2561) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการไว้ 6 ด้าน

ดังนี้

- 1) หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร
- 2) การจัดการเรียนการสอน
- 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้
- 4) การนิเทศภายในโรงเรียน
- 5) การวัดและการประเมินผลการศึกษา
- 6) การประกันคุณภาพการศึกษา

จิราวรรณ รินทรา (2562) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ 7 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร
- 2) ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 3) ด้านการวัดผลและประเมินผล
- 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา
- 5) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
- 6) ด้านการนิเทศการศึกษา
- 7) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

สรารุช แซ่มซ้อย (2562) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย

- 1) การจัดหลักสูตรการสอน
- 2) การปฏิบัติตามหลักสูตร
- 3) การติดตามการเรียนการสอน
- 4) การจัดบริการการสอน

อานนท์ ธิติคุณากร (2562) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย

- 1) การกำหนดปรัชญาและจุดมุ่งหมาย
- 2) การจัดโครงสร้างโปรแกรมการเรียนการสอน
- 3) การประเมินผลการจัดการเรียนรู้
- 4) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้
- 5) การจัดหาสิ่งสนับสนุนและวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาจากแนวคิดของนักวิชาการ

รายการอ้างอิง องค์ประกอบ การบริหารงาน วิชาการในสถานศึกษา	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550)	กระทรวงศึกษาธิการ (2552)	นิวัฒน์ โพธิ์ชัยโต (2558)	ปภาวดี โพธิ์งาม (2559)	ขวัญข้าว ชุ่มเกษรภูถักิจ (2560)	ปราณชติ สุดตา (2560)	อนุวัฒน์ ธรรมะปาละ (2561)	จิราวรรณ รินพรา (2562)	สราวุธ แซ่มช้อย (2562)	อานนท์ อิตติคุณากร (2562)	กษิณีณี มีพรหม (2562)	แหวดตา ชุ่มอิม (2562)	รวม (ความถี่)	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	12	100.00
1. การพัฒนาสาระ หลักสูตรท้องถิ่น	√	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	8.33
2. การวางแผนงานด้าน วิชาการ	√	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	8.33
3. การจัดการเรียน การสอนในสถานศึกษา	√	-	-	√	√	-	√	-	√	√	√	-	7	58.33
4. การพัฒนาหลักสูตร ของสถานศึกษา	√	√	√	√	√	√	√	√	√	-	√	√	11	91.67
5. การพัฒนากระบวนการ การเรียนรู้	√	√	√	-	√	√	-	√	-	-	-	√	7	58.33
6. การวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบ โอนผลการเรียน	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	12	100.00
7. การวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาใน สถานศึกษา	√	√	√	-	√	√	√	√	-	-	-	√	8	66.67
8. การพัฒนาและ ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	√	√	-	√	-	-	-	-	-	√	-	√	5	41.67

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการอ้างอิง	องค์ประกอบ การบริหารงาน วิชาการในสถานศึกษา													ร้อยละ
	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550)	กระทรวงศึกษาธิการ (2552)	นิวตัน โพธิ์ชัยโด (2558)	ปกาศิต โพธิ์งาม (2559)	ขวัญข้าว ชุ่มเกษรกุลกิจ (2560)	ปรายชลี สุดตา (2560)	อนุวัฒน์ รัมมะปะลาละ (2561)	จิราวรรณ รินทรา (2562)	สรารุจ แซ่มะข่อย (2562)	อานนท์ ธิติคุณากร (2562)	กษิณิณี มีพรหม (2562)	แววตา ชุ่มอ้อม (2562)	รวม (ความถี่)	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	12	100.00
9. การนิเทศการศึกษา	√	√	√	-	√	√	√	√	√	-	-	√	9	75.00
10. การแนะแนว	√	√	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	16.67
11. การพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา	√	√	-	-	-	-	√	√	-	-	-	√	5	41.67
12. การส่งเสริมชุมชนให้ มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	√	√	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	16.67
13. การประสานความร่วมมือ ในการพัฒนาวิชาการ กับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	√	√	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	16.67
14. การส่งเสริมและสนับสนุน งานวิชาการแก่บุคคลครอบครัว องค์กรหน่วยงานสถาน ประกอบการและสถาบัน อื่นที่จัดการศึกษา	√	√	√	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	25.00
15. การจัดทำระเบียบและแนว ปฏิบัติเกี่ยวกับงาน ด้านวิชาการของสถานศึกษา	√	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	8.33
16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ใน สถานศึกษา	√	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	8.33

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการอ้างอิง	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐาน (2550)													ร้อยละ	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	รวม (ความถี่)		
องค์ประกอบ การบริหารงาน วิชาการในสถานศึกษา															ร้อยละ
17. การพัฒนาและใช้ เทคโนโลยี สื่อเพื่อ การศึกษาสถาบันอื่นที่ จัดการศึกษา	√	√	√	√	√	√	-	√	-	-	-	√	8	66.67	
18. การกำหนดปรัชญาและ จุดมุ่งหมาย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	√	-	-	1	8.33	
19. การจัดหาสิ่งสนับสนุน และวัสดุอุปกรณ์ ในการจัดการเรียนรู้	-	-	-	-	-	-	-	-	-	√	-	-	1	8.33	

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำตารางวิเคราะห์ตัวแปรการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา จากแนวคิดของนักวิชาการทั้ง 12 ท่าน พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีทั้งสิ้น 19 ด้าน ผู้วิจัยคัดเลือกองค์ประกอบของขอบข่ายงานวิชาการ โดยเลือกองค์ประกอบที่มีค่าตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไป ได้จำนวนทั้งสิ้น 5 องค์ประกอบ ที่จะใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

- 1) การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา
- 2) การนิเทศการศึกษา
- 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 4) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา และ
- 5) การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน โดยมีรายละเอียดเนื้อหา ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา

ในการพัฒนาหลักสูตรผู้บริหารจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรให้เป็นหลักสูตรที่ทันสมัย สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ผู้บริหารจะต้องมีบทบาทในการดูแล ให้ความสำคัญกระตุ้นการทำงานของครูเพื่อเพิ่มกระบวนการและทักษะกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายแนวทางการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญดังนี้ นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ดังนี้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) ได้ให้ความหมาย การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษาไว้ ดังนี้ การพัฒนาและใช้หลักสูตรจะประสบความสำเร็จได้จำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องมีความเข้าใจที่ชัดเจนตรงกันเกี่ยวกับหลักสูตร รวมทั้งเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง และสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การบริหารจัดการหลักสูตรในยุคปัจจุบัน ซึ่งมีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นและสถานศึกษาให้มีส่วนร่วมคิดร่วมตัดสินใจในการพัฒนาหลักสูตรของตนเองนั้น ต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลงแนวคิด วิธีการ รูปแบบและปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ (Paradigm shift) จากกรอบแนวคิดเดิมสู่แนวคิดใหม่ ความรู้ใหม่ วิธีการบริหารจัดการและแนวปฏิบัติใหม่ ๆ ซึ่งต้องมีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันหลายระดับตั้งแต่ ระดับชาติ ระดับท้องถิ่น และระดับสถานศึกษา การบริหารจัดการหลักสูตร (Curriculum Administration) เป็นการบริหารงานที่มีขอบข่ายกว้างขวางครอบคลุมหลายมิติเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่ายและต้องอาศัยองค์ประกอบปัจจัย เกื้อหนุนต่าง ๆ มากมาย เปรียบเสมือนการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด อย่างไรก็ตาม ข้อมูลในเอกสารฉบับนี้จะเน้นเฉพาะประเด็นสำคัญในเรื่องของการพัฒนาหลักสูตร การส่งเสริมสนับสนุน และการกำกับดูแลคุณภาพการใช้หลักสูตร โดยนำเสนอให้เห็นภาพตลอดแนวตั้งแต่ระดับชาติระดับท้องถิ่นและสถานศึกษาและจะเน้นเป็นพิเศษเกี่ยวกับการดำเนินการในสถานศึกษาซึ่งถือเป็นหน่วยงานสำคัญที่สุดในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ เอกสารฉบับนี้จะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเห็นแนวทางในการดำเนินงานในการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการส่งเสริม และดูแลด้านคุณภาพการจัดการศึกษาให้บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร

ขวัญข้าว ชุ่มเกษรกุลกิจ (2560, หน้า 7) ได้ให้ความหมาย การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา หมายถึง การส่งเสริม ควบคุม การจัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ เนื้อหาวิชา วิธีสอน และการกำหนดการประเมินผลของสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาทักษะการคิด วิเคราะห์ของผู้เรียน

พรธิดา พูลถาวร (2560, หน้า 5) ได้ให้ความหมาย การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดโครงสร้าง กำหนดกรอบแนวทางการปฏิบัติที่จะนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต รวมทั้งเป็นแนวทางในการให้ การศึกษา ให้วิชาความรู้ การถ่ายทอดวัฒนธรรมการปลูกฝังเจตคติและค่านิยม การสร้างความ เจริญเติบโต ความสมบูรณ์ทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาหรืออีกนัยหนึ่งก็คือ การพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาไปในทิศทางที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายทางการศึกษาของ โรงเรียน

อนุวัฒน์ ธรรมะपालะ (2561, หน้า 4) ได้ให้ความหมาย การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา หมายถึง การบริหารการจัดการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้เวลาและการจัดการเรียนรู้ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก

ชิโรบล วรรณธนะ (2562, หน้า 7) ได้ให้ความหมาย การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา หมายถึง การปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน

จิราวรรณ รินทรา (2562, หน้า 3) ได้ให้ความหมาย การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการศึกษาและวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและสภาพปัญหาของสถานศึกษาจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและจัดทำหลักสูตรสาระต่าง ๆ ขอความเห็นชอบใช้หลักสูตรสถานศึกษาจากคณะกรรมการสถานศึกษา นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ครูสามารถนำหลักสูตรไปใช้ตามที่เป้าหมาย กำหนด การนิเทศการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง การติดตาม ประเมินผล การปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา หมายถึง การจัดการการเรียนรู้ ที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ ปรับปรุง และจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุด โดยมุ่งพัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณธรรมที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต หลักสูตรต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของสังคม รวมถึงสามารถตอบสนองการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี การพัฒนาหลักสูตรต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีคุณภาพสูงสุดและเหมาะสม

2. การนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษาเป็นการช่วยพัฒนางานวิชาการเพื่อเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาการจัดการศึกษา ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรและวิธีดำเนินการสอน การนิเทศเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ผู้บริหารใช้พัฒนางานวิชาการของโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้ สถานศึกษามีภาระหน้าที่จะต้องดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ดังนี้ 1) สร้างความตระหนัก ให้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายในว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้ เหตุผลการนิเทศเป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ การนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารเพื่อให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่นว่าได้ปฏิบัติถูกต้องและเกิดประโยชน์ สูงสุดต่อผู้เรียนและตัวครูเอง 2) จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่องเป็นระบบและกระบวนการ และ 3) จัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายของการนิเทศการศึกษามีนักการศึกษา นักวิชาการได้ให้ความหมายไว้แตกต่างกัน ดังนี้

Goldhammer (1980, p. 13) ได้สรุปว่า การนิเทศเป็นลักษณะงานที่มอบหมายให้ครูหรือผู้นิเทศที่จะกระตุ้นให้ครู หรือครูแนะแนวในสถานศึกษาได้มีการพัฒนาในการที่จะนำวิธีการสอนสื่อการเรียนการสอนมาใช้โดยเน้นถึงทักษะในการติดต่อสื่อสาร ปัจจุบันการนิเทศการศึกษาเป็นความพยายามที่จะช่วยเหลือครูแก้ไขปัญหาช่วยเหลือครูในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสร้างบรรยากาศที่ดีระหว่างครูและนักเรียน

Glickman (1981, p. 6) ได้สรุปว่า การนิเทศเป็นแนวความคิดเกี่ยวกับงานและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการสอนในเรื่องหลักการการวัดครูเข้าสอน การจัดสื่อการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก การเตรียมและพัฒนาครู รวมทั้งการประเมินผล การเรียนการสอน

อาทิวรรณ โสคติวิวัฒนา (2561, หน้า 33) ได้ให้ความหมาย การนิเทศการศึกษาว่า หมายถึงกระบวนการจัดการบริหารการศึกษาเพื่อช่วยเหลือแนะนำ ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อช่วยครูแก้ไขปัญหาและพัฒนาในวิธีการสอนให้มีคุณภาพของการเรียนการสอนให้ เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

สุชาดา บรรณกิจ (2563) ได้ให้ความหมาย การนิเทศการศึกษา หมายถึง การดำเนินงาน ที่การส่งเสริมช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ผู้นิเทศต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการนิเทศอย่างถูกต้อง มีระบบและขั้นตอนที่ชัดเจน ในกระบวนการนิเทศ ต้องเกิดจากความร่วมมือของครูในโรงเรียน และการนิเทศเพื่อการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครูผู้สอน มีการดำเนินงานอย่างสร้างสรรค์ มีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

จากการเรียนการสอน สร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ดีขึ้น รวมทั้งพัฒนาและส่งเสริมวิชาชีพครู ให้มีภาคภูมิใจในวิชาชีพของตนเองพร้อมที่จะรับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานให้คำแนะนำ การสนับสนุน และการตรวจสอบการดำเนินงานทางการศึกษาในสถานศึกษา โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและการบริหารงาน การนิเทศช่วยให้ครูและบุคลากรได้รับข้อมูลเพื่อปรับปรุงการสอน และดำเนินการโดยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์ในด้านการศึกษา การนิเทศที่มีประสิทธิภาพช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้และพัฒนาครูและนักเรียน

3. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

การวิจัยถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครูช่วยในการค้นหาคำตอบของสาเหตุปัญหา หรือข้อบกพร่องในระบบการเรียนการสอนนั้น ๆ การนำการวิจัยเข้าไปช่วยจะทำให้การจัดการเรียนการสอนของครูสามารถนำผู้เรียนไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของหลักสูตรได้ ครูที่จะทำการวิจัยได้สำเร็จจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมจากผู้บริหารสถานศึกษาที่ให้อิสระในทางความคิด ให้อิสระในการทำงานค้นคว้าทดลองที่สอดคล้องกับความต้องการความสนใจของครูผู้ทำวิจัย เพื่อครูจะได้ค้นพบปัญหาและแนวทางแก้ไข ดังพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 30 ว่าให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษาและมาตรา 24 (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมสื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในนักการศึกษา นักวิชาการ ได้ให้ความหมายไว้แตกต่างกัน ดังนี้

อาทิจิญา โชคดีวัฒนา (2561, หน้า 32) ได้ให้ความหมาย การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่เป็นสิ่งที่น่าเชื่อถือ สำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาความรู้เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ให้เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นนั้น ๆ อย่างมีลำดับขั้นตอน

ศศิกรณ ศรีเขาล้าน (2562, หน้า 81-82) ได้ให้ความหมาย การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา หมายถึง การศึกษาค้นคว้าเพื่อแก้ไขปัญหา ปรับปรุง และพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน โดยสถานศึกษามีการวิเคราะห์ วิจัยและการนำผลวิจัยมาใช้ในบริหารจัดการการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา พัฒนาความรู้ความสามารถด้านการวิจัยแก่ครูและบุคลากร และเผยแพร่ผลงาน การแก้ไขปัญหาจากผลงานการวิจัย

อริวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562, หน้า 63) ได้ให้ความหมาย การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการที่ทำโดยครูผู้สอนในชั้นเรียน มีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่ การแสวงหาคำตอบจากปัญหาและข้อสงสัยของครูเป็นภารกิจที่สำคัญและจำเป็นต้องทำอย่างรวดเร็ว เป็นกระบวนการที่เป็นระบบน่าเชื่อถือเป็นการคิดพัฒนานวัตกรรมเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาและการ เรียนการสอนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน และนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน หรือส่งเสริม พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินการศึกษาค้นคว้า และสำรวจข้อมูลในด้านต่าง ๆ ของการศึกษา เช่น การเรียนการสอน หลักสูตร หรือการประเมินผล เพื่อหาวิธีปรับปรุงคุณภาพการศึกษา การวิจัยใช้วิธีทางวิทยาศาสตร์ในการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ เพื่อแก้ไขปัญหาหรือเสริมประสิทธิภาพในการเรียนการสอน เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาระบบ การศึกษาให้ทันสมัยและตอบสนองต่อความต้องการ

4. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา

การพัฒนาสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้บริหารควรสนับสนุนและจัดหาสื่อวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ ไว้ให้พร้อมสำหรับบริการแก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อ ใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวางแผนดำเนินการต่อไป ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายของการพัฒนาและใช้ สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีนักการศึกษา นักวิชาการได้ให้ความหมายไว้แตกต่างกัน ดังนี้

สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556) ได้ระบุการพัฒนาและใช้สื่อและ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ประกอบด้วย

1. จัดให้มีการร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดการ จัดหา และพัฒนาสื่อการเรียนรู้อะไรและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา
2. พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้อะไรและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา พร้อมทั้งให้มีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการ ชมรมวิชาการเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของ สถานศึกษา
3. พัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาโดยมุ่งเน้นการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี ทางการศึกษาที่ให้อรรถประโยชน์ เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้น โดยเฉพาะหาแหล่งสื่อที่เสริมการจัด การศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
4. พัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาและชุมชน
5. นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการจัดหาผลิตใช้ และพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ขวัญข้าว ชุ่มเกษรกุลกิจ (2560, หน้า 8) ได้ให้ความหมาย การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การส่งเสริมให้มีการใช้แหล่งเรียนรู้ สื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษาผ่านการวิเคราะห์ความต้องการของครูและนักเรียน การทดลองใช้และการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ สื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษาในการประกอบการจัดการเรียนรู้

พริดา พูลถาวร (2560, หน้า 6) ได้ให้ความหมาย การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การปฏิบัติงานเกี่ยวกับวัสดุการนำสื่อมาใช้ในการเรียนการสอนโดยตรง อาทิ เช่น การนำวัสดุเครื่องมือและวิธีการมาเป็นสะพานเชื่อมโยงความรู้เนื้อหาไปยังผู้เรียนได้ เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจสิ่งที่ถ่ายทอดซึ่งกันและกัน

สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561, หน้า 5) ได้ให้ความหมาย การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การวางแผนโครงการสนับสนุนในการจัดหาผลิตสื่อ ศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นด้านสื่อเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ สสำรวจความต้องการ ผลิตและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อเทคโนโลยี รายงานผลการจัดทำสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยี

จิราวรรณ รินทรา (2562, หน้า 4) ได้ให้ความหมาย การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การดำเนินการศึกษา สสำรวจ วิเคราะห์ จัดทำ จัดหา การใช้สื่อพัฒนาสื่อสำหรับผู้เรียนผู้สอน การดำเนินการประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้อย่างแพร่หลายนวัตกรรมและเทคโนโลยี

แววตา ชุ่มอิม (2562, หน้า 5) ได้ให้ความหมาย การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การวางแผนการจัดหาสื่อ จัดทำโครงการสนับสนุนการผลิตสื่อ การส่งเสริมและความจำเป็นการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการเรียนการสอนการประเมินผลและการรายงานผลการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี

เกตกนก สวยคำข้าว และวรกาญจน์ สุขสดเดียว (2562) ได้ให้ความหมาย การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง มีการวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีส่งเสริมครูประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นในการผลิตจัดหาพัฒนาสื่อนวัตกรรมการเรียนการสอน มีการประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สรุปได้ว่า การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การสร้างสรรค์และการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและทันสมัย โดยใช้เครื่องมือดิจิทัล เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และสื่อมัลติมีเดีย ช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายขึ้น และเสริมสร้างทักษะการใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน เป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาในยุคดิจิทัล

5. การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยตรวจสอบคุณภาพของผู้เรียนว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ทักษะกระบวนการคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือไม่เพียงใด ผลการประเมินจะช่วยให้ครูผู้สอนรู้ข้อบกพร่องหรือความก้าวหน้าของผู้เรียนทำให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้และวิธีการแก้ปัญหาหรือพัฒนาให้เหมาะสมได้ มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึง การวัดผลประเมินผลไว้ดังนี้

พริดา พูลถาวร (2560, หน้า 6) ได้ให้ความหมาย การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การดำเนินงานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ร่องรอยหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้ อย่างเต็มตามศักยภาพ

สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561, หน้า 5) ได้ให้ความหมาย การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูประชุมร่วมกันในการกำหนดภาระงาน คณะกรรมการดำเนินงาน กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติการวัดผลประเมินผล ดำเนินการวัดผลประเมินผลที่เน้นการประเมินตามสภาพจริง การจัดทำเอกสารให้ถูกต้องชัดเจน แจ้งผลการประเมินให้ผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลการประเมินหาคุณภาพเครื่องมือวัดผลประเมินผลพัฒนาเครื่องมือวัดผลประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

เกตกนก สวยคำข้าว และวรกาญจน์ สุขสดเขียว (2562, หน้า 542) ได้ให้ความหมาย การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง มีระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผลของสถานศึกษาที่ชัดเจน ครูมีการจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลโดยประเมินตามสภาพจริงพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน เทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

แววตา ชุ่มอิม (2562, หน้า 4) ได้ให้ความหมาย การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติการวัดผลประเมินผล การเก็บรวบรวมข้อมูลการวัดผล ประเมินผล การดำเนินการวัดผลประเมินผลที่เน้นการประเมินผลตามสภาพจริง การจัดทำเอกสารการวัด ผลประเมินผลให้ถูกต้องชัดเจน มีการนำผลการวัดและประเมินผลนำไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน

สุชาดา บรรณกิจ (2563, หน้า 43) ได้ให้ความหมาย การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ประกอบด้วย การประเมินผลของกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประเมินผลการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนการสื่อความ และประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ

สรุปได้ว่า การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการศึกษา หมายถึง การประเมินความรู้อาทิษะ และความสามารถของผู้เรียนหลังการเรียนการสอน โดยใช้เครื่องมือหลากหลาย เช่น แบบทดสอบ การสังเกตพฤติกรรม หรือโครงการ เพื่อประเมินความสำเร็จในการเรียนรู้อการประเมินผลช่วยระบุจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียน และปรับปรุงการสอน ส่วนการเทียบโอนผลการศึกษาคือการยอมรับผลการเรียนจากสถาบันหรือหลักสูตรหนึ่งไปใช้ในอีกสถาบันหรือหลักสูตรเพื่อหลีกเลี่ยงการเรียนซ้ำ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นความร่วมมือ ร่วมพลังของครู ผู้บริหาร ในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาวิชาชีพและการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย แนวคิดและของนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จึงจำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจนิยามของหัวข้อ ดังต่อไปนี้

ความหมายของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

เมธาสิทธิ์ ธัญรัตนศรีสกุล (2560, หน้า 217) ได้ให้ความหมาย กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การเรียนรู้ร่วมกันของผู้ร่วมวิชาชีพ นั่นก็คือ ครูกับครู และครูกับนักเรียนที่เป็นมากกว่าการจัดการเรียนรู้ แต่ยังมีการแลกเปลี่ยนความคิดความรู้เพื่อการเรียนรู้ต่อยอด การเรียนรู้ในลักษณะนี้จะเป็นการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง (Transformative Learning) นอกจากนี้ องค์ความรู้ที่ได้จากการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนของครูแต่ละคน จะถูกนำมาจัดการความรู้ อย่างเป็นระบบ ผ่านการอภิปรายสะท้อนคิดตามหลักวิชาการและนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง สิ่งที่ได้ตามมา คือ ครูมีความรู้ในเนื้อหา เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้และกระบวนการวัดประเมินผล ทำให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560, หน้า 25) ได้ให้ความหมาย กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การรวมตัว ร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร ที่มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันแบบทีมเรียนรู้ที่ครูเป็นผู้นำ ร่วมกัน และผู้บริหาร แบบผู้ดูแล สนับสนุน ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพเปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเอง ส่งคุณภาพการ จัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ และความสุขของการทำงาน ร่วมกันของสมาชิกในชุมชน

สนอง โลหิตวิเศษ (2561, หน้า 31) ได้ให้ความหมาย กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพหมายถึง กลุ่มคนที่ตระหนักถึงความสำคัญ ความจำเป็นของการเรียนรู้ มีทักษะและกระบวนการคิด การวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและการนำความรู้มาใช้ประโยชน์ ทุกคนคิดและปฏิบัติร่วมกันแบบหุ้นส่วน มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน ดำเนินชีวิตไปพร้อม ๆ กับการเรียนรู้การสั่งสมความรู้ และการสร้างความรู้ใหม่เพื่อนำไปพัฒนาตนเองและชุมชน

ถวิล อรรถเวช (2562) ได้ให้ความหมาย กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การรวมตัวกัน การร่วมใจร่วมพลัง เรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ศึกษานิเทศก์ และนักการศึกษา บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร มีวิสัยทัศน์คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันแบบทีม เรียนรู้ที่ครูเป็นผู้นำร่วมกัน และผู้บริหารแบบผู้ดูแลสนับสนุนสู่การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพเปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเองสู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญและความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชนการเรียนรู้ มุ่งเน้นที่การปฏิบัติการสอนและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒผล (2562, หน้า 11) ได้ให้ความหมาย กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การรวมกลุ่มกันในเชิงวิชาการของบุคคลผู้ที่มีวิชาชีพเดียวกัน เพื่อการพัฒนาวิชาชีพและคุณภาพของผู้เรียนผ่านกิจกรรมมีความร่วมมือร่วมใจและประสบการณ์การปฏิบัติในพื้นที่ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง อันเป็นนวัตกรรมพัฒนาคุณภาพการศึกษาผ่านการพัฒนาศักยภาพผู้สอนและนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียน ร่วมแรงร่วมใจกันของครูผู้สอนและบุคลากรเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันในการช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริมซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง

ครูสภา (2563, หน้า 1) ได้ให้ความหมาย กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การพัฒนาการเรียนการสอน การบริหารและการปฏิรูปสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน คุณภาพการศึกษาในศตวรรษที่ 21 และความท้าทายที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา อีกทั้งยังก่อให้เกิดประโยชน์โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่สุดคือผู้เรียนและสร้างความก้าวหน้าในวิชาชีพให้ครูเป็นครูมืออาชีพได้อย่างแท้จริง

สรุปได้ว่า กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง กลุ่มบุคลากรที่มีความสนใจร่วมกันในการพัฒนาความรู้และทักษะ โดยการทำงานร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ เพื่อปรับปรุงการทำงานหรือการสอน สมาชิกช่วยกันวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาหรือค้นหาวิธีพัฒนาตนเอง การสร้างชุมชนนี้ช่วยเสริมสร้างการทำงานร่วมกันและพัฒนาคุณภาพงานในองค์กร การเรียนรู้ร่วมกันช่วยให้บุคลากรเติบโตและพัฒนาวิชาชีพ

ความสำคัญของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยและแนวคิดของนักวิชาการ ได้อธิบายถึงความสำคัญของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2560, หน้า 16) ได้อธิบายถึงความสำคัญในประโยชน์การพัฒนาครูด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้ ดังนี้

1. ช่วยลดความโดดเดี่ยวในการทำงานของครู จากที่ต่างคนต่างทำขาดการร่วมกันปรึกษา ทำให้ขาดเป้าหมายร่วมเปลี่ยนมาเป็นการทำงานร่วมกัน และมุ่งไปที่เป้าหมายที่ตรงกัน คือ การพัฒนาผู้เรียน

2. ช่วยเพิ่มความรู้สึกร่วมกันต่อพันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษา เนื่องมาจากการมีเพื่อนมีเครือข่ายและการทำงานร่วมกัน

3. ช่วยเพิ่มความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานให้บรรลุภารกิจที่มีเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกัน

4. ช่วยให้การสอนในชั้นเรียนได้ผลดีมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะครูมีการเรียนรู้มากขึ้น เมื่อได้เห็นตัวอย่างการสอนที่ดีในของเพื่อนครู และเกิดการนำมาประยุกต์ในชั้นเรียนของตนเองส่งผลต่อการสอนที่เกิดประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น

5. รับทราบข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นต่อวิชาชีพได้กว้างขวางรวดเร็วขึ้น เนื่องจากกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ช่วยให้เกิดเครือข่ายและสามารถสื่อสารได้อย่างกว้างขวางและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น

6. ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจที่จะพัฒนาและอุทิศตนเพื่อผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น

7. ช่วยลดอัตราการลาและหยุดงานน้อยลงเมื่อเทียบกับสถานศึกษาที่ไม่มีกานำกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในสถานศึกษา ตลอดจนครูมีการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนได้อย่างดียิ่งขึ้น

Hord (1997, pp. 39-44) ได้ทำการสังเคราะห์รายงานการวิจัยเกี่ยวกับโรงเรียนที่มีการจัดตั้งชุมชนแห่งวิชาชีพจะมีผลดีต่อครูผู้สอนและต่อนักเรียนซึ่งสรุปได้ ดังนี้

1. ผลดีต่อครูผู้สอน

1.1 ลดความรู้สึกโดดเดี่ยวในการสอนของครู

1.2 สร้างความรู้สึกผูกพันต่อพันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น เกิดความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายรับผิดชอบต่อผู้เรียนร่วมกัน

1.3 เกิดความรู้สึกร่วมกันในการการเรียนรู้ส่งผลให้การปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนค้นพบสิ่งใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับวิธีการสอนทำให้การสอนดียิ่งขึ้น

1.4 มีเข้าใจในเนื้อหาสาระที่สอนได้อย่างแตกฉานเพิ่มมากยิ่งขึ้น และรู้ว่าตนเองจะต้องมีบทบาทในการสอนอย่างไรที่จะนำไปสู่เป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียนตามที่คาดหวังไว้

1.5 รับทราบข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อวิชาชีพได้อย่างมากและมีความรวดเร็วเป็นผลดีต่อพัฒนาปรับปรุงวิชาชีพและเป็นแรงบันดาลใจในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.6 สร้างขวัญกำลังใจต่อการปฏิบัติงานให้เพิ่มสูงขึ้นและช่วยลดอัตราการลางานให้น้อยลง

1.7 มีการปรับเปลี่ยนวิธีสอนที่ตรงกับลักษณะของผู้เรียนได้อย่างเด่นชัดและรวดเร็วกว่าที่พบในโรงเรียนแบบเดิม

1.8 สร้างการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ให้ปรากฏอย่างเด่นชัดและยั่งยืน ภาวะการหยุดงานน้อยลง

2. ผลดีต่อนักเรียน

2.1 ลดอัตราการตกซ้ำชั้นและการขาดเรียนของผู้เรียนน้อยลง

2.2 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น เมื่อเทียบกับโรงเรียนแบบเดิม

2.3 มีความแตกต่างด้านผลสัมฤทธิ์การเรียน ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่มีภูมิหลังไม่เหมือนกันลดลงอย่างชัดเจน

DuFour (2004, pp. 1-5) ได้เสนอ หลักสำคัญของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังนี้

1. การสร้างความมั่นใจว่านักเรียนได้เกิดเรียนรู้ (Ensuring that Students Learn)

โมเดลชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเกิดจากสมมติฐานหลักที่ว่าการศึกษาในระบบไม่ได้เป็นเพียงเพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนได้รับการจัดการสอนแต่เพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้จริง การเปลี่ยนแปลงที่เรียบง่ายนี้จากการที่มุ่งเน้นไปที่การจัดการสอนไปสู่การมุ่งเน้นที่การเรียนรู้ ทั้งนี้บุคลากรของโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครูหรือผู้เกี่ยวข้องตั้งคำถามสำคัญ เช่น ลักษณะและการปฏิบัติของโรงเรียนอย่างไร จะประสบความสำเร็จมากที่สุดในการช่วยเหลือนักเรียนทุกคน ให้บรรลุผลในระดับสูง ทั้งนี้ในขณะที่โรงเรียนก้าวไปข้างหน้าบุคลากรทุกคนในโรงเรียนต้องมีส่วนร่วมในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการสำรวจอย่างต่อเนื่องของคำถามสำคัญ อันได้แก่ 1) เราต้องการให้นักเรียนแต่ละคนเรียนรู้อะไร 2) เราจะรู้ได้อย่างไรว่านักเรียนแต่ละคนได้เรียนรู้แล้ว และ 3) เราจะตอบสนองอย่างไรเมื่อนักเรียนประสบปัญหาในการเรียนรู้

2. วัฒนธรรมการทำงานร่วมกัน (Culture of Collaboration) นักการศึกษาที่สร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพตระหนักว่าต้องทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ร่วมกันของทุก ๆ คน ดังนั้นจึงเกิดโครงสร้างเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันอย่างมีพลังเป็นกระบวนการที่ครูทำงานร่วมกันเพื่อวิเคราะห์และปรับปรุงการปฏิบัติงาน การจัดการเรียนรู้

ภายในห้องเรียน ครูทำงานเป็นทีมมีส่วนอย่างต่อเนื่อง จะนำไปสู่ความสำเร็จของนักเรียนในระดับที่สูงขึ้น

3. การมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ (A Focus on Results) ประสิทธิภาพของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะวัดได้จากการพิจารณาจากผลลัพธ์ของการทำงานร่วมกันและการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในโรงเรียนเป็นหลัก ผู้บริหารทีมครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดระดับความสำเร็จของนักเรียนและแนวทางในการบรรลุเป้าหมายนั้น

สรุปได้ว่า ความสำคัญของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงคุณค่าหรือประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับครูและนักเรียน โดยการเปลี่ยนแปลงคุณค่าที่เกิดขึ้นกับครูลดความโดดเดี่ยวในการจัดการเรียนการสอนเพื่อผู้เรียนของครูสร้างความผูกพันพัฒนาต่อเป้าหมายองค์กรร่วมกัน ตลอดจนสร้างความกระตือรือร้น เรียนรู้อย่างมีพลังเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาวิชาชีพและมีกำลังในการปฏิบัติงาน ส่วนในด้านผู้เรียน ลดอัตราการซ้ำชั้นและการขาดเรียนมีผลการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้นเด่นชัดส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น

กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ได้นำเสนอกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยมีวิธีดำเนินการดังนี้

1. ต้องมีการรวมกลุ่มและกลุ่มนั้นต้องมีลักษณะคล้ายๆกัน เช่น

1.1 จัดกลุ่มครูที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน โดยอาจแบ่งเป็นกลุ่มครูที่สอนวิชาหรือกลุ่มสาระเดียวกันในระดับชั้นเดียวกัน กลุ่มครูที่สอนวิชาหรือกลุ่มสาระเดียวกันในช่วงชั้นเดียวกันหรือกลุ่มครูตามลักษณะของงาน

1.2 จำนวนสมาชิก 6-8 คน ประกอบด้วยผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ หมุนเวียนเข้าร่วมทุกกลุ่ม

1.3 ระยะเวลา 2-3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตลอดหนึ่งปีการศึกษากำหนดเป็นชั่วโมงชัดเจน

1.4 จัดชั่วโมงอยู่ในภาระการสอนของครูหรือภาระงานเพื่อไม่ให้เป็นการเพิ่มเพิ่ม

1.5 การจัด PLC โดยใช้ ICT ในการเข้ากลุ่มระหว่างการดำเนินการ

2. บทบาทของบุคคลในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2.1 ผู้อำนวยการความสะดวก จะต้องรักษาระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกควบคุมประเด็นการพูดคุย และกระตุ้นยั่วยุให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยให้ทุกคนแสดงความคิดเห็น

2.2 สมาชิกต้องเปิดใจรับฟัง และเสนอความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ รับแนวทางไปปฏิบัติและนำผลมาเสนอพร้อมต่อยอด

2.3 ผู้บันทึก สรุปประเด็นการสนทนาและแนวทางแก้ปัญหาพร้อมบันทึกผล

3. กลุ่มร่วมกันคิดปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียน โดยหาปัญหาสำคัญที่สุด สิ่งที่ต้องระวัง คือการไม่ช่วยกันค้นหาปัญหาที่แท้จริงผลักปัญหาออกจากตัว
 4. หาสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาจากนั้นกลุ่มอภิปรายหาสาเหตุที่แท้จริงเน้นไปที่การสอนของครูเป็นอันดับแรกที่สุดถือว่าเป็นสาเหตุที่แท้จริง เช่น นักเรียนอ่านไม่ออกเป็นปัญหาสำคัญร่วมกันไม่ใช่สาเหตุว่าพ่อแม่แยกทาง
 5. หาแนวทางแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียนที่สำคัญนั้นจะแก้ไขอย่างไรสาเหตุของปัญหา แนวทางแก้ปัญหาอาจใช้ประสบการณ์ของครูที่ทำให้เกิดความสำเร็จ ผู้ทรงคุณวุฒิจานวิจัย หรือแหล่งอื่นๆ ที่มีการเสนอแนวทางไว้แล้ว
 6. นำแนวทางที่สรุปเพื่อนำไปแก้ไขปัญหา มาช่วยกันสร้างงาน สร้างแผนงาน เลือกการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning : PBL) โดยมีสิ่งที่จะต้องทำต่อ คือ ทำอย่างไร ทำเมื่อไร ใช้อย่างไร และตรวจสอบการทำงานอย่างไร จะเสนอผลระหว่างทำงานและสรุปผลเมื่อไร
 7. นำแผนที่ร่วมกันคิดไปใช้ตามกำหนดการทำงาน ต้องนำไปใช้อย่างจริงจังและนำเสนอผลตามความเป็นจริงไม่ว่าจะสำเร็จหรือไม่ก็ตามและพร้อมจะนำไปปรับปรุง ต้องนำผลมาเสนอตามช่วงเวลาผลงานที่อาจนำเสนอกันในช่องทาง Line หรือ Facebook หรือรูปแบบอื่น ๆ
 8. นำผลมาสรุปสุดท้ายว่าผลเป็นประการใด ร่วมกันสะท้อนผลและปรับปรุงงานให้ดีขึ้น ถ้าผลการทดลองเป็นไปตามวัตถุประสงค์ สามารถเผยแพร่หรือปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นแต่ถ้าผลไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ให้ปรับปรุงทดลองใหม่ สิ่งที่สำคัญ คือ การบันทึก (Logbook) รายละเอียดของการทำงานตั้งแต่ขั้นแรกถึงขั้นสุดท้าย โดยออกแบบการบันทึกและการนำเสนอข้อมูลตามความเหมาะสม อาจนำเสนอทาง Line หรือ Facebook หรือรูปแบบอื่น ๆ
- จิตติมา วรณศรี (2564) ได้กล่าวเกี่ยวกับกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน โดยสรุปรายละเอียดได้ ดังนี้
1. จัดตั้งกลุ่มกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูในสถานศึกษา และอาจมีบุคลากรภายนอกที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นทีมงานโดยกิจกรรมในขั้นตอนนี้ให้สมาชิกในชุมชนแต่ละคนร่วมกันกำหนดเป้าหมายของทีม นำเสนอปัญหาหรือสภาพการปฏิบัติงานในอดีต และปัจจุบันกำหนดความต้องการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการปฏิบัติงานของตนในอนาคต
 2. ระดมความคิด ด้วยการแลกเปลี่ยนแนวคิดประสบการณ์เพื่อสังเคราะห์เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติงาน โดยมีรายละเอียดของขั้นตอนในการนำแนวทางไปปฏิบัติอย่างชัดเจน ระบุทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้และข้อควรระวัง เพื่อให้สมาชิกในทีมสามารถนำแนวทางดังกล่าวไปปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องสำเร็จและบรรลุเป้าหมายอย่างมีคุณภาพ

3. นำแนวคิดสู่การปฏิบัติ เป็นการนำแนวคิดไปใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้หรือ การปฏิบัติงานที่รับผิดชอบภายใต้การสนับสนุนของผู้บริหารสถานศึกษาและสมาชิกในทีมและ รวบรวมข้อมูลผลลัพธ์จากการปฏิบัติที่ได้ โดยอาศัยการสังเกตทั้งก่อนปฏิบัติระหว่างและหลังปฏิบัติ เพื่อเป็นข้อมูลหลักฐานที่สะท้อนกลับและอธิบายผลลัพธ์จากการปฏิบัตินั้น ทั้งนี้ผู้บริหารและเพื่อนครู ในทีมสามารถร่วมเป็นผู้สังเกตและเก็บรวบรวมข้อมูล

4. สะท้อนผล สมาชิกของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพทุกคนร่วม นำเสนอผลการปฏิบัติตามแนวทางที่ได้กำหนดแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากการจัดการเรียนรู้หรือ การปฏิบัติงานอื่นๆ ใช้กระบวนการอภิปราย เพื่อให้ได้ข้อสรุปถึงแนวปฏิบัติที่ดีหรือแนวปฏิบัติที่ยังไม่ สำเร็จ ขั้นตอนนี้ครูในทีมจะได้เรียนรู้ร่วมกัน ได้ข้อเสนอแนะและกำลังใจเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานใน ครั้งต่อไป

ชวลิต ชูกำแหง (2566) ได้กล่าวถึง กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดย สรุป รายละเอียดได้ ดังนี้

1. การมีเป้าหมายหรือข้อตกลงร่วมกันในด้านการเรียนการสอน เป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของ การสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการ กระตุ้นครูทั้งโรงเรียนมีส่วนร่วมในการทบทวน และกำหนดทิศทางหรือเป้าหมายเหล่านั้น ซึ่งเน้นไปที่ เป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ กิจกรรมหรือโครงการที่มีลักษณะไม่ชัดเจนทั้งด้าน เป้าหมายและระยะเวลา จึงถือว่าไม่ใช่จุดเริ่มต้นของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพทาง วิชาชีพที่แท้จริง

2. การแสวงหาแนวทางแก้ปัญหาร่วมกัน โดยเริ่มต้นจากผู้บริหารและครูในโรงเรียนร่วม เรียนรู้จากเป้าหมายขององค์การนำประสบการณ์และความรู้ความรู้อันเฉพาะตัว (Tacit Knowledge) จากการปฏิบัติงานของครูแต่ละคนถ่ายทอดและบูรณาการร่วมกันทั้งองค์การ และนำไปสู่แนวทางใน การปฏิบัติที่ชัดเจน ถ้าหากการแก้ปัญหาในบางเรื่องที่ยังไม่สามารถคลี่คลายอุปสรรคเหล่านั้นได้ จำเป็นต้องอาศัยผู้ชี้แนะ (coach) ที่เป็นไปตามความต้องการของครู โดยการชี้แนะนั้นต้องสอดคล้อง กับบริบทของพื้นที่และวัฒนธรรมขององค์การ

3. ทบทวนผลการปฏิบัติจากแผนการสอนที่ได้พัฒนาร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ เมื่อครูได้ร่วม ทบทวนวิธีการที่จะปฏิบัติร่วมกันก่อนไปสอนจริง (Before Action Review: BAR) และมีความจำเป็น อย่างยิ่งที่จะต้องนำผลจากการปฏิบัติเหล่านั้นมาวิเคราะห์ถึงสิ่งที่เกิดขึ้น สิ่งที่เห็นและสิ่งที่ได้เรียนรู้ โดยครูบอกเล่าถึงสิ่งที่ทำ และสิ่งที่ได้เรียนรู้เป็นรายบุคคล กระบวนการนี้ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สม่าเสมอ ด้วยบรรยากาศที่ไม่เป็นทางการหรือกล่าวได้ว่าเป็นกระบวนการทบทวนหลังจากได้ปฏิบัติ (After Action Review: AAR)

4. ร่วมเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงของเพื่อนร่วมวิชาชีพ เมื่อมีเป้าหมายร่วมกันของครู ความไว้วางใจต่อกันและการมีสัมพันธภาพที่ดีในวงสนทนา กิจกรรมทั้งหมดในกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจึงมิใช่เพียงเวทีสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เท่านั้น แต่ครอบคลุมถึงการสังเกตการสอนการปฏิบัติงานของเพื่อนครู การนำสื่อสารสนเทศมาอธิบายในกลุ่ม การสร้างแรงบันดาลใจจากผู้ประสบความสำเร็จ การสร้างความมั่นใจจากสิ่งที่ปฏิบัตินำไปสู่ทฤษฎีหรือการสร้างเครือข่ายกับครูต่างโรงเรียนที่มีเป้าหมายเดียวกัน

5. เผยแพร่สู่สาธารณะและสร้างเครือข่าย เมื่อกระบวนการในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความสำเร็จ แนวทางการปฏิบัติที่ก่อให้เกิดความยั่งยืนและเปิดกว้าง คือการนำเรื่องราวหรือกลไกเหล่านั้นสู่สาธารณชน เช่น การเปิดให้ชุมชนอื่นได้มาศึกษาและแลกเปลี่ยนร่วมกับการสร้างคู่คิดของชุมชน (Community Buddy) โดยต้องคำนึงถึงการใช้พื้นที่ของโรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้และแลกเปลี่ยนในเวลาที่ไม่กระทบต่อการจัดกิจกรรมการสอนตามปกติของครู ซึ่งจะทำให้องค์กรมีความยั่งยืนและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การดำเนินงาน กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะเริ่มต้นจากการรวมกลุ่มของบุคลากรในสถานศึกษาที่ ความต้องการในการพัฒนาวิชาชีพร่วมกัน โดนสมาชิกในกลุ่มร่วมกันกำหนดปัญหาและเป้าหมายของกลุ่ม จากนั้นสมาชิกในกลุ่มร่วมกันระดมความคิดด้วยการแลกเปลี่ยนแนวคิดประสบการณ์ เพื่อสังเคราะห์เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติงาน

องค์ประกอบของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยและแนวคิดของนักวิชาการ ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้ ดังนี้

เมธาสิทธิ์ ธัญรัตนศรีสกุล (2560) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้ 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ชุมชนกัลยาณมิตร (Caring Community) หมายถึงการเอาใจใส่และรับฟังความคิดเห็นทำงานร่วมกันด้วยบรรยากาศความเป็นมิตรมีความรู้สึกแบบเกื้อกูลและเอื้ออาทรเป็นความสัมพันธ์กันแบบคนในครอบครัวมากกว่าแบบสายงาน ทำให้เกิดความรู้สึกไว้วางใจซึ่งกันและกันเปิดใจเข้าหากัน 2) การมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน (Sharing Vision and Values) หมายถึง ความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของงานที่ต้องรับผิดชอบอย่างตระหนักถึงคุณค่าของงานนั้น ทำให้เกิดแรงขับที่จะทำความเข้าใจในทิศทางการทำงานร่วมกันอย่างมีเป้าหมาย 3) การมีภาวะผู้นำ (Leadership) หมายถึงการเป็นผู้นำที่สามารถทำให้สมาชิกในกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเกิดการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงทั้งในตนเองและวิชาชีพ จนสมาชิกเกิดภาวะผู้นำในตนเองและเปลี่ยนบทบาทมาเป็นผู้นำร่วมขับเคลื่อนโดยมีผลมาจากการเสริมพลังจากผู้นำทั้งทางตรง และทางอ้อม 4) การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative Learning) หมายถึง การมี

ปฏิสัมพันธ์และการปฏิบัติงานร่วมกันของครู โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือสนับสนุน และ พัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียนครูจะต้องร่วมกันแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ทักษะและ ประสบการณ์ ที่จำเป็นต่อการพัฒนาทางวิชาชีพ เพื่อเป็นการถ่ายทอดวิธีการที่มีประสิทธิภาพไปสู่ครู ท่านอื่น และ 5) การมีพื้นที่ปฏิบัติงานร่วมกัน (Sharing Field) หมายถึงการมีพื้นที่ใน 2 มิติคือ (1) มิติของสถานที่ที่ใช้ดำเนินการ และ (2) มิติของเวลาร่วมกันที่ให้คุณครูได้ร่วมกันสะท้อนผลการปฏิบัติงาน ทางวิชาชีพและให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาทางวิชาชีพและ ปรับปรุงการปฏิบัติงานในการจัดการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบสำคัญของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้ 6 ประการ ดังนี้

1. วิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) หมายถึง การมองเห็นภาพเป้าหมาย ทิศทาง และ ความสำเร็จที่จะเกิดขึ้น เปรียบเสมือนเข็มทิศที่ชี้้นำการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ โดยมีวิสัยทัศน์เชิงอุดมการณ์ทางวิชาชีพร่วมกัน คือพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นภาพ ในอุดมคติที่มุ่งหวังในการปฏิบัติงานร่วมกันอาจเป็นการเริ่มจากผู้นำหรือกลุ่มผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ทำ หน้าที่เหนี่ยวนำให้ผู้ร่วมงานเห็นวิสัยทัศน์นั้นร่วมกันหรือเป็นการรวมวิสัยทัศน์จากปัจเจกบุคคลที่เห็น ในสิ่งเดียวกันและรวมกันเป็นวิสัยทัศน์ของกลุ่มโดยวิสัยทัศน์ร่วมมีลักษณะสำคัญ 4 ประการ (4 Shared) มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 การเห็นภาพและทิศทางร่วม (Shared Vision) คือ การเชื่อมโยงให้เห็นภาพ ความสำเร็จร่วมกันถึงทิศทางสำคัญของการทำงานแบบมองเห็นภาพเดียวกัน

1.2 เป้าหมายร่วม (Shared Goals) เป็นทั้งเป้าหมายปลายทางระหว่างทางและ เป้าหมายชีวิตของสมาชิกแต่ละคนที่สัมพันธ์กับเป้าหมายร่วมของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ ซึ่งเป็นความเชื่อมโยงให้เห็นถึงทิศทางและเป้าหมายในการทำงานร่วมกันโดยเฉพาะ เป้าหมายสำคัญ คือพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.3 คุณค่าร่วม (Shared Values) คือ การที่ภาพหรือเป้าหมายที่มีร่วมกันนั้นมี อิทธิพลกับการตระหนักถึงคุณค่าของตนเองและของงานจนเชื่อมโยงเป็นความหมายของงานที่เกิด จากการตระหนักของสมาชิกในกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเกิดเป็นพันธะสัญญา ร่วมกัน ร่วมกันหลอมรวมเป็นคุณค่าร่วม ซึ่งเป็นชุมพลังสำคัญในการขับเคลื่อนการทำงานและ ก่อให้เกิดอุดมการณ์ทางวิชาชีพร่วมกัน

1.4 ภารกิจร่วม (Shared Mission) เป็นพันธกิจแนวทางการปฏิบัติร่วมกันเพื่อให้ บรรลุตามเป้าหมายร่วม รวมถึงการเรียนรู้ของครูในทุกภารกิจ สิ่งสำคัญ คือการปฏิรูปการเรียนรู้ ที่มุ่ง ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเริ่มจากการรับผิดชอบในการพัฒนาวิชาชีพเพื่อผู้เรียน ร่วมกันของครู

2. ทีมร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative Teamwork) หมายถึง ทีมร่วมแรงร่วมใจเป็นการพัฒนามาจากกลุ่มที่ทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ ลักษณะการทำงานร่วมกันแบบมีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และพันธกิจร่วมกัน รวมกันด้วยใจจนเกิดความมุ่งมั่นในการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้บรรลุผลที่การเรียนรู้ของผู้เรียน การเรียนรู้ของทีมและการเรียนรู้ของครูแต่ละคนบนพื้นฐานงานที่มีลักษณะต้องมีการคิดร่วมกัน วางแผนร่วมกัน สร้างความเข้าใจร่วมกัน มีข้อตกลงร่วมกัน มีการตัดสินใจร่วมกัน แนวปฏิบัติร่วมกัน การประเมินผลร่วมกัน และการรับผิดชอบร่วมกัน สมาชิกในทีมเห็นและรับรู้ความสามารถของแต่ละบุคคลรับรู้ถึงความรู้สึกร่วมกันในการทำงานจนเกิดประสบการณ์หรือความสามารถในการทำงานและพลังในการร่วมเรียนรู้ ร่วมพัฒนาบนพื้นฐานของความสมัครใจและการสื่อสารที่มีคุณภาพ รับฟังและไว้วางใจซึ่งกันและกัน เป็นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่เน้นการขับเคลื่อนด้วยการทำงานแบบทีมร่วมแรงร่วมใจ ลงมือปฏิบัติและเรียนรู้ไปพร้อมกันด้วยใจอย่างสร้างสรรค์และต่อเนื่อง โดยมีลักษณะพิเศษของการรวมตัวที่เหนียวแน่นจากภายในนั้น คือการเป็นกัลยาณมิตร ทำให้เกิดทีมในกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอยู่ร่วมกันด้วยความสัมพันธ์ที่ต่างช่วยเหลือเกื้อกูลดูแลซึ่งกันและกัน จึงทำให้การทำงานเต็มไปด้วยบรรยากาศที่มีความสุขไม่โดดเดี่ยว

3. ภาวะผู้นำร่วม (Shared Leadership) ภาวะผู้นำร่วมในกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีนัยสำคัญของการเป็นผู้นำร่วม 2 ลักษณะ คือ ภาวะผู้นำที่ก่อให้เกิดการนำร่วม และภาวะผู้นำร่วมกันให้เป็นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ภาวะผู้นำสร้างให้เกิดการนำร่วม เป็นกระบวนการที่ผู้นำใช้อิทธิพลและอำนาจของตนกระตุ้นชี้แนะให้สมาชิกในกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเกิดการเรียนรู้ เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงทั้งตนเองและวิชาชีพ จนสมาชิกเกิดภาวะผู้นำในตนเองและเป็นผู้ร่วมขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้ โดยมีผลมาจากการเสริมพลังอำนาจจากผู้นำทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะการเป็นผู้นำที่เริ่มจากตนเองก่อนด้วยการลงมือทำงานอย่างตระหนักรู้และใส่ใจให้ความสำคัญกับผู้ร่วมงานทุกคนจนเป็นแบบอย่างที่มีพลังเหนี่ยวนำให้ผู้ร่วมงานมีแรงบันดาลใจและมีความสุขกับการทำงานด้วยกันอย่างมีวิสัยทัศน์ร่วม ผู้นำทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนและเปิดโอกาสให้สมาชิกเติบโตด้วยการสร้างความเป็นผู้นำร่วม ผู้นำที่จะสามารถสร้างให้เกิดการนำร่วมดังกล่าวควรมีคุณลักษณะสำคัญ คือ มีความสามารถในการลงมือทำงานร่วมกัน ใส่ใจและรับรู้ในความรู้สึกของผู้อื่นได้ ตระหนักรู้ในตนเอง มีความเมตตากรุณา คอยดูแลช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เป็นโค้ชให้ผู้ร่วมงานได้ สามารถสร้างมโนทัศน์ มีวิสัยทัศน์ และมีความมุ่งมั่นและทุ่มเทต่อความก้าวหน้าของผู้อื่น เป็นต้น

3.2 ภาวะผู้นำร่วมกัน เป็นผู้นำร่วมกันของสมาชิกกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้วยการกระจายอำนาจเพิ่มพลังอำนาจซึ่งกันและกันให้สมาชิกมีภาวะผู้นำเพิ่มขึ้นจนเกิดเป็นผู้นำร่วมของครูในการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มุ่งการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยยึดหลักแนวทางการจัดการแบบมีส่วนร่วมมีการกระจายอำนาจและสร้างแรงบันดาลใจของครู โดยครูเป็นผู้ลงมือกระทำ หรือครูทำหน้าที่เป็นประธานกลุ่ม เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ ผู้นำร่วมจะเกิดขึ้นได้ดีเมื่อมีบรรยากาศส่งเสริมให้ครูสามารถแสดงออกด้วยความเต็มใจ อิสระ ปราศจากอำนาจครอบงำที่ขาดความเคารพในวิชาชีพ โดยยึดถือการปฏิบัติร่วมกันในกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพนั้นคือ อำนาจทางวิชาชีพ ซึ่งเป็นอำนาจเชิงคุณธรรมที่มีข้อปฏิบัติที่มาจากเกณฑ์และมาตรฐานที่เห็นพ้องตรงกันหรือกำหนดร่วมกันเพื่อยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติของผู้ประกอบวิชาชีพครูทั้งหลายในกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ กล่าวโดยสรุป คือ ภาวะผู้นำร่วมดังที่กล่าวมา มีหัวใจสำคัญ คือกระบวนการที่ผู้นำใช้อิทธิพลและอำนาจของตน กระตุ้นและทำให้เกิดการเรียนรู้ของตนเองและสมาชิกนำไปสู่การพัฒนาทั้งด้านวิชาชีพและชีวิตจนเกิดเป็นพลังการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อความสุขในวิชาชีพต่อตนเองและผู้อื่น

4. การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning and Development)

การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพในกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีจุดเน้นสำคัญ 2 ด้าน คือการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพและการเรียนรู้เพื่อจิตวิญญาณความเป็นครู รายละเอียดดังนี้

4.1 การเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพ เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงในงานที่ปฏิบัติจริงร่วมกันของสมาชิกจะมีสัดส่วนการเรียนรู้มากกว่าการอบรมจากหน่วยงานภายนอก สอดคล้องกับแนวคิดกรวยประสบการณ์ (Cone of Experience) ที่ยืนยันว่า การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงจะส่งผลต่อประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพการเรียนรู้ได้มากที่สุด ด้วยบริบทกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีการทำงานร่วมกันเป็นทีม จึงทำให้การเรียนรู้จากปัญหาและสถานการณ์ที่ครูจะต้องจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นการร่วมเห็น ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ ทำให้บรรยากาศการพัฒนาวิชาชีพของครูรู้สึกไม่โดดเดี่ยวคอยสะท้อนการเรียนรู้ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ถือได้ว่าเป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ร่วมกันด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสะท้อนการเรียนรู้ สุนทรียะสนทนา การเรียนรู้แบบสืบเสาะ การสร้างมโนทัศน์ริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ การคิดเชิงระบบ การสร้างองค์ความรู้ และการจัดการความรู้ เป็นต้น

4.2 การเรียนรู้เพื่อจิตวิญญาณความเป็นครู เป็นการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองจากข้างในหรือวุฒิภาวะความเป็นครู ให้เป็นครูที่สมบูรณ์ โดยมีนัยสำคัญคือ การเรียนรู้ตนเอง การเรียนรู้ผู้เรียนและเพื่อนร่วมงาน เพื่อที่จะเข้าใจมิติของผู้เรียนที่มากกว่าความรู้ แต่เป็นมิติของความเป็นมนุษย์ ความฉลาดทางอารมณ์ เมื่อครูมีความเข้าใจธรรมชาติของตนเองแล้ว จึงสามารถมองเห็น

ธรรมชาติของผู้เรียนอย่างถ่องแท้ สามารถสอนหรือจัดการเรียนรู้โดยยึดการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญได้ รวมถึงการเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิกในชุมชนวิชาชีพที่ต้องอาศัยการตระหนักรู้ มีสติในการฟังและใคร่ครวญ เป็นต้น จิตที่สามารถเรียนรู้และเป็นครูได้อย่างแท้จริงนั้น จะเป็นจิตที่เต็มไปด้วยความรัก ความเมตตา ความกรุณา และความอ่อนน้อม เห็นศิษย์เป็นครู เห็นตนเองเป็นผู้เรียนรู้ มีพลังเรียนรู้ในทุกสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง การเรียนรู้อย่างใคร่ครวญ และการฝึกสติ เป็นต้น

5. ชุมชนกัลยาณมิตร (Caring Community) คือ กลุ่มคนที่ปฏิสัมพันธ์ด้วยวิถีและวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันในชุมชนวิชาชีพ มีคุณลักษณะคือ มุ่งเน้นความเป็นชุมชนแห่งความสุข ทั้งการทำงานและการอยู่ร่วมกันที่มีลักษณะวัฒนธรรมแบบเปิดเผย กล่าวคือ ทุกคนมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของตนเป็นวิถีแห่งอิสรภาพและเป็นพื้นที่ให้ความรู้สึกปลอดภัยหรือปลอดภัยใช้อำนาจกดดันบนพื้นฐานความไว้วางใจ เคารพซึ่งกันและกัน มีจริยธรรมแห่งความเอื้ออาทรเป็นพลังเชิงคุณธรรมคุณงามความดีที่สมาชิกร่วมกันทำงานแบบอุทิศตนเพื่อวิชาชีพ โดยมีเจตคติเชิงบวกต่อการศึกษาและผู้เรียน อีกทั้งยังเป็นกลุ่มที่มีวิสัยทัศน์ต่อกัน คือ กลุ่มที่เหนียวแน่นจากภายในใช้ความเป็นกัลยาณมิตรเชิงวิชาการต่อกัน ทำให้ลดความโดดเดี่ยวระหว่างปฏิบัติงานสอนของครู เชื่อมโยงปฏิสัมพันธ์กันทั้งในเชิงวิชาชีพและชีวิตมีความศรัทธาร่วมยึดถือหลักธรรมหรือหลักปฏิบัติแห่งความดีงาม เช่น หลักพรหมวิหาร 4 หลักการครองตน ครองคน ครองงาน เป็นชุมชนที่ยึดหลักวินัยเชิงบวก เชื่อมโยงการพัฒนากระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพบูรณาการไปกับวิถีชีวิตตนเองและวิถีชีวิตของชุมชน

6. โครงสร้างสนับสนุนชุมชน (Supportive Structure) คือ ปัจจัยที่สนับสนุนการก่อตั้งและคงความเป็นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้ให้มั่นคง มีลักษณะดังนี้ ลดความเป็นองค์การที่ยึดวัฒนธรรมแบบราชการ หันมาใช้วัฒนธรรมแบบกัลยาณมิตรทางวิชาการและเป็นวัฒนธรรมที่ส่งเสริมวิสัยทัศน์ การดำเนินงานที่ต่อเนื่องและมุ่งความยั่งยืนจัดปัจจัยเงื่อนไขสนับสนุนตามบริบทชุมชน มีโครงสร้างองค์การแบบไม่รวมศูนย์หรือโครงสร้างการปกครองตนเองของชุมชน เพื่อลดความขัดแย้งระหว่างครูกับฝ่ายบริหารให้น้อยลงมีการบริหารจัดการและการปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เน้นรูปแบบทีมงานเป็นหลักมีการจัดสรรปัจจัยสนับสนุนให้เอื้อต่อการดำเนินการของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เช่น เวลา วาระ สถานที่ ขนาดชั้นเรียน ขวัญกำลังใจ ข้อมูลสารสนเทศและอื่น ๆ ที่ตามความจำเป็นและบริบทของแต่ละชุมชน โดยเฉพาะการเอาใจใส่สิ่งแวดล้อมให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีรูปแบบการสื่อสารด้วยใจ เปิดกว้างให้พื้นที่อิสระในการสร้างสรรค์ของชุมชน เน้นความคล่องตัวในการดำเนินการจัดการกับเงื่อนไขความขัดแย้งและมีระบบสารสนเทศของชุมชนเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ

วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนาผล (2561, หน้า 135) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้ มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ ที่ทำให้การดำเนินกิจกรรม PLC ประสบความสำเร็จ ดังนี้ 1) การเรียนรู้ร่วมกัน (Learning Together) ระหว่างสมาชิกในกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แบ่งปันความคิด ความรู้ และประสบการณ์เพิ่มเติมซึ่งกันและกันเพื่อนำไปสู่การต่อยอดและการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนรู้ 2) การทำงานแบบร่วมมือร่วมใจบนพื้นฐานความคิดว่าสมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมกันรับผิดชอบในผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ไม่แยกส่วนความรับผิดชอบจนไม่สามารถบูรณาการการทำงานเข้าด้วยกัน และ 3) สำนึกความรับผิดชอบต่อ (Accountable) คือ ความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ในฐานะที่เป็นสมาชิกคนหนึ่งของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่จะต้องพัฒนาตนเองตามแผนการดำเนินการของ PLC ที่ได้ตกลงร่วมกันความรับผิดชอบต่อภารกิจที่รับผิดชอบและนำบทเรียนมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้

เกรียงศักดิ์ บุญญา (2564) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้ 5 องค์ประกอบสำคัญ 1) ต้องมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Shared Vision) หมายถึง มีเป้าหมาย ทิศทางเดียวกันมุ่งสู่การพัฒนาการเรียนการสอนสู่คุณภาพผู้เรียน 2) ร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมมือ (Collaborative Teamwork) หมายถึง ต้องเปิดใจรับฟัง เสนอวิธีการ นำสู่การปฏิบัติและประเมินร่วมกัน Open เปิดใจรับและให้ Care และ Share 3) ภาวะผู้นำร่วม (Shared Leadership) หมายถึง การทำ PLC ต้องมีผู้นำและผู้ตามในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 4) กัลยาณมิตร (Caring Community) หมายถึง เป็นเพื่อนร่วมวิชาชีพเติมเต็มส่วนที่ขาดของแต่ละคน และ 5) ต้องปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร (Supportive Structure) หมายถึง ต้องเน้นการทำงานที่เปิดโอกาสการทำงานที่ช่วยเหลือกันมากกว่าการสั่งการ

ทิพย์วิมล วังแก้วหิรัญ และคณะ (2564) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้ 6 องค์ประกอบสำคัญ องค์ประกอบที่ 1 การมีวิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) วิสัยทัศน์ร่วมเป็นการมองเห็นภาพเป้าหมาย ทิศทาง เส้นทางและสิ่งที่จะเกิดขึ้นจริงร่วมกัน เปรียบเสมือนการกำหนดเข็มทิศในการขับเคลื่อน PLC โดยวิสัยทัศน์เชิงอุดมการณ์ทางวิชาชีพร่วมกันองค์ประกอบที่ 2 การมีทีมร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative Teamwork) ทีมร่วมแรงร่วมใจ เป็นการพัฒนามาจากกลุ่มที่ทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ ลักษณะการทำงานร่วมกันแบบมีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมายและพันธกิจร่วมกัน รวมกันด้วยใจจนเกิดเจตจำนงในการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ องค์ประกอบที่ 3 การมีภาวะผู้นำร่วม (Shared Leadership) เป็นผู้นำร่วมกันของสมาชิก PLC ด้วยการกระจายอำนาจ เป็นการเพิ่มพลังอำนาจซึ่งกันและกัน ให้สมาชิกมีภาวะผู้นำเพิ่มขึ้นจนเกิดเป็น "ผู้นำร่วมของครู" ในการขับเคลื่อน PLC มุ่งการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยยึดหลักแนวทาง การบริหารจัดการร่วมการสนับสนุน องค์ประกอบที่ 4 การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning and Development) การเรียนรู้และการ

พัฒนาวิชาชีพใน PLC องค์ประกอบที่ 5 การมีชุมชนกัลยาณมิตร (Caring Community) กลุ่มคนที่อยู่ร่วมกัน โดยมีวิถี และวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันในชุมชนอย่างกัลยาณมิตร และองค์ประกอบที่ 6 การมีโครงสร้างแบบสนับสนุน (Supportive Structure) โครงสร้างที่สนับสนุนการก่อเกิดและคงอยู่ของ PLC

พงศ์เทพ จิระโร (2564) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้ 5 ประการ คือ มีบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน (Shared Values and Vision) ร่วมกันรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน (Collective responsibility for Students Learning) สืบสอบสะท้อนผลเชิงวิชาชีพ (Reflective Professional Inquiry) การร่วมมือรวมพลัง (Collaboration) การสนับสนุนการจัดลำดับโครงสร้างและความสัมพันธ์ของบุคคล (Supportive Condition Structural Arrangement and Collegial Relationships) โดยมีกิจกรรมประกอบด้วย การมีเป้าหมายร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากสถานการณ์จริง ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมเรียนรู้และรวมพลัง มีการวิพากษ์ สะท้อนการทำงาน และการสร้างทีมงาน มีการทำงานเป็นทีม

ปณิตต์ จำปากุล (2565) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้ 6 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน 2) ทีมร่วมมือรวมพลัง 3) การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ 4) การร่วมกันรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน 5) การสะท้อนผลการปฏิบัติงาน และ 6) ภาวะผู้นำร่วม

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า องค์ประกอบกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา หมายถึง แนวคิดและกระบวนการที่มุ่งสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เป็นกลุ่มหรือชุมชนในโรงเรียน โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู นักเรียน และบุคลากรในสถานศึกษา ชุมชนนี้เน้นการร่วมมือกันในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาทางการศึกษา ผ่านการเรียนรู้ร่วมกัน การสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย และการสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อเสริมสร้างความรู้ ทักษะ และคุณภาพการศึกษาที่ดีขึ้นให้กับทั้งผู้เรียนและครูสอน โดยมีการใช้ทรัพยากรและความรู้ในกลุ่มเพื่อพัฒนาให้เกิดผลลัพธ์ที่ดียิ่งขึ้นในองค์กรการศึกษานั้น ๆ ประกอบด้วยหลายองค์ประกอบ ดังแสดงตามตารางวิเคราะห์องค์ประกอบกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา ตามแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การสังเคราะห์องค์ประกอบกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา จากแนวคิดของนักวิชาการ

รายการอ้างอิง องค์ประกอบของ กระบวนการชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ ในสถานศึกษา	เมธาสิทธิ์ อัญรัตน์สกุล (2560)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2560)	วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒผล (2561)	เกรียงศักดิ์ บุญญา (2564)	ทิพย์วิมล วังแก้วทัญญู และ คณະ (2564)	พงศ์เทพ จิระโร (2564)	ปิ่นมัทธ์ จำปากุล (2565)	รวม ความดี (7)	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6	7	7	100.00
1. ชุมชนกัลยาณมิตร	√	√	-	√	√	-	-	4	57.14
2. วิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน	√	√	-	√	√	-	√	5	71.43
3. ภาวะผู้นำร่วม	√	√	-	√	√	-	√	5	71.43
4. การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ	√	√	√	√	√	√	√	7	100.00
5. การปฏิบัติงานร่วมกัน	√	-	-	-	-	-	-	1	14.29
6. การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ	-	√	-	-	√	-	√	3	42.86
7. การเรียนรู้ร่วมกัน	-	-	√	-	-	-	-	1	14.29
8. โครงสร้างสนับสนุนชุมชน	-	√	-	-	√	-	-	2	28.57
9. สำนึกความรับผิดชอบ	-	-	√	-	-	√	√	3	42.86
10. ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร	-	-	-	√	-	-	-	1	14.29
11. การสะท้อนผลการปฏิบัติงาน	-	-	-	-	-	-	√	1	14.29
12. มีบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน	-	-	-	-	-	√	-	1	14.29
13. สืบสอบสะท้อนผลเชิงวิชาชีพ	-	-	-	-	-	√	-	1	14.29
14. การสนับสนุนการจัดลำดับโครงสร้าง และความสัมพันธ์ของบุคคล	-	-	-	-	-	√	-	1	14.29

ในการท้าวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำตารางวิเคราะห์ตัวแปรองค์ประกอบกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา จากแนวคิดของนักวิชาการทั้ง 7 ท่าน พบว่า องค์ประกอบกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษามีทั้งสิ้น 14 องค์ประกอบ ผู้วิจัยคัดเลือกองค์ประกอบของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา โดยเลือกองค์ประกอบที่มีค่าตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไปได้จำนวนทั้งสิ้น 4 องค์ประกอบ ที่จะใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

ดังนี้ 1) ชุมชนกัลยาณมิตร 2) วิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน 3) ภาวะผู้นำร่วม และ 4) การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ โดยมีรายละเอียดเนื้อหา ดังนี้

1. ชุมชนกัลยาณมิตร

จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยและแนวคิดของนักวิชาการ ได้อธิบายถึงชุมชนกัลยาณมิตรไว้ ดังนี้

เมธาสิทธิ์ ธัญรัตนศรีสกุล (2560) ได้ให้ความหมาย ชุมชนกัลยาณมิตร หมายถึง การเอาใจใส่และรับฟังความคิดเห็น ทำงานร่วมกันด้วยบรรยากาศความเป็นมิตรมีความรู้สึกแบบเกื้อกูลและเอื้ออาทร เป็นความสัมพันธ์กันแบบคนในครอบครัวมากกว่าแบบสายงาน ทำให้เกิดความรู้สึกไว้วางใจซึ่งกันและกัน เปิดใจเข้าหากันการเป็นชุมชนกัลยาณมิตร

สำนักพัฒนาครู และบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ได้ให้ความหมาย ชุมชนกัลยาณมิตร หมายถึง กลุ่มคนที่อยู่ร่วมโดยมีวิถี และวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันในชุมชนมีคุณลักษณะคือ มุ่งเน้นความเป็นชุมชนแห่งความสุข สุขทั้ง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันที่มีลักษณะวัฒนธรรมแบบ “วัฒนธรรมแบบเปิดเผย” ที่ทุกคนมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของตนเป็นวิถีแห่งอิสรภาพ และเป็นพื้นที่ให้ความรู้สึกปลอดภัยหรือปลอดภัยใช้อำนาจกดดันบนพื้นฐานความไว้วางใจเคารพซึ่งกันและกันมีจริยธรรมแห่งความเอื้ออาทรเป็นพลังเชิงคุณธรรม

ฉันทนา ภูมมา (2563) ได้ให้ความหมายชุมชนกัลยาณมิตร หมายถึง การรวมกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงความคิดเห็น ของตนเองได้อย่างอิสระ เปิดใจ ไว้วางใจ และเคารพซึ่งกันและกัน เอื้ออาทรเกื้อกูลกัน เป็นพื้นที่ปลอดภัยใช้อำนาจกดดัน มีความสุขในการทำงาน มีเจตคติทางบวกต่อการศึกษา การพัฒนาวิชาชีพ และผู้เรียน

ขจรศักดิ์ เขียวน้อย และคณะ (2561, หน้า 7) ได้ให้ความหมาย ชุมชนกัลยาณมิตร หมายถึง อยู่ร่วมกับผู้อื่นโดยมีวิถีและวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันในชุมชน มุ่งเน้นความเป็นชุมชน แห่งความสุข สุขทั้งการทำงานและการอยู่ร่วมกันที่มีลักษณะวัฒนธรรมแบบเปิดเผยที่ทุกคนมีเสรีภาพ ในการแสดงความคิดเห็นของตนเป็นวิถีแห่งอิสรภาพ และเป็นพื้นที่ให้ความรู้สึกปลอดภัย หรือปลอดภัยใช้อำนาจกดดันบนพื้นฐานความไว้วางใจ เคารพซึ่งกันและกัน มีจริยธรรมแห่งความเอื้ออาทรเป็นพลัง เชิงคุณธรรม มีความศรัทธาร่วม หลักปฏิบัติร่วมกัน โดยยึดหลักพรหมวิหาร 4 (เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา) ยึดหลักวินัยเชิงบวกเชื่อมโยงการพัฒนากระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพควบคู่ไปกับวิถีชีวิตของตนเอง ตลอดจนร่วมแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ ให้ผ่านพ้นไป

ปาริชาติ สีสันธุ์บุญ (2564) ได้ให้ความหมาย ชุมชนกัลยาณมิตร หมายถึง การดำเนินงานของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับวิถีการอยู่ร่วมกัน อยู่บนพื้นฐานจริยธรรมแห่งความเอื้ออาทรในการสร้างความไว้วางใจ การเคารพซึ่งกันและกัน การร่วมกันทำงานแบบอุทิศตนเพื่อวิชาชีพและการมีเจตคติเชิงบวก

สรุปว่า ชุมชนกัลยาณมิตร หมายถึง กลุ่มคนที่รวมตัวกันเพื่อให้การสนับสนุนและเสริมสร้างกำลังใจแก่กันและกัน โดยมีความสัมพันธ์ที่ดีและเต็มไปด้วยความเคารพและช่วยเหลือกัน ในด้านต่าง ๆ เช่น การศึกษา การพัฒนา หรือการดูแลจิตใจ ชุมชนนี้มักจะเกิดขึ้นในกลุ่มที่มีเป้าหมายหรือความสนใจร่วมกัน โดยมีการแบ่งปันความรู้ ประสบการณ์ และช่วยพัฒนาเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของสมาชิกในชุมชน

2. วิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน

จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยและแนวคิดของนักวิชาการ ได้อธิบายถึงวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกันไว้ ดังนี้

เมธาสิทธิ์ ธีรรัตนศรีสกุล (2560) ได้ให้ความหมาย วิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกันหมายถึง ความรู้ที่ร่วมกันเป็นเจ้าของงานที่ต้องรับผิดชอบอย่างตระหนักถึงคุณค่าของงานนั้นทำให้เกิดแรงขับที่จะทำความเข้าใจในทิศทางการทำงานร่วมกันอย่างมีเป้าหมายนั้น คือการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพครูเพื่อนักเรียน การรู้จักตนเองและพัฒนาคุณภาพของความเป็นครู การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และการทำภารกิจต่าง ๆ ร่วมกันภายใต้เป้าหมายที่กำหนด

วาสนา ทองทวีงยศ (2560, หน้า 17) ได้ให้ความหมาย วิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน หมายถึง ผู้บริหารและครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการสร้างค่านิยม และวิสัยทัศน์ร่วมกันเกี่ยวกับการสอนของครู และการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อให้ นักเรียนและสถานศึกษามีคุณภาพ

ปริศนา วิโนสุยะ (2561, หน้า 7) ได้ให้ความหมาย วิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกันหมายถึง การกำหนดเป้าหมายร่วมกันของผู้บริหาร และครูผู้สอนที่มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกัน เกี่ยวกับการสอนของครูและการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนมีประสิทธิภาพและโรงเรียนมีประสิทธิผลและสิ่งที่จะเกิดขึ้นจริงเป็นเสมือนเข็มทิศในการขับเคลื่อน PLC ที่มีทิศทางร่วมกันโดยมีวิสัยทัศน์เชิงอุดมการณ์ทางวิชาชีพร่วมกัน

อดิศักดิ์ มุ่งชู (2560) ได้ให้ความหมาย วิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการกำหนดภาพแห่งความสำเร็จ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดเป้าหมาย การสร้างแรงบันดาลใจ และการ เหนี่ยวนำบุคลากรในการปฏิบัติงาน

เกรียงศักดิ์ บุญญา (2564) ได้ให้ความหมาย วิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน หมายถึง การมีเป้าหมายทิศทาง เดียวกันมุ่งสู่การพัฒนาการเรียนการสอนสู่คุณภาพผู้เรียน โดยเน้นการทำงานที่เปิดโอกาสการทำงานที่ช่วยเหลือกันมากกว่าการสั่งการ

ปาริชาติ สีสันธุ์บุญ (2564) ได้ให้ความหมาย วิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน หมายถึง การดำเนินงานของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ในการกำหนดภาพแห่งความสำเร็จในด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดเป้าหมาย การสร้างแรงบันดาลใจและการเหนี่ยวนำผู้บริหาร

โรงเรียนและครูได้ตระหนักถึงคุณค่าของตนเองและของงานจนสามารถเชื่อมโยงสร้างพันธสัญญา และหลอมรวมเป็นคุณค่าร่วมกันทำงานในเชิงอุดมการณ์ทางวิชาชีพพร้อมกัน

พิจิตรา กุลจรัสอนันต์ (2564) ได้ให้ความหมาย วิทยาลัยศาสตร์และค่านิยมร่วมกัน (Shared Values and Vision) หมายถึง การที่บุคลากรในโรงเรียนร่วมกันพัฒนาวิสัยทัศน์และค่านิยม เพื่อเป้าหมายของโรงเรียน ตามที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้ ภายใต้อุดมการณ์ที่จะยึดถือปฏิบัติร่วมกัน ตระหนักถึงคุณค่าของงานที่ได้รับมอบหมาย เกิดการทำความเข้าใจทิศทางการทำงานร่วมกัน เพื่อเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนและพัฒนาวิชาชีพครู

วิฑูรย์ สิมะโชคดี (2564) ได้ให้ความหมาย วิทยาลัยศาสตร์และค่านิยมร่วมกัน หมายถึง เป็นวิสัยทัศน์ที่ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วมในการกำหนดขึ้น ซึ่งจะทำให้คนในองค์กรเกิดความผูกพัน และเกิดความรู้สึกการเป็นเจ้าของร่วมกันบ่อยครั้งที่พบว่า ผู้บริหารระดับสูงสุดจะเป็นผู้ที่อธิบายวิสัยทัศน์ขององค์กร ในอีก 5-10 ปี ข้างหน้าให้บุคลากรทุกระดับเข้าใจ เพื่อจะได้แต่งตั้งเติมต่อยอด หรือปรับแต่งให้เป็นวิสัยทัศน์ร่วม เพื่อนำพาให้ทุกคนในองค์กรช่วยกันทำให้องค์กรตามวิสัยทัศน์เกิดขึ้น

สรุปว่า วิทยาลัยศาสตร์และค่านิยมร่วมกัน หมายถึง การมีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน ในอนาคต (วิสัยทัศน์) รวมถึงการมีหลักการหรือค่านิยมที่สมาชิกในกลุ่มหรือองค์กรยึดถือร่วมกัน (ค่านิยม) เพื่อสร้างความเข้าใจและความสอดคล้องในการทำงาน การมีวิสัยทัศน์และค่านิยมที่ตรงกัน ช่วยส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และเพิ่มประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมายร่วม ช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการสนับสนุนซึ่งกันและกันภายในองค์กรหรือกลุ่ม ทำให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีความสำเร็จอย่างยั่งยืน

3. ภาวะผู้นำร่วม

จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยและแนวคิดของนักวิชาการ ได้อธิบายถึงภาวะผู้นำร่วมไว้ ดังนี้

เมธาสิทธิ์ ธัญรัตนศรีสกุล (2560) ได้ให้ความหมาย ภาวะผู้นำร่วม (Leadership) หมายถึง การเป็นผู้นำร่วมที่สามารถทำให้สมาชิกในชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพเกิดการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงทั้งในตนเองและวิชาชีพ จนสมาชิกเกิด ภาวะผู้นำร่วมในตนเองและเปลี่ยนแปลงบทบาทมาเป็นผู้นำร่วมขับเคลื่อน โดยมีผลมาจากการเสริมพลังจาก ผู้นำทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ลงมือทำงานอย่างตระหนักรู้และใส่ใจ รวมทั้งให้ความสำคัญกับผู้ร่วมงานทุกคน ลักษณะการทำงาน เช่นนี้จะเหนี่ยวนำให้ผู้ร่วมงานมีแรงบันดาลใจและมีความสุขในการทำงาน รวมไปถึงการนำแบบไม่มา โดยทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนและเปิดโอกาสให้สมาชิกได้เติบโตด้วยการสร้างความเป็นผู้นำร่วม (Shared Leadership) ผู้นำที่จะสามารถสร้างให้เกิดการนำร่วม ดังที่กล่าวมา จะมีลักษณะสำคัญ คือ มีความสามารถในการลงมือทำงานร่วมกับผู้อื่น การเข้าไปอยู่ในความรู้สึกของผู้อื่นได้ การตระหนักรู้

ในตนเอง การคอยดูแลช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนร่วมงาน การมีความมุ่งมั่นและทุ่มเทต่อพัฒนาการของผู้อื่น เป็นต้น

สำนักพัฒนาครู และบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ได้ให้ความหมายภาวะผู้นำร่วม หมายถึง เป็นผู้นำร่วมกันของสมาชิกชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้วย การกระจายอำนาจเพิ่มพลังอำนาจซึ่งกันและกันให้สมาชิกมีภาวะผู้นำเพิ่มขึ้นจนเกิดเป็น “ผู้นำร่วมของครู” ในการขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมุ่งพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยยึดหลักแนวทางบริหารจัดการร่วมการสนับสนุนการกระจายอำนาจ การสร้างแรงบันดาลใจของครูโดยครูเป็นผู้ลงมือกระทำ

ปริศนา วิโนสุยะ (2561, หน้า 8) ได้ให้ความหมาย ภาวะผู้นำร่วม หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่เปิดโอกาสให้ครูใช้ภาวะผู้นำร่วมในการปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วม ในการตัดสินใจในประเด็นที่สำคัญ ๆ ให้การยกย่อง และให้การยอมรับความสามารถของคณะครูในการปฏิบัติงาน และมอบอำนาจในการตัดสินใจในบางเรื่องให้แก่ครู โดยมีการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานให้แก่คณะครู

ฉันทนา ภูมมา (2563) ได้ให้ความหมาย ภาวะผู้นำร่วม หมายถึง ความเป็นผู้นำกับสมาชิกในกลุ่ม มีการกระจาย อำนาจเพิ่มพลังอำนาจซึ่งกันและกัน ให้สมาชิกมีภาวะผู้นำ แสดงความคิดเห็นโดยอิสระจากประสบการณ์การเรียนรู้ สนับสนุนสร้างแรงบันดาลใจทั้งทางตรง และทางอ้อมนำไปสู่การปฏิบัติที่เกิดจากข้อตกลงร่วมกัน

ปาริชาติ สีสันธุ์บุญ (2564) ได้ให้ความหมาย ภาวะผู้นำร่วม หมายถึง การดำเนินงานของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จในด้านการนำนโยบายลงสู่การปฏิบัติที่มีการตัดสินใจร่วมกันเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานการพัฒนาครูให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและมีความก้าวหน้าในวิชาชีพการสร้างภาวะผู้นำให้กับครูด้วยการกระจายอำนาจมอบหมายงานให้ครูปฏิบัติด้วยความเป็นอิสระ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

สรุปว่า ภาวะผู้นำร่วม หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการชี้นำหรือกระตุ้นให้ผู้อื่นทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ ซึ่งสมาชิกในกลุ่มหรือองค์กรร่วมมือกันในการบริหารและตัดสินใจ โดยการกระจายบทบาทและความรับผิดชอบไปยังสมาชิกในทีม เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยทุกคนสามารถมีบทบาทในการนำและมีอิทธิพลต่อทิศทางของทีม นอกจากนี้ยังส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของสมาชิกในทีมด้วยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการสนับสนุนซึ่งกันและกัน

4. การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ

จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยและแนวคิดของนักวิชาการ ได้อธิบายถึงการเรียนรู้แบบร่วมแรง ร่วมใจไว้ ดังนี้

เมธาสิทธิ์ ธัญรัตนศรีสกุล (2560) ได้ให้ความหมาย การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์และการปฏิบัติงานร่วมกันของครู โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และพัฒนาศักยภาพ การเรียนรู้ของนักเรียนครูจะต้องร่วมกันแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทักษะ และประสบการณ์ที่จำเป็นต่อการพัฒนาทางวิชาชีพเพื่อเป็นการถ่ายทอดวิธีการที่มีประสิทธิภาพไปสู่ ครูท่านอื่น และนำไปใช้ในโอกาสต่อไป

อดิศักดิ์ มุ่งชู (2560) ได้ให้ความหมาย การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ หมายถึง การร่วมมือของกลุ่มและเครือข่ายเพื่อขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่ การเรียนรู้แบบทีม การประสานความร่วมมือ และการพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้

ชูชาติ พวงสมจิตร (2560) ได้ให้ความหมาย การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ หมายถึง การเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่ง PLC จะเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงานแบบต่างคนต่างคิด ต่างคนต่างทำ เป็นการเรียนรู้ร่วมกัน และที่สำคัญ คือ การนำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ร่วมกันไปพัฒนาผู้เรียน โดยการดำเนินการดังกล่าวต้องกระทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒผล (2561) ได้ให้ความหมาย การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ หมายถึง การทำงานแบบร่วมมือร่วมใจเป็นการทำงานบนพื้นฐานความคิดที่ว่า สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมกันรับผิดชอบในผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ไม่แยกส่วนความรับผิดชอบจนไม่สามารถบูรณาการการทำงานเข้าด้วยกัน

ปาริชาติ สีพันธ์บุญ (2564) ได้ให้ความหมาย การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ หมายถึง การดำเนินงานของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับการร่วมกันทำงานอย่างสร้างสรรค์ที่มีเป้าหมาย และพันธกิจร่วมกัน มีเจตจำนงในการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ ประสานความร่วมมือระหว่างกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ภายใต้การเรียนรู้ของการทำงานเป็นทีม การคิดวางแผน การตัดสินใจ การปฏิบัติประเมินผลและรับผิดชอบต่อร่วมกันจากสถานการณ์จริงจนรู้เหตุปัจจัยกลไกในการทำงาน และความสามารถของแต่ละคนที่แตกต่างกันเกิดประสบการณ์หรือพลังในการร่วมเรียนรู้ ร่วมพัฒนา บนพื้นฐานของพันธกิจร่วมกัน

เกรียงศักดิ์ บุญญา (2564) ได้ให้ความหมาย การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ หมายถึง การร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมมือต้องเปิดใจรับฟัง เสนอวิธีการนำสู่การปฏิบัติและประเมินร่วมกัน Open เปิดใจรับและให้ Care และ Share

ทิพย์วิมล วงแก้วหิรัญ และ คณะ (2564) ได้ให้ความหมาย การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ หมายถึง ทีมร่วมแรงร่วมใจเป็นการพัฒนามาจากกลุ่มที่ทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ ลักษณะการทำงานร่วมกันแบบมีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และพันธกิจร่วมกัน รวมกันด้วยใจจนเกิดเจตจำนงในการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้บรรลุผลที่การเรียนรู้ของผู้เรียนการเรียนรู้ของทีม และ การเรียนรู้ของครูบนพื้นฐานงานที่ต้องมีการคิดร่วมกันวางแผนร่วมกัน ทำความเข้าใจร่วมกัน กำหนดข้อตกลงร่วมกัน ตัดสินใจร่วมกัน กำหนดแนวปฏิบัติร่วมกัน ประเมินผลร่วมกัน และรับผิดชอบร่วมกันจากสถานการณ์ที่เป็นงานจริง

สรุปว่า การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม โดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ และความรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและพัฒนาทักษะของแต่ละบุคคล กระบวนการนี้เน้นการทำงานเป็นทีม การช่วยเหลือและสนับสนุนกันในการเรียนรู้ การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจจะช่วยให้สมาชิกในกลุ่มได้เรียนรู้จากกันและกัน เพิ่มความคิดสร้างสรรค์และมุมมองใหม่ ๆ ซึ่งจะช่วยให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีกว่าเมื่อเรียนรู้ด้วยตัวเอง

แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา

แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาเป็นกระบวนการ ที่สร้างการเปลี่ยนแปลงทั้งผู้บริหารครูและนักเรียน จากการศึกษาเอกสารงานวิจัย แนวคิดและทฤษฎีของนักวิชาการ สามารถนำเสนอ ได้ดังนี้

ปาริชาติ เ่งแก้ว (2563) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ผลการวิจัยได้ข้อสรุปว่า ด้านวิชาการมีการหาสาเหตุและแนวทางแก้ปัญหาาร่วมกันใช้โดยใช้กระบวนการกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา โดยมีการวิเคราะห์สภาพปัญหา สร้างแนวทาง ดำเนินการแก้ไข จากจุดเล็ก ๆ ไปหาจุดใหญ่ โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐาน จัดลำดับความสำคัญในการแก้ปัญหาาร่วมกัน เลือกวิธีการที่เหมาะสม จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการสนทนาเกี่ยวกับ เป้าหมายการดำเนินงานด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย นำเทคนิคใหม่ ๆ มาใช้อย่างสร้างสรรค์ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นระยะอย่างไม่เป็นทางการ มีการเปิดใจในการทบทวนงาน จัดทำปฏิทิน การประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจมองเห็นภาพและทิศทางร่วมกันเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน สร้างแรงบันดาลใจ อุดมการณ์และปฏิบัติภารกิจงานร่วมกันอย่างมีเป้าหมายในรูป โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ มีวัฒนธรรมในการทำงานที่

ช่วยเหลือกันเกื้อกูลดูแลซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการทำงานด้วยกระบวนการทางวิจัย ครูมีการสร้างองค์ความรู้ร่วมกันเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการทำงาน และผู้บริหาร นำร่วมสร้างให้เกิดภาวะผู้นำร่วม ส่งเสริมให้ครูได้แสดงออกด้วยความเต็มใจ เปิดใจใส่ใจในงานที่ได้รับมอบหมายร่วมกัน

ทรงวุฒิ วิเปลี่ยน และคณะ (2566) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนใน ฐานะกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยสรุปว่า แนวทางการบริหารโรงเรียนใน ฐานะกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพภายใต้การกำหนดวิสัยทัศน์ ปรัชญา และระบบ กิจกรรมร่วมกันของทุกภาคส่วน สามารถแบ่งเป็นแนวทางการปฏิบัติได้ 5 ขั้นตอน (5 Steps 5L) ดังนี้ 1. การตั้งคำถาม (Learning to Question) การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู นักเรียน และ ผู้ปกครองในการกำหนดปัญหา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน มีการยอมรับซึ่งกันและกันมีความเป็น ประชาธิปไตยยอมรับฟังซึ่งกันและกัน เพื่อเป้าหมายร่วมกัน 2. การแสวงหาความรู้สารสนเทศ (Learning to Search) ใช้เทคโนโลยีในการแสวงหา ความรู้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต และแรก เปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนของตน 3. สร้างองค์ความรู้ (Learning to Construct) สามารถเกิดองค์ความรู้ จากการแสวงหาได้ด้วยตนเองสร้างความเป็นเลิศในด้านที่ตนสนใจได้อย่างอิสระ 4. เรียนรู้เพื่อการ สื่อสาร (Learning to Communicate) นำเสนอแนะนำแรกเปลี่ยนองค์ความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง เป็นไปตามบริบทที่ตนเองมีความสนใจ และ 5. การตอบแทนสังคม (Learning to Serve) รู้หน้าที่ ของตนรับผิดชอบต่อตนเองสังคม และประเทศชาติ

พัชรินทร์ นวะละสิมมา (2566) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้วย กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้วย กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ได้ข้อสรุปและข้อเสนอแนวทาง 10 แนวทาง คือ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ และค่านิยมร่วมกันมี 2 แนวทาง คือ ผู้บริหารและครู คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกันวางแผนโดย การสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู (PLC) เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการ และจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) ด้านการสนับสนุนการเป็นผู้นำร่วม มี 2 แนวทาง คือ สร้างแรงบันดาลใจ อุดมการณ์และปฏิบัติภารกิจงานร่วมกันอย่างมี เป้าหมายในรูป โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ และผู้บริหารร่วมสร้างให้เกิดภาวะผู้นำร่วมส่งเสริมให้ครูได้แสดงออกด้วย ความเต็มใจ เปิดใจ ใส่ใจในงานที่ได้รับมอบหมายร่วมกัน 3) ด้านการเรียนรู้ร่วมกัน มี 2 แนวทาง คือ มีการสนทนาเกี่ยวกับเป้าหมายการดำเนินงานด้วยกิจกรรมที่หลากหลายนำเทคนิคใหม่ ๆ มาใช้อย่าง สร้างสรรค์ และจัดให้มีการระดมความคิดเห็นหรือการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพครู (PLC) เพื่อพัฒนาปรับปรุงการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน 3) ด้านการมีเงื่อนไขที่

สนับสนุน มี 2 แนวทาง คือ จัดทำปฏิทินการประชุมทิศทางการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และจัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในโรงเรียน 4) ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล มี 2 แนวทาง คือ คุรุมีการสร้างองค์ความรู้ร่วมกันเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการทำงานและมีวัฒนธรรมในการทำงานที่ช่วยเหลือกันเกื้อกูลดูแลซึ่งกันและกัน ผลการประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 พบว่า มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ของแนวทางโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ธัชธัญญา ดำริวิเศษ (2567) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กฯ ที่พัฒนาขึ้นมุ่งเสริมสร้างการบริหารงานวิชาการ 4 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การนิเทศการศึกษา และ 4) การวัดผลประเมินผล ดำเนินการโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดเป้าหมายร่วมกัน 2) การร่วมมือร่วมพลัง และ 3) การสะท้อนผลการปฏิบัติ ซึ่งรูปแบบมีความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก

สรุปได้ว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา หมายถึง การสร้างและพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ที่มีความร่วมมือกันทั้งในระดับครู นักเรียน และผู้ปกครอง โดยการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้ การร่วมมือกันในการพัฒนาการเรียนการสอน และการเสริมสร้างทักษะในการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางวิชาการอย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน การสนับสนุนจากผู้เกี่ยวข้อง และการทำงานร่วมกันในทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งในด้านการจัดการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร การวิจัย การประเมินผล และการพัฒนาความสามารถของครู นักเรียน และชุมชนเพื่อให้การศึกษาของโรงเรียนมีคุณภาพสูงสุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

หทัย ศิริพิน (2558) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านกระทุ่มลัม (นครราษฎร์ประสิทธิ์) ผลวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านกระทุ่มลัม (นครราษฎร์ประสิทธิ์) โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงล าดับค่ามัชฌิมเลขคณิต จากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ด้านการจัดการเรียน การสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้าน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ด้านการส่งเสริม สนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ วังค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่น ที่ จัดการศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาใน สถานศึกษา ด้านการแนะแนว ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทาง วิชาการ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการ เกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ด้านการจัดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ งานด้านวิชาการของสถานศึกษา

เจนจิรา เวียนสุข (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนมหารมณพาราม ผลวิจัยพบว่า การบริหารงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนมหารมณพาราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้าน คือ กำหนดนโยบายและแนวทางในการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ เรียนรู้และกระบวนการทำงานของผู้เรียน ครูและผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา และอยู่ระดับมาก จำนวน 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ (1) พัฒนาครูและนักเรียนให้มีความรู้ เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนทำให้ผู้เรียนได้ ฝึกการคิด การจัดการ การหาเหตุผลในการตอบปัญหา (2) การผสมผสานความรู้แบบ สหวิทยาการและการเรียนรู้ในแบบที่ตนสนใจเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย และ (3) รวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา

วันวิสา พรหมสุวรรณ (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารวิชาการกับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สงขลา เขต 3 ผลวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ประสิทธิภาพของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สงขลา เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ธมลพรรณ คันธนู (2562) ได้ทำการศึกษาแนวทางการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 จังหวัดสุโขทัย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาการและเพื่อประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง

วิชาชีพในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็น ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อแนวทางการสร้าง กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และแนวทางการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน มีดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควร ส่งเสริมให้คณะครูได้มีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน 2) ผู้บริหาร สถานศึกษาและคณะครูควรร่วมกันนำประเด็นปัญหาจากการปฏิบัติงานมาร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนเพื่อ หากลยุทธ์ในการแก้ปัญหา 3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูได้ใช้ภาวะผู้นำในการ ปฏิบัติงานมอบอำนาจในการตัดสินใจในบางเรื่องให้แก่ครูให้ความอิสระในการทำงาน 4) ผู้บริหาร สถานศึกษาและครูควรมีความเป็นกัลยาณมิตรทางวิชาการและยึดหลักพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน 5) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรมุ่งพัฒนาตนเองสู่การพัฒนาผู้เรียน 6) โรงเรียนควรมีแบบแผนการ ดำเนินงานมีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน และ 7) โรงเรียนควรประเมินผลการปฏิบัติของครูจากงานด้าน การจัดการเรียนรู้และงานอื่น ๆ เพื่อนำผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาต่อไป

ยุพา พรหมแย้ม (2562) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาใน อำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ผลวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำ ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรารุช แซ่มซ้อย (2562) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณ วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงาน วิชาการ ของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดย ภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากถึง 17 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหา น้อย ดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การคัดเลือก หนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา การแนะแนว การนิเทศการศึกษา การวางแผนงานด้าน วิชาการ การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในและมาตรฐานการศึกษา การจัดระเบียบและแนวปฏิบัติกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมให้ชุมชน มี ความเข้มแข็งทางวิชาการ การส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการแก่ บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการ สอนในสถานศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนา หรือดำเนินการ เกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

สุภัทรา สภาพัตต์ (2562) ได้ทำการศึกษาการบริหารจัดการกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพใน โรงเรียนมัธยมศึกษา การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบการบริหารจัดการกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา 2) เพื่อทราบทัศนคติของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐมต่อการบริหารจัดการกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา การดำเนินการวิจัยมี 2 ขั้นตอน คือ 1) การรวบรวมวิเคราะห์และสรุปความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 21 คน เกี่ยวกับการบริหารจัดการกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงอนาคต แบบ EDFR เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างและแบบสอบถามความคิดเห็น 2) การประชุมแสดงทัศนคติของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐมต่อการบริหารจัดการกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา จากผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม จำนวน 29 คนวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่ามัธยฐานค่าฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและการวิเคราะห์เนื้อหาผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารจัดการกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย 6 ด้าน 73 ประเด็น ได้แก่ 1) การนำองค์กร ประกอบด้วย 18 ประเด็น 2) การวางแผนและการเตรียมความพร้อม ประกอบด้วย 13 ประเด็น 3) การกระจายภาวะผู้นำ ประกอบด้วย 5 ประเด็น 4) การพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย 12 ประเด็น 5) การส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากร ประกอบด้วย 10 ประเด็น และ 6) การกำกับดูแล ติดตามและประเมินผล ประกอบด้วย 15 ประเด็น 2) ทัศนคติของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐมต่อการบริหารจัดการกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความสอดคล้องกับการบริหารจัดการกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 6 ด้าน 73 ประเด็น และมีทัศนคติเพิ่มเติม ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำในระยะเริ่มต้นของการนำองค์กรเพื่อให้เกิดกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน และต้องมีความเข้าใจในกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างถูกต้อง 2) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างความตระหนักและแรงบันดาลใจ “การระเบิดจากข้างใน” ให้เกิดขึ้นกับครู 3) ส่งเสริมให้ครูทุกคนเกิดภาวะผู้นำในตนเอง มีอิสระและมั่นใจในการเลือกแนวทางการจัดการเรียนการสอนแก่นักเรียน 4) ควรสร้างทีมงานกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนและครูที่มีความเชี่ยวชาญสามารถอยู่ในกลุ่มที่ อิสระได้ 5) ไม่ควรกำหนดตารางชั่วโมงที่ชัดเจนให้ผู้บริหารสถานศึกษาเข้ากลุ่มกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา และ 6) การกำกับดูแล ติดตามและประเมินผลมีความสำคัญเพื่อให้เกิดกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ไม่ล้มเลิกกลางทาง และเพื่อให้เกิดความยั่งยืนจนกลายเป็นวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในที่สุด

วิราวรรณ เพ็ชรนาวา (2563) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนากระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนากระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูและบุคลากรโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร จำนวน 270 คน และผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ จำนวน 10 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารกับนักวิชาการทางการศึกษา และผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ข้อที่ 1 ระดับการเป็นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย ด้านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ด้านการร่วมเรียนรู้และประยุกต์ใช้ ด้านการสนับสนุนและการเป็น ผู้นำร่วม และด้านการสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม ตามลำดับ 80 วัตถุประสงค์ ข้อที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยทุกด้านส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 73.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของปัจจัยรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าอำนาจจำแนกมากที่สุด คือ ด้านภาวะผู้นำ รองลงมาคือ ด้านวัฒนธรรมองค์กร ด้านครูผู้สอน และด้านบรรยากาศองค์กร ตามลำดับ สามารถพยากรณ์การเป็นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 73.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 วัตถุประสงค์ ข้อที่ 3 แนวทางการพัฒนากระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร

ประจักษ์ ยอดเมิน (2563) ได้ทำการศึกษาแนวทางการดำเนินงานกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 หนองบัวลำภู โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในสถานศึกษาและพัฒนาแนวทางการดำเนินงานกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในสถานศึกษา สังกัดดังกล่าว ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเรียนรู้และพัฒนาทางวิชาชีพมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมาก

ที่สุด รองลงมาคือ ด้านภาวะผู้นำร่วม ด้านวิสัยทัศน์ร่วม ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน และด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ ตามลำดับ และแนวทางการดำเนินงานชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรร่วมกันประชุมวางแผนเพื่อแต่งตั้งคณะดำเนินงาน โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรกระจายอำนาจไปสู่คณะครู โรงเรียน ควรมีการประชุมสัมพันธให้บุคลากรรับรู้ถึงวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกันผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูรวมกลุ่มกัน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้อย่างสะดวก อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดสรรทรัพยากรและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ นอกจากนี้ผู้บริหาร สถานศึกษาควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอสร้างแรงจูงใจให้คณะครูในการกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

อมตา จงมีสุข (2563) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 และเพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารและข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ภาพรวมของสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารและข้าราชการครูในโรงเรียน ภาพรวม พบว่า โรงเรียนมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาลำดับที่ 1 ภาวะผู้นำร่วม ลำดับที่ 2 โครงสร้างสนับสนุนชุมชน ลำดับที่ 3 การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ ลำดับที่ 4 ความเป็นกัลยาณมิตร ลำดับที่ 5 ทีมร่วมแรงร่วมใจ และลำดับที่ 6 วิสัยทัศน์ร่วม และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีทั้งหมด 6 องค์ประกอบ 18 ด้าน 36 แนวทาง

อภิวัฒน์ จันทร์สม (2563) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารและครู ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคามโดยรวมและรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู และ

คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกันวางแผนโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู (PLC) เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จากวิสัยทัศน์ภารกิจเป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ครูควรพัฒนาตนเองในด้านเทคนิคการจัดการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยการอบรมสัมมนาพัฒนาโดยใช้สื่อเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน จัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู (PLC) เพื่อกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จัดให้มีการอบรมครูในการทำวิจัย ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างน้อยกลุ่มสาระการเรียนรู้ละ 1 เรื่องต่อภาคเรียน นำผลการวิจัยมาใช้พัฒนาเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนรู้โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้คำแนะนำเป็นรายบุคคล ด้านการนิเทศการศึกษา จัดให้มีการระดมความคิดเห็นตามแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู (PLC) เพื่อพัฒนาปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียนมีการเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อทราบปัญหาและให้คำแนะนำในด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้

นคร จงอนุรักษ์ (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำ คุณหญิงเนื่องบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการในภาพรวมของโรงเรียนชะอำ คุณหญิงเนื่องบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากจำนวน 13 ด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การแนะแนวการศึกษา การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การนิเทศการศึกษา การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา อยู่ในระดับปานกลางจำนวน 4 ด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การวางแผนงานด้านวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

นุรีย์ สะอิ (2564) ได้ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษายะลา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรเป็นของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ศึกษาความต้องการจำเป็นของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และศึกษาแนวทางการพัฒนาการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในสังกัด

ดังกล่าว ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรเป็นของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด และแนวทางการพัฒนาการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยเปิดโอกาสให้ครูร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่และนวัตกรรมในการปฏิบัติงาน ควรเสริมสร้างพลังอำนาจให้คณะครูได้มีบทบาทในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับคณะครูทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

มณฑนา ศรีพุทธา (2564) ได้ทำการศึกษาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อศึกษาทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพกับทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนอยู่ในระดับสูง โดยด้านกลยุทธ์มีค่าสัมประสิทธิ์มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านภาวะผู้นำร่วม ด้านร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมมือ ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ด้านวิสัยทัศน์ร่วม และด้านปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร ตามลำดับ ส่วนทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับสูง และชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เรวดี ช้อนเพชร (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 4 ผลวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) งานบริหารวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

วิษณณ พวงแก้ว (2564) ได้ทำการศึกษาสภาพการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง และเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ผลการศึกษาพบว่า สภาพการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพทั้ง 6 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีสภาพการดำเนินงานสูงสุด คือ ด้านที่ร่วมแรงร่วมใจรองลงมา คือ ด้านภาวะผู้นำร่วม และด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน ตามลำดับ และผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารและครูจำแนกตามตำแหน่ง และระดับการศึกษา พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนสภาพการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานไม่แตกต่างกัน

วิลาวัลย์ โพธิ์ทอง และคณะ (2564) ได้ศึกษาการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของเครือข่ายที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพตามกรอบการประเมิน KSP – CPR Model ผลการประเมินกระบวนการการจัดกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากครูทุกคนในสถานศึกษามีเป้าหมายเดียวกันในการทำงาน และทำให้ครูมีความเป็นมืออาชีพมากขึ้น มีกระบวนการที่เน้นการแบ่งปันประสบการณ์ โดยมุ่งเน้นที่การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกันเพื่อผู้เรียน ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจ การเรียนรู้ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง

อภิษฐา สังกะคำ (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผลวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ชนะการ เลี้ยงอำนวย (2566) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนากระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนศรีวิชัยวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การเป็นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนศรีวิชัยวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม และ 2) แนวทางการพัฒนากระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนศรีวิชัยวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 91 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1. การเป็นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนศรีวิชัยวิทยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน ด้านวิสัยทัศน์ร่วม และด้านภาวะผู้นำร่วม ตามลำดับ 2. แนวทางการพัฒนากระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนศรีวิชัยวิทยา พบว่า 1) ด้านวิสัยทัศน์ร่วม ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และนโยบายของโรงเรียน พร้อมทั้งกำหนดแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจน 2) ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ โรงเรียนควรจัดโครงสร้าง

การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม มีกระบวนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ 3) ด้านภาวะผู้นำร่วม ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูทุกคนได้เป็นหัวหน้างาน และมีการหมุนเวียนงาน 4) ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ผู้บริหารและครูควรนำปัญหาจากการปฏิบัติงาน มาร่วมกันถอดบทเรียนโดยอาศัยเทคนิควิธีการที่หลากหลาย 5) ชุมชนกัลยาณมิตร ผู้บริหารและครูควรยึดหลักธรรมในการปฏิบัติงานร่วมกัน และ 6) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน โรงเรียนควรใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม ในการบริหารจัดการสารสนเทศของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

นันทรัฐอร สมเดช (2565) ได้ศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานขององค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู และเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ร่วม ทีมร่วมแรงร่วมใจ ภาวะผู้นำร่วม การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ชุมชนกัลยาณมิตร และโครงสร้างสนับสนุนชุมชน โดยองค์ประกอบที่มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด คือ ชุมชนกัลยาณมิตร รองลงมาคือ การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ทีมร่วมแรงร่วมใจ ภาวะผู้นำร่วม วิสัยทัศน์ร่วม และโครงสร้างสนับสนุนชุมชน ตามลำดับ สำหรับการปฏิบัติงานของครู ที่มีระดับการปฏิบัติงานมากที่สุด คือ ด้านที่ 1 การปฏิบัติหน้าที่ครู รองลงมาคือ ด้านที่ 2 การจัดการเรียนรู้ และด้านที่ 3 ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ตามลำดับ และองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูมากที่สุด คือ องค์ประกอบที่ 6 โครงสร้างสนับสนุนชุมชน โดยข้อที่มีการดำเนินงานตามองค์ประกอบ โครงสร้างสนับสนุนชุมชนมากที่สุดคือ มีการกำหนดการหรือช่วงเวลาที่นอกเวลาสอนเพื่ออำนวยความสะดวกให้สมาชิกกลุ่มได้พบปะพูดคุยร่วมกัน รองลงมาคือองค์ประกอบที่ 5 ชุมชนกัลยาณมิตร ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยที่กล่าวข้างต้น

งานวิจัยต่างประเทศ

Carpenter (2015) ได้ศึกษาวัฒนธรรมของโรงเรียนและความเป็นผู้นำในกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ วัตถุประสงค์ เพื่อการสำรวจการสนับสนุน และแบ่งปันโครงสร้างความเป็นผู้นำในโรงเรียนนโยบายวัฒนธรรมหน้าที่ของโรงเรียนและขั้นตอนการออกแบบ วิธีการและแนวทางเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ตัวอย่างดำเนินการในสามโรงเรียนมัธยมศึกษาในแถบเมดิเวสเทิร์นสหรัฐอเมริกา สัมภาษณ์ผู้บริหารและครู ในเรื่องชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังเกตและรวบรวมสิ่งประดิษฐ์ เพื่อสำรวจนโยบายวัฒนธรรมของโรงเรียนขั้นตอน และความเป็นผู้นำในการดำเนินการของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การศึกษานี้ สรุปว่าผู้นำโรงเรียนต้องให้การสนับสนุนและโครงสร้าง

ความเป็นผู้นำที่เข้าร่วมกันสำหรับครูเพื่อให้เกิดวัฒนธรรมของโรงเรียนในเชิงบวกและชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีประสิทธิภาพซึ่งส่งผลกระทบต่อ การปรับปรุงโรงเรียน

Voelkel and Chrispeels (2017) ได้ศึกษาความแตกต่างภายในโรงเรียนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพประสิทธิภาพผลกระทบของความเป็นผู้นำ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ที่มีประสิทธิภาพช่วยเพิ่มความร่วมมือของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดย การศึกษานี้เน้นให้เห็นถึงความแตกต่างในพฤติกรรมของครูและการรับรู้ของทีมเกี่ยวกับความเป็นผู้นำหลักในทีมที่ปฏิบัติงานได้ดีกับคนปฏิบัติงานได้ด้อยกว่า ผลการวิจัยพบว่า จากการวิเคราะห์จากการ สัมภาษณ์ครูใหญ่และสมาชิกในทีม พบว่าทีมมีความแตกต่างกันในด้านความเข้มข้นของการวิเคราะห์ งานของนักเรียนและระดับของการเปลี่ยนแปลงในแนวทางปฏิบัติการสอน ทีมที่มีการทำงานสูงจะ รู้สึกว่าได้รับการสนับสนุนจากครูใหญ่ในขณะที่ทีมที่ปฏิบัติงานได้ด้อยกว่าไม่ได้รับ การค้นพบนี้ ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการอำนวยความสะดวกของ PLC เพื่อให้ได้ประโยชน์อย่างเต็มที่

Antinluoma, Ilomaki and Toom (2021) ได้ศึกษาแนวปฏิบัติของกระบวนการชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อตรวจสอบแนวทางปฏิบัติ ของ PLC ในโรงเรียนในฟินแลนด์ โดยใช้ข้อมูลจากกรณีศึกษาเชิงคุณภาพหลายกรณี ซึ่งตรวจสอบแนวปฏิบัติ ของความเป็นผู้นำวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันของครู การเรียนรู้ทางวิชาชีพและการพัฒนา ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาโรงเรียนในฐานะกระบวนการ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผู้บริหารเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์คำนึงถึงความก้าวหน้าทางวิชาชีพ แบ่งปันความเป็นผู้นำและสร้างความมุ่งมั่นสู่เป้าหมายร่วมกัน ผลการวิจัยยังระบุด้วยว่า การเปลี่ยน ผู้นำสามารถส่งผลดีได้กระบวนการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมแบบประชาธิปไตยและร่วมมือกันโดยมี เป้าหมายเพื่อให้ได้ ฉันทามติมีการรายงานว่าความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรว่าขึ้นอยู่กับความไว้วางใจ ซึ่งกันและกันและการเปิดกว้าง และบุคลากรได้รับการสนับสนุนให้แสดงความคิดเห็น มีการฝึกความ รับผิดชอบร่วมกันของนักเรียน การช่วยเหลือเพื่อน การให้กำลังใจ แนวปฏิบัติในการสอนร่วมกัน ได้รับการยืนยันว่าเป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพของการเรียนรู้ทางวิชาชีพแบบทำงานร่วมกันซึ่ง เกี่ยวข้องกับหลักการสำคัญของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Eke Krijnen and others (2022) ได้ทำการศึกษามุ่งสู่การเป็นพันธมิตรทาง การศึกษาระหว่างผู้ปกครองและผู้เชี่ยวชาญ การพัฒนาวิสัยทัศน์ร่วมกันในกระบวนการชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการสร้าง ความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและสถานศึกษาในกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดย ได้สำรวจการจัดตั้งกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศ เนเธอร์แลนด์เป็นระยะเวลา 2 ปี โดยวิเคราะห์บันทึกการประชุมและสัมภาษณ์สมาชิกในกระบวนการ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาวิสัยทัศน์ร่วมกันระหว่างผู้ปกครองและ

สถานศึกษานั้นมีขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 เป็นการแลกเปลี่ยนมุมมองและความรู้ที่มีอยู่ของสมาชิกในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ขั้นที่ 2 มุ่งเน้นไปที่กระบวนการพัฒนาวิสัยทัศน์ร่วมกันและกระบวนการนำไปปฏิบัติ และขั้นที่ 3 เป็นการตรวจสอบสมมติฐานซึ่งเป็นการนำวิสัยทัศน์ที่พัฒนาร่วมกันไปสู่การปฏิบัติจริงผลการวิจัยได้ แสดงให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอย่างต่อเนื่องในกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสามารถสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างผู้ปกครองและบุคลากรของโรงเรียนได้และสร้างการรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลง และบทบาททางการศึกษาของผู้ปกครอง

Hu, Jing and Yang (2022) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของวิชาสหวิทยาการในโรงเรียนจีนระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจการดำเนินงานของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในวิชาสหวิทยาการในโรงเรียน K-12 ของจีน และเพื่อตรวจสอบปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนประถมเชิงดูและฮอร์เซินส์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้างานหลักสูตรและครู ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในวิชาสหวิทยาการในโรงเรียนภาษาจีนระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่ โครงสร้างและนโยบายของโรงเรียน ความเป็นผู้นำของผู้บริหาร ความเป็นมืออาชีพของครูและความสามารถในการเรียนรู้ และความร่วมมือจากชุมชน อีกทั้งพบว่าคุณลักษณะที่โดดเด่น 3 ประการของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่ บรรยากาศที่ปราศจากความขัดแย้ง การอยู่ร่วมกันของปัจเจกบุคคลและวิสัยทัศน์ ที่มีร่วมกัน และการผูกพันทางอารมณ์และตัวตนคุณลักษณะข้างต้นมี ผลกระทบอย่างมากต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในวิชาสหวิทยาการในโรงเรียน K-12 ของจีน

สรุปได้ว่า จากผลการศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศเกี่ยวกับ กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า การพัฒนาวิชาชีพของครูในสถานศึกษาสามารถใช้การส่งเสริมให้มีกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพขึ้น เพื่อให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ในการพัฒนาและช่วยเหลือผู้เรียนในสถานศึกษาและระหว่างสถานศึกษา รวมทั้งแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และสร้างสังคมครูที่เข้มแข็งในการพัฒนาตนเองและผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ อีกทั้งสนับสนุนให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุตามวิสัยทัศน์และพันธกิจร่วมกัน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง และหาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้มีการกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ปีการศึกษา 2567 จำนวน 3,864 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง, 2568)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ปีการศึกษา 2567 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 350 คน และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยจำแนกตามจังหวัด

ตารางที่ 3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำแนกตามจังหวัด

ที่ตั้งของ สถานศึกษา	จำนวนประชากร (คน) จำแนกตามจังหวัด	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน) จำแนกตามจังหวัด
จังหวัดชลบุรี	2,716	246
จังหวัดระยอง	1,148	104
รวม	3,864	350

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ปีการศึกษา 2567 จำนวน 5 คน เลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ประกอบด้วย

2.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในการบริหารงาน จำนวน 2 คน

2.1.2 ข้าราชการครูที่รับผิดชอบงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) จำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ได้แก่ แบบสอบถาม และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีรายละเอียดของเครื่องมือทั้งสองประเภท ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ข้าราชการครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง การบริหารงานวิชาการ จำนวน 30 ข้อ ใน 5 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา

ด้านที่ 2 การนิเทศการศึกษา

ด้านที่ 3 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

ด้านที่ 4 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา

ด้านที่ 5 การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการ

กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา จำนวน 20 ข้อ ใน 4 ด้าน

ดังนี้

ด้านที่ 1 ชุมชนกัลยาณมิตร

ด้านที่ 2 วิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน

ด้านที่ 3 ภาวะผู้นำร่วม

ด้านที่ 4 การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ

เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert, 1967, p.54) ซึ่งแบ่งเกณฑ์น้ำหนักได้ดังนี้

ระดับค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับดีมากที่สุด

ระดับค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง สภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับดีมาก

ระดับค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง สภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง สภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับน้อย

ระดับค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง สภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการ โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง การบริหารงานวิชาการ จำนวน 30 ข้อ ใน 5 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา

ด้านที่ 2 การนิเทศการศึกษา

ด้านที่ 3 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

ด้านที่ 4 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา

ด้านที่ 5 การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน

กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา จำนวน 20 ข้อ ใน 4 ด้าน

ดังนี้

ด้านที่ 1 ชุมชนกัลยาณมิตร

ด้านที่ 2 วิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน

ด้านที่ 3 ภาวะผู้นำร่วม

ด้านที่ 4 การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ

เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert, 1967, p.54) ซึ่งแบ่งเกณฑ์น้ำหนักได้ดังนี้

ระดับค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง ความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับดีมากที่สุด

ระดับค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง ความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับดีมาก

ระดับค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง ความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง ความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับน้อย

ระดับค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง ความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับน้อย

2. การวิจัยเชิงคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่ง

โครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้การวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นและเป็นประโยชน์ต่อการนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามลำดับ ดังนี้

เครื่องมือการวิจัยเชิงปริมาณ

1. ศึกษาเอกสารแนวความคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ตามที่กำหนดในกรอบและแนวความคิดในการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

2. สร้างแบบสอบถามในแต่ละตอน ดังนี้

2.1 การสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยการศึกษาแนวทางของแบบสอบถามมาจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550), กระทรวงศึกษาธิการ (2552), นิวัฒน์ โพธิ์ชัยโถ (2558), ปภาวดี โพธิ์งาม (2559), ขวัญข้าว ชุ่มเกษรกุลกิจ (2560), ปราณูชลี สุดตา (2560), อนุวัฒน์ ธัมมะपालะ (2561), จิราวรรณ รินทรา (2562), สราวุธ แซ่มซ้อย (2562), อานนท์ ธิติคุณากร (2562), กษิฏิภรณ์ มีพรหม (2562) และ แหวตดา ชุ่มอิม (2562)

2.2 ดำเนินการสร้างร่างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ด้านที่ 2 การนิเทศการศึกษา ด้านที่ 3 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านที่ 4 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา และ ด้านที่ 5 การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา ได้แก่ ด้านที่ 1 ชุมชนกัลยาณมิตร ด้านที่ 2 วิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน ด้านที่ 3 ภาวะผู้นำร่วม และด้านที่ 4 การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ด้านที่ 2 การนิเทศการศึกษา ด้านที่ 3 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านที่ 4 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา และ ด้านที่ 5 การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา ได้แก่ ด้านที่ 1 ชุมชนกัลยาณมิตร ด้านที่ 2 วิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน ด้านที่ 3 ภาวะผู้นำร่วม และด้านที่ 4 การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ

3. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบรายละเอียดความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนความชัดเจนและความเหมาะสมในการใช้ภาษาแก้ไขข้อเสนอแนะและปรับปรุงเครื่องมือให้เกิดความเหมาะสม

4. ดำเนินการแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) ความถูกต้อง ครอบคลุมเนื้อหาความชัดเจน ความเหมาะสมในการใช้ภาษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย

5.1 ดร.เสกสรรค์ ทองคำบรรจง

อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

5.2 ดร.ณัฐฉณ พุเต็มวงศ์

อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

5.3 นางสาวนิลวรรณ วัฒนา

ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนเกาะโพธิ์ถั้วงามวิทยา

จากการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม แต่ละข้อสอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์ โดยใช้เกณฑ์การตัดสิน IOC ที่มีค่าตั้งแต่ .67 ขึ้นไป ปรากฏว่าทุกประเด็นคำถามผ่าน
เกณฑ์ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .67-1.00

6. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและนำแบบสอบ
ถามที่ปรับปรุงแล้วมาเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและสมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้ (Tryout)
กับข้าราชการครูที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ
ดังนี้

7.1 นำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธี
หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204)
โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .97

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพและสมบูรณ์แล้วไปใช้ในการเก็บข้อมูล
จากประชากรต่อไป

เครื่องมือการวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ศึกษาเอกสารแนวความคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ตามที่กำหนดในกรอบและแนวความคิด
ในการวิจัยเกี่ยวกับแนวการบริหารงานวิชาการโดยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพใน
สถานศึกษา

2. สร้างแบบสัมภาษณ์ในแต่ละตอน ดังนี้

2.1 การสร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้
กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยการศึกษาแนวทางของแบบสอบถามมาจาก สุภาวดี ปกครอง (2561),
ณัฐพงษ์ ประวิทย์สกุล (2565), ปาริชาติ แข่งแก้ว (2563), ทรงวุฒิ วิเปลี่ยน และคณะ (2566),
พัชรินทร์ นวะระสิมมา (2566) และ ธัชธัญญา ดำริวิเศษ (2567)

2.2 ดำเนินการสร้างร่างแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ ดังนี้

ประเด็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

3. นำร่างแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบรายละเอียดความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนความชัดเจนและความเหมาะสมในการใช้ภาษาแก้ไขข้อเสนอแนะและปรับปรุงเครื่องมือให้เกิดความเหมาะสม

4. ดำเนินการแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

5. นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้อง ครอบคลุมเนื้อหาความชัดเจน ความเหมาะสมในการใช้ภาษาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย

5.1 ดร.เสกสรรค์ ทองคำบรรจง

อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

5.2 ดร.ณัฐฉน พุเต็มวงศ์

อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

5.3 นางสาวนิลวรรณ วัฒนา

ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนเกาะโพธิ์ถั่วงามวิทยา

6. นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปเก็บข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1.1 ผู้วิจัยประสานงานกับภาควิชาการบริหารการศึกษา และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการใช้ชื่อสถาบัน เพื่อเป็นไปตามเกณฑ์จริยธรรมในการวิจัย

1.2 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือ

1.3 ผู้วิจัยยื่นโครงการวิจัยขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพาในระบบการขอรับการพิจารณาจริยธรรมวิจัย มหาวิทยาลัยบูรพา เมื่อได้รับการ อนุมัติแล้วผู้วิจัยก็ดำเนินการในขั้นตอนถัดไป

1.4 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล และนำหนังสือขอความร่วมมือจากคณะศึกษาศาสตร์ ไปขออนุญาตและความร่วมมือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง และ โรงเรียนในสังกัดที่ได้รับการสุ่มให้เป็นกลุ่มตัวอย่าง

1.5 การเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้เป็นไปด้วยความสมัครใจและมีสิทธิตัดสินใจเข้าร่วม ได้โดยอิสระโดยมีเกณฑ์ ดังนี้

1.5.1 เกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้าร่วมวิจัย

1.5.1.1 เป็นข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

ชลบุรี ระยอง

1.5.1.2 สมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัย

1.5.2 เกณฑ์การคัดออก

ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการการวิจัยครั้งนี้ได้ ได้แก่

1.5.2.1 ไม่ตรงกลุ่มเป้าหมาย เช่น ไม่ใช่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการ ศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

1.5.2.2 มีภาวะสุขภาพที่ไม่เหมาะสม เช่น โรคทางจิตเวช

1.5.2.3 อยู่ในสถานการณ์ที่อาจก่อให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน เช่น เป็นผู้ที่ เกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้วิจัย หรือมีผลประโยชน์ที่อาจส่งผลต่อความเป็นกลางของข้อมูล

1.5.3 เกณฑ์การยุติการเข้าร่วมโครงการวิจัย

ขอถอนตัวออกจากโครงการวิจัยครั้งนี้

1.6 ผู้วิจัยประสานงานกับโรงเรียนเพื่อขอความร่วมมือให้ประสานงานกับข้าราชการ ครูในโรงเรียน โดยผู้วิจัยจะส่งลิ้งค์แบบสอบถามไปพร้อมกับหนังสือขอความอนุเคราะห์ เอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยที่ผู้สนใจสามารถกดเพื่อแสดงความยินยอมก่อนเข้าทำ แบบสอบถาม โดยระบุว่า หากผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยยินดีเข้าร่วมโครงการ จะสามารถคลิก link เพื่อ อ่านเอกสารชี้แจงการเข้าร่วมโครงการวิจัยและกด NEXT เพื่อเริ่มตอบแบบสอบถามเป็นการยินยอม โดยที่ข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง สามารถ ตอบคำถามลงในแบบสอบถามออนไลน์ได้เลย โดยข้อมูลทั้งหมดจะลิงค์มาที่ฐานข้อมูล Google Form ที่ผู้วิจัยได้จัดตั้งระบบไว้ ทั้งนี้ข้อมูลจะถูกเก็บไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีรหัสผ่านของผู้วิจัย

เท่านั้นโดยมีการเก็บรักษาเอาไว้เป็นเวลาหนึ่งปี ส่วนเอกสารที่กลุ่มตัวอย่างกรอกผ่านทางออนไลน์จะเก็บไว้บน Google Drive โดยมีระบบป้องกันการเข้าถึงตามมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยข้อมูล และมีผู้วิจัยคนเดียวเท่านั้นที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้และผู้วิจัยจะไม่เผยแพร่หรือการเข้าถึงข้อมูลต่อผู้อื่นและผู้วิจัยจะปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด และหลังจากมีการเผยแพร่ผลการวิจัย ข้อมูลใน Google Drive จะถูกทำลายหลังจากนั้นทันที

1.7 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างระหว่างวันที่ 30 พฤษภาคม – 30 มิถุนายน 2568 ด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ระยองจำนวน 350 คน

1.8 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างและนำแบบสอบถามมาตรวจความสมบูรณ์ก่อนนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

2. การวิจัยเชิงคุณภาพโดยแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ขอบหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลถึงสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยเพื่อขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์

2.2 ผู้วิจัยประสานงาน โดยการนัดหมายวัน เวลา สถานที่ในการสัมภาษณ์

2.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

3. ผู้วิจัยยื่นโครงการวิจัยขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในระบบการขอรับการพิจารณาจริยธรรมวิจัย มหาวิทยาลัยบูรพา และผ่านการอนุมัติโดยรหัสโครงการวิจัย ได้แก่ G-HU103/2568

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัส ให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ และบันทึกข้อมูลลงคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

1.2 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและนำผลการคำนวณมาวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายและสมมติฐานของการศึกษาวิจัย โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามและการแปลความหมายของคะแนน แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert, 1967) ซึ่งแบ่งเกณฑ์น้ำหนักได้ดังนี้

ตอนที่ 1

ระดับค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับดีมากที่สุด

ระดับค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง สภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับดีมาก

ระดับค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง สภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง สภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับน้อย

ระดับค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง สภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2

ระดับค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง ความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับดีมากที่สุด

ระดับค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง ความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับดีมาก

ระดับค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง ความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง ความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับน้อย

ระดับค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง ความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับน้อย

2. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

2.2 จำแนกและจัดระบบข้อมูล เป็นการนำข้อมูลที่ได้อาจจำแนกและจัดหมวดหมู่ ออกให้เป็นระบบ

2.3 การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการตีความและทำความเข้าใจความหมายของเนื้อหาเป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์และจัดหมวดหมู่เพื่อหาบทสรุปร่วมกันของเรื่องนั้น

2.4 นำเสนอข้อมูลเป็นข้อความ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมทางคณิตศาสตร์สำเร็จรูป โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้าและทดสอบสมมติฐานดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์การหาค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยใช้สูตร
(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2540, หน้า 53)

สูตรการหาค่าคะแนนเฉลี่ย $\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$

เมื่อ \bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N	แทน	จำนวนข้อมูล

สูตรการหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน $SD = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$

เมื่อ SD	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
N	แทน	จำนวนข้อมูล

2. สถิติที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น

คำนวณโดยใช้สูตร Modified priority needs index (PNI_{Modified}) (สุวิมล ว่องวานิช, 2558)

สูตรการหาค่าความต้องการจำเป็น $PNI_{\text{Modified}} = \frac{I - D}{D}$

เมื่อ I (Importance) คือ ระดับความคาดหวังที่ต้องการให้เกิด

D (Degree of success) คือ ระดับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการบริหารงานวิชาการ โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง 2) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยผู้วิจัยขออธิบายสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนประชากร
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$PNI_{Modified}$	แทน	ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา
I	แทน	คะแนนเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็น
D	แทน	คะแนนเฉลี่ยสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ข้าราชการครู จำนวน 350 คน 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลจำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1. วิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้วยสถิติ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.3. วิเคราะห์สภาพความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยใช้ดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็น หรือ Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$)

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1. วิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการตีความและทำความเข้าใจความหมายของเนื้อหา ที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์และจัดหมวดหมู่เพื่อหาบทสรุปร่วมกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวมและรายด้าน

การพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา	N = 350		แปลผล	ลำดับ
	\bar{X}	SD		
การบริหารงานวิชาการ				
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา	3.60	.71	ดีมาก	5
2. ด้านการนิเทศการศึกษา	3.64	.74	ดีมาก	3
3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	3.61	.73	ดีมาก	4
4. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา	3.64	.73	ดีมาก	2
5. ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน	3.67	.73	ดีมาก	1
กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา				
1. ชุมชนกัลยาณมิตร	3.64	.74	ดีมาก	3
2. วิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน	3.69	.73	ดีมาก	1
3. ภาวะผู้นำร่วม	3.63	.74	ดีมาก	4
4. การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ	3.64	.72	ดีมาก	2
รวม	3.64	.73	ดีมาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายด้าน การบริหารงานวิชาการ พบว่า 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ 1) ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน 2) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา และ 3) ด้านการนิเทศการศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา พบว่า 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ 1) วิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน 2) การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ และ 3) ชุมชนกัลยาณมิตร ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ภาวะผู้นำร่วม

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา	N = 350		แปลผล	ลำดับ
	\bar{X}	SD		
1. สถานศึกษามีการออกแบบและปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน สอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อมของสังคมในปัจจุบัน	3.53	.87	ดีมาก	6
2. สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรสามารถตอบสนองการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมในปัจจุบัน	3.60	.81	ดีมาก	4
3. ครูและบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการออกแบบและปรับปรุงหลักสูตรในการจัดการเรียนรู้	3.61	.82	ดีมาก	2
4. สถานศึกษามีหลักสูตรมุ่งเน้นการพัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณธรรมที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของผู้เรียน	3.61	.87	ดีมาก	3
5. สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ	3.55	.82	ดีมาก	5
6. สถานศึกษามีการประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน	3.67	.82	ดีมาก	1
รวม	3.60	.71	ดีมาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน 2) ครูและบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการออกแบบและปรับปรุงหลักสูตรในการจัดการเรียนรู้ และ 3) สถานศึกษามีหลักสูตรมุ่งเน้นการพัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณธรรมที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของผู้เรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการออกแบบและปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน สอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อมของสังคมในปัจจุบัน

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านการนิเทศการศึกษา

ด้านการนิเทศการศึกษา	N = 350		แปลผล	ลำดับ
	\bar{X}	SD		
1. สถานศึกษามีการนิเทศการศึกษาที่ดำเนินการในการให้คำแนะนำที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้ดี	3.57	.84	ดีมาก	5
2. สถานศึกษาสนับสนุนในการปรับปรุงการนิเทศการศึกษาเพื่อช่วยพัฒนาการสอนของครู	3.68	.82	ดีมาก	2
3. สถานศึกษามีการนิเทศการศึกษาที่ดำเนินการในการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ	3.62	.86	ดีมาก	4
4. สถานศึกษามีการนิเทศการศึกษาในการพัฒนาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารและบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.64	.85	ดีมาก	3
5. สถานศึกษานำผลการนิเทศศึกษามาพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.64	.85	ดีมาก	3
6. สถานศึกษามีการดำเนินการนิเทศการศึกษาได้รับข้อมูลและคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์ทางการศึกษา	3.70	.83	ดีมาก	1
รวม	3.64	.74	ดีมาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการดำเนินการนิเทศการศึกษาได้รับข้อมูลและคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์ทางการศึกษา 2) สถานศึกษาสนับสนุนในการปรับปรุงการนิเทศการศึกษาเพื่อช่วยพัฒนาการสอนของครู และ 3) สถานศึกษามีการนิเทศการศึกษาในการพัฒนาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารและบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษานำผลการนิเทศศึกษามาพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการนิเทศการศึกษาที่ดำเนินการในการให้คำแนะนำที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้ดี

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	N = 350		แปลผล	ลำดับ
	\bar{X}	SD		
1. สถานศึกษานำการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามาใช้ในการปรับปรุงและแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.54	.86	ดีมาก	6
2. สถานศึกษามีการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่นำผลการวิจัยมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนและสภาพแวดล้อม	3.64	.82	ดีมาก	2
3. สถานศึกษามีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสามารถนำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.60	.86	ดีมาก	5
4. สถานศึกษามีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้วิธีทางวิทยาศาสตร์ในการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	3.61	.85	ดีมาก	4
5. สถานศึกษามีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามีการนำผลการวิจัยไปปรับปรุงระบบการบริหารงานได้ตรงตามบริบทของสถานศึกษา	3.61	.84	ดีมาก	3
6. สถานศึกษามีการสนับสนุนจากผู้บริหารและครูในการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านการจัดการและการประยุกต์ใช้ผลการวิจัยอย่างต่อเนื่อง	3.67	.81	ดีมาก	1
รวม	3.61	.73	ดีมาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการสนับสนุนจากผู้บริหารและครูในการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านการจัดการและการประยุกต์ใช้ผลการวิจัยอย่างต่อเนื่อง 2) สถานศึกษามีการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่นำผลการวิจัยมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนและสภาพแวดล้อม และ 3) สถานศึกษามีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามีการนำผลการวิจัยไป

ปรับปรุงระบบการบริหารงานได้ตรงตามบริบทของสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษานำการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามาใช้ในการปรับปรุงและแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา

ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา	N = 350		แปลผล	ลำดับ
	\bar{X}	SD		
1. สถานศึกษามีการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อเทคโนโลยีในการเรียนการสอนอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ	3.60	.84	ดีมาก	6
2. สถานศึกษามีการจัดการเรียนรู้โดยสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และสื่อมัลติมีเดีย ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียน	3.63	.83	ดีมาก	4
3. ครูผู้สอนในสถานศึกษามีทักษะและความสามารถในการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาที่เหมาะสมกับการสอน	3.64	.84	ดีมาก	3
4. สถานศึกษามีการจัดการอบรมหรือพัฒนาทักษะด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาสำหรับครูและบุคลากรในสถานศึกษา	3.63	.88	ดีมาก	5
5. สถานศึกษาเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลและการใช้ทรัพยากรเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน	3.67	.83	ดีมาก	2
6. สถานศึกษามีการประเมินผลการใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาในกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	3.67	.80	ดีมาก	1
รวม	3.64	.73	ดีมาก	

จากตารางที่ 8 พบว่า ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการประเมินผลการใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาในกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง 2) สถานศึกษาเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลและการใช้ทรัพยากรเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน และ 3) ครูผู้สอนในสถานศึกษามีทักษะและความสามารถในการ

การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาที่เหมาะสมกับการสอน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อเทคโนโลยีในการเรียนการสอนอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง การบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน

ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน	N = 350		แปลผล	ลำดับ
	\bar{X}	SD		
1. สถานศึกษาใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการวัดผลและประเมินผล การเรียนการสอน เช่น แบบทดสอบ แบบการสังเกตพฤติกรรม หรือ โครงการในสถานศึกษา เพื่อประเมินความสำเร็จในการเรียนรู้ของ นักเรียน	3.65	.86	ดีมาก	4
2. สถานศึกษามีการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนสามารถระบุ จุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียนได้	3.64	.84	ดีมาก	5
3. สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลช่วยปรับปรุงการจัดการ เรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้	3.66	.83	ดีมาก	3
4. สถานศึกษามีการดำเนินการในการเทียบโอนผลการศึกษาจาก สถาบันหรือหลักสูตรอื่น ๆ ให้กับนักเรียน	3.66	.83	ดีมาก	3
5. สถานศึกษามีระบบที่โปร่งใสและชัดเจนในการประเมินผลการ เรียนรู้ของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนและผู้ปกครองสามารถติดตาม ผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.70	.83	ดีมาก	2
6. สถานศึกษามีการเทียบโอนผลการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานและ มีความยืดหยุ่นในการยอมรับผลการเรียนจากสถาบันหรือหลักสูตร	3.71	.81	ดีมาก	1
รวม	3.67	.73	ดีมาก	

จากตารางที่ 9 พบว่า ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้ กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมอยู่ใน ระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการเทียบโอนผลการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานและมีความยืดหยุ่นในการยอมรับผลการเรียนจากสถาบัน

หรือหลักสูตร 2) สถานศึกษามีระบบที่โปร่งใสและชัดเจนในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนและผู้ปกครองสามารถติดตามผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 3) สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลช่วยปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้ สถานศึกษามีการดำเนินการในการเทียบโอนผลการศึกษาจากสถาบันหรือหลักสูตรอื่น ๆ ให้กับนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนสามารถระบุจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียนได้

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านชุมชนกัลยาณมิตร

ด้านชุมชนกัลยาณมิตร	N = 350		แปลผล	ลำดับ
	\bar{X}	SD		
1. ครูในสถานศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการสนับสนุนซึ่งกันและกันในชุมชนกัลยาณมิตร	3.64	.84	ดีมาก	2
2. สถานศึกษาเป็นชุมชนกัลยาณมิตรช่วยเสริมสร้างกำลังใจแก่กันและกันในด้านวิชาการ	3.65	.84	ดีมาก	1
3. สถานศึกษามีชุมชนกัลยาณมิตรแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.63	.82	ดีมาก	3
4. สถานศึกษาเป็นชุมชนกัลยาณมิตรช่วยเหลือกันในการพัฒนาอาชีพและการดูแลจิตใจ การทำงานร่วมกันในชุมชนกัลยาณมิตรมีผลต่อการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของสมาชิก	3.65	.84	ดีมาก	1
5. สถานศึกษาเป็นชุมชนกัลยาณมิตรมีการแสดงความเคารพต่อกัน	3.65	.84	ดีมาก	1
รวม	3.64	.74	ดีมาก	

จากตารางที่ 10 พบว่า ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านชุมชนกัลยาณมิตร โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ 1) สถานศึกษาเป็นชุมชนกัลยาณมิตรช่วยเสริมสร้างกำลังใจแก่กันและกันในด้านวิชาการ สถานศึกษาเป็นชุมชนกัลยาณมิตรช่วยเหลือกันในการพัฒนาอาชีพและการดูแลจิตใจ การทำงานร่วมกันในชุมชนกัลยาณมิตรมีผลต่อการเสริมสร้างคุณภาพ

ชีวิตของสมาชิก และสถานศึกษาเป็นชุมชนกัลยาณมิตรมีการแสดงความเคารพต่อกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2) ครูในสถานศึกษามีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการสนับสนุนซึ่งกันและกันในชุมชนกัลยาณมิตร 3) สถานศึกษามีชุมชนกัลยาณมิตรแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีชุมชนกัลยาณมิตรแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน

ด้านวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน	N = 350		แปลผล	ลำดับ
	\bar{X}	SD		
1. สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและสามารถสร้างความเข้าใจร่วมกันในองค์กร	3.65	.86	ดีมาก	5
2. สถานศึกษามีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกันช่วยเสริมสร้างการตัดสินใจและการทำงานเป็นทีม	3.70	.84	ดีมาก	3
3. สถานศึกษาวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกันส่งผลต่อการพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา	3.69	.83	ดีมาก	4
4. สถานศึกษามีการสื่อสารวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกันให้สมาชิกทุกคนเข้าใจและปฏิบัติตาม	3.71	.80	ดีมาก	1
5. สมาชิกในสถานศึกษามีการสนับสนุนและร่วมมือกันในการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน	3.71	.81	ดีมาก	2
รวม	3.69	.73	ดีมาก	

จากตารางที่ 11 พบว่า ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการสื่อสารวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกันให้สมาชิกทุกคนเข้าใจและปฏิบัติตาม 2) สมาชิกในสถานศึกษามีการสนับสนุนและร่วมมือกันในการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน และ 3) สถานศึกษามีวิสัยทัศน์และค่านิยม

ร่วมกันช่วยเสริมสร้างการตัดสินใจและการทำงานเป็นทีม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและสามารถสร้างความเข้าใจร่วมกันในองค์กร

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านภาวะผู้นำร่วม

ด้านภาวะผู้นำร่วม	N = 350		แปลผล	ลำดับ
	\bar{X}	SD		
1. สถานศึกษามีการกระจายบทบาทและความรับผิดชอบในทีม เพื่อให้สมาชิกมีบทบาทในการนำและทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ	3.63	.84	ดีมาก	3
2. สถานศึกษาสามารถส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของสมาชิกในทีมผ่านภาวะผู้นำร่วมได้	3.62	.83	ดีมาก	4
3. สถานศึกษาชี้แนะหรือกระตุ้นให้ผู้สมาชิกทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้	3.59	.86	ดีมาก	5
4. สถานศึกษามีภาวะผู้นำร่วมส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการสนับสนุนซึ่งกันและกันในทีม	3.66	.82	ดีมาก	1
5. สถานศึกษามีภาวะผู้นำร่วมช่วยเสริมสร้างการตัดสินใจร่วมกันภายในทีม	3.65	.84	ดีมาก	2
รวม	3.63	.74	ดีมาก	

จากตารางที่ 12 พบว่า ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านภาวะผู้นำร่วมโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ 1) สถานศึกษามีภาวะผู้นำร่วมส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการสนับสนุนซึ่งกันและกันในทีม 2) สถานศึกษามีภาวะผู้นำร่วมช่วยเสริมสร้างการตัดสินใจร่วมกันภายในทีม และ 3) สถานศึกษามีการกระจายบทบาทและความรับผิดชอบในทีม เพื่อให้สมาชิกมีบทบาทในการนำและทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษาชี้แนะหรือกระตุ้นให้ผู้สมาชิกทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ

ด้านการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ	N = 350		แปลผล	ลำดับ
	\bar{X}	SD		
1. สถานศึกษามีกระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม	3.65	.85	ดีมาก	3
2. สมาชิกในสถานศึกษามีการช่วยเหลือและสนับสนุนกันในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะ	3.67	.84	ดีมาก	1
3. สถานศึกษามีกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจช่วยเพิ่มความคิดสร้างสรรค์และมุมมองใหม่ ๆ ในการทำงาน	3.61	.82	ดีมาก	5
4. สถานศึกษามีกระบวนการทำงานเป็นทีมที่ช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจในกลุ่ม	3.66	.79	ดีมาก	2
5. สมาชิกในสถานศึกษาสามารถเรียนรู้จากกันและกันเพื่อเพิ่มทักษะและประสิทธิภาพในการทำงาน	3.63	.78	ดีมาก	4
รวม	3.64	.72	ดีมาก	

จากตารางที่ 13 พบว่า ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่า 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ 1) สมาชิกในสถานศึกษามีการช่วยเหลือและสนับสนุนกันในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะ 2) สถานศึกษามีกระบวนการทำงานเป็นทีมที่ช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจในกลุ่ม และ 3) สถานศึกษามีกระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจช่วยเพิ่มความคิดสร้างสรรค์และมุมมองใหม่ ๆ ในการทำงาน

1.2 ผลการวิเคราะห์สภาพความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ตารางที่ 14 ผลการการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการ
ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี
ระยอง ในภาพรวมและรายด้าน

การพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้ กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในสถานศึกษา	N = 350		ความต้องการจำเป็น		
	สภาพ ปัจจุบัน (D)	สภาพที่พึง ประสงค์ (I)	(I -D)	PNI _{Modified} (I-D)/D	ลำดับ
การบริหารงานวิชาการ					
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา	3.60	4.46	.86	.239	1
2. ด้านการนิเทศการศึกษา	3.64	4.43	.79	.217	5
3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาใน สถานศึกษา	3.61	4.46	.85	.235	2
4. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทาง การศึกษา	3.64	4.49	.85	.234	3
5. ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผล การเรียนรู้	3.67	4.48	.81	.221	4
กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในสถานศึกษา					
1. ชุมชนกัลยาณมิตร	3.64	4.47	.83	.228	3
2. วิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน	3.69	4.52	.83	.225	4
3. ภาวะผู้นำร่วม	3.63	4.46	.83	.229	2
4. การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ	3.64	4.49	.85	.234	1

จากตารางที่ 14 พบว่า ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการ
ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี
ระยอง ในภาพรวมรายด้าน การบริหารงานวิชาการ เมื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการ
จำเป็น ในภาพรวมและรายด้าน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา
2) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และ 3) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ
เทคโนโลยีทางการศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการนิเทศการศึกษา
กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา เมื่อจัดลำดับความสำคัญของความ
ต้องการจำเป็น ในภาพรวมและรายด้าน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ

2) ภาวะผู้นำร่วม 3) ชุมชนกัลยาณมิตร ส่วนด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ได้แก่ วิสัยทัศน์ และค่านิยมร่วมกัน

ตารางที่ 15 ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านการพัฒนาหลักสูตร

ด้านการพัฒนาหลักสูตร	N = 350		ความต้องการจำเป็น		
	สภาพปัจจุบัน (D)	สภาพที่พึงประสงค์ (I)	(I - D)	$PNI_{Modified} (I-D)/D$	ลำดับ
1. สถานศึกษาการออกแบบและปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนสอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อมของสังคมในปัจจุบัน	3.53	4.41	.88	.249	2
2. สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรสามารถตอบสนองการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมในปัจจุบัน	3.60	4.47	.87	.242	3
3. ครูและบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการออกแบบและปรับปรุงหลักสูตรในการจัดการเรียนรู้	3.61	4.47	.86	.238	5
4. สถานศึกษามีหลักสูตรมุ่งเน้นการพัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณธรรมที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของผู้เรียน	3.61	4.48	.87	.241	4
5. สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ	3.55	4.44	.89	.251	1
6. สถานศึกษามีการประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน	3.67	4.51	.84	.229	6

จากตารางที่ 15 พบว่า ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในภาพรวมรายด้าน ด้านการพัฒนาหลักสูตร เมื่อจัดลำดับความสำคัญของ

ความต้องการจำเป็น ในภาพรวมและรายด้าน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ 2) สถานศึกษามีการออกแบบและปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนสอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อมของสังคมในปัจจุบัน และ 3) ครูและบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการออกแบบและปรับปรุงหลักสูตรในการจัดการเรียนรู้ ส่วนด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

ตารางที่ 16 ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านการนิเทศการศึกษา

ด้านการนิเทศการศึกษา	N = 350		ความต้องการจำเป็น		
	สภาพ	สภาพที่พึง	(I -D)	PNI _{Modified} (I-D)/D	ลำดับ
	ปัจจุบัน (D)	ประสงค์ (I)			
1. สถานศึกษามีการนิเทศการศึกษาที่ดำเนินการในการให้คำแนะนำที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้ดี	3.57	4.40	.83	.232	1
2. สถานศึกษามีการนิเทศการศึกษาที่ดำเนินการในการให้คำแนะนำที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้ดี	3.68	4.45	.77	.209	5
3. สถานศึกษาสนับสนุนในการปรับปรุงการนิเทศการศึกษาเพื่อช่วยพัฒนาการสอนของครู	3.62	4.41	.79	.218	2
4. สถานศึกษามีการนิเทศการศึกษาที่ดำเนินการในการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ	3.64	4.43	.79	.217	3
5. สถานศึกษามีการนิเทศการศึกษาในการพัฒนาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารและบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.64	4.41	.77	.212	4
6. สถานศึกษานำผลการนิเทศศึกษามาพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.70	4.46	.76	.205	6

จากตารางที่ 16 พบว่า ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการ
ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี
ระยอง ในภาพรวมรายด้าน ด้านการนิเทศการศึกษา เมื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการ
จำเป็น ในภาพรวมและรายด้าน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการนิเทศการศึกษาที่ดำเนินการ
ในการให้คำแนะนำที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้ดี 2) สถานศึกษา
สนับสนุนในการปรับปรุงการนิเทศการศึกษาเพื่อช่วยพัฒนาการสอนของครูปัจจุบัน และ
3) สถานศึกษามีการนิเทศการศึกษาที่ดำเนินการในการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานอย่าง
สม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ ส่วนด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษานำผล
การนิเทศการศึกษามาพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

ตารางที่ 17 ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	N = 350		ความต้องการจำเป็น		
	สภาพปัจจุบัน (D)	สภาพที่พึงประสงค์ (I)	(I-D)	PNI _{Modified} (I-D)/D	ลำดับ
1. สถานศึกษานำการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามาใช้ในการปรับปรุงและแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.54	4.44	.90	.254	1
2. สถานศึกษามีการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษานำผลการวิจัยมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนและสภาพแวดล้อม	3.64	4.46	.82	.225	6
3. สถานศึกษามีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสามารถนำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.60	4.43	.83	.231	4
4. สถานศึกษามีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้วิธีทางวิทยาศาสตร์ในการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	3.61	4.48	.87	.241	2
5. สถานศึกษามีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามีการนำผลการวิจัยไปปรับปรุงระบบการบริหารงานได้ตรงตามบริบทของสถานศึกษา	3.61	4.47	.86	.238	3
6. สถานศึกษามีการสนับสนุนจากผู้บริหารและครูในการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านการจัดการและการประยุกต์ใช้ผลการวิจัยอย่างต่อเนื่อง	3.67	4.51	.84	.229	5

จากตารางที่ 17 พบว่า ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในภาพรวมรายด้าน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา เมื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ในภาพรวมและรายด้าน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) สถานศึกษานำการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามาใช้ในการปรับปรุงและแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) สถานศึกษามีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้วิธีทางวิทยาศาสตร์ในการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และ 3) สถานศึกษามีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษานำผลการวิจัยไปปรับปรุงระบบการบริหารงานได้ตรงตามบริบทของสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่นำผลการวิจัยมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนและสภาพแวดล้อม

ตารางที่ 18 ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา

ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี ทางการศึกษา	N = 350		ความต้องการจำเป็น		
	สภาพ ปัจจุบัน (D)	สภาพที่พึง ประสงค์ (I)	(I - D)	$PNI_{Modified}$ (I-D)/D	ลำดับ
1. สถานศึกษามีการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ สื่อเทคโนโลยีในการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ และมีประสิทธิภาพ	3.60	4.46	.86	.239	1
2. สถานศึกษามีการจัดการเรียนรู้โดยสื่อ เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และสื่อมัลติมีเดีย ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการ เรียนรู้ของนักเรียน	3.63	4.49	.86	.237	2
3. ครูผู้สอนในสถานศึกษามีทักษะและ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาที่ เหมาะสมกับการสอน	3.64	4.50	.86	.236	3
4. สถานศึกษามีการจัดการอบรมหรือพัฒนา ทักษะด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา สำหรับครูและบุคลากรในสถานศึกษา	3.63	4.48	.85	.234	4
5. สถานศึกษาเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลและ การใช้ทรัพยากรเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อการ เรียนรู้ของนักเรียน	3.67	4.47	.8	.218	6
6. สถานศึกษามีการประเมินผลการใช้สื่อ เทคโนโลยีทางการศึกษาในกระบวนการเรียนการ สอนเพื่อพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	3.67	4.51	.84	.229	5

จากตารางที่ 18 พบว่า ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการ
ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี
ระยอง ในภาพรวมรายด้าน ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา เมื่อจัดลำดับ
ความสำคัญของความต้องการจำเป็น ในภาพรวมและรายด้าน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) สถานศึกษามี
การส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อเทคโนโลยีในการเรียนการสอนอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ
2) สถานศึกษามีการจัดการเรียนรู้โดยสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และสื่อ
มัลติมีเดีย ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียน และ 3) ครูผู้สอนในสถานศึกษามีทักษะ
และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาที่เหมาะสมกับการสอน ส่วนด้านที่มีค่าความ
ต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษาเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลและการใช้ทรัพยากร
เทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน

ตารางที่ 19 ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน

ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน	N = 350		ความต้องการจำเป็น		
	สภาพปัจจุบัน (D)	สภาพที่พึงประสงค์ (I)	(I - D)	$PNI_{Modified}$ (I-D)/D	ลำดับ
1. สถานศึกษาใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน เช่น แบบทดสอบ แบบการสังเกตพฤติกรรม หรือ โครงการในสถานศึกษา เพื่อประเมินความสำเร็จในการเรียนรู้ของนักเรียน	3.65	4.48	.83	.227	3
2. สถานศึกษามีการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนสามารถระบุจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียนได้	3.64	4.50	.86	.236	1
3. สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลช่วยปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้	3.66	4.51	.85	.232	2
4. สถานศึกษามีการดำเนินการในการเทียบโอนผลการศึกษาจากสถาบันหรือหลักสูตรอื่น ๆ ให้กับนักเรียน	3.66	4.45	.79	.216	4
5. สถานศึกษามีระบบที่โปร่งใสและชัดเจนในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนและผู้ปกครองสามารถติดตามผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.70	4.49	.79	.214	5
6. สถานศึกษามีการเทียบโอนผลการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานและมีความยืดหยุ่นในการยอมรับผลการเรียนจากสถาบันหรือหลักสูตร	3.71	4.46	.75	.202	6

จากตารางที่ 19 พบว่า ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในภาพรวมรายด้าน ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน เมื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ในภาพรวมและรายด้าน 3 อันดับแรก ได้แก่

1) สถานศึกษามีการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนสามารถระบุจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียนได้
 2) สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลช่วยปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้ และ 3) สถานศึกษาใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน เช่น แบบทดสอบ แบบการสังเกตพฤติกรรม หรือโครงการในสถานศึกษา เพื่อประเมินความสำเร็จในการเรียนรู้ของนักเรียน ส่วนด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการเทียบโอนผลการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานและมีความยืดหยุ่นในการยอมรับผลการเรียนจากสถาบันหรือหลักสูตร

ตารางที่ 20 ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
 ด้านชุมชนกัลยาณมิตร

ด้านชุมชนกัลยาณมิตร	N = 350		ความต้องการจำเป็น		
	สภาพปัจจุบัน (D)	สภาพที่พึงประสงค์ (I)	(I - D)	$PNI_{Modified} (I-D)/D$	ลำดับ
1. ครูในสถานศึกษามีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการสนับสนุนซึ่งกันและกันในชุมชนกัลยาณมิตร	3.64	4.44	.80	.220	5
2. สถานศึกษาเป็นชุมชนกัลยาณมิตรช่วยเสริมสร้างกำลังใจแก่กันและกันในด้านวิชาการ	3.65	4.48	.83	.227	3
3. สถานศึกษามีชุมชนกัลยาณมิตรแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.63	4.47	.84	.231	2
4. สถานศึกษาเป็นชุมชนกัลยาณมิตรช่วยเหลือกันในด้านการพัฒนาอาชีพและการดูแลจิตใจการทำงานร่วมกันในชุมชนกัลยาณมิตรมีผลต่อการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของสมาชิก	3.65	4.50	.85	.233	1
5. สถานศึกษาเป็นชุมชนกัลยาณมิตรมีการแสดงความเคารพต่อกัน	3.65	4.48	.83	.227	3

จากตารางที่ 20 พบว่า ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในภาพรวมรายด้าน ด้านชุมชนกัลยาณมิตร เมื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ในภาพรวมและรายด้าน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) สถานศึกษาเป็นชุมชนกัลยาณมิตรช่วยเหลือกันในด้านการพัฒนาอาชีพและการดูแลจิตใจ การทำงานร่วมกันในชุมชนกัลยาณมิตรมีผลต่อการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของสมาชิก 2) สถานศึกษามีชุมชนกัลยาณมิตรแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 3) สถานศึกษาเป็นชุมชนกัลยาณมิตรช่วยเสริมสร้างกำลังใจแก่กันและกันในด้านวิชาการ สถานศึกษาเป็นชุมชนกัลยาณมิตรมีการแสดงความเคารพต่อกัน มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากัน ส่วนด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ได้แก่ ครูในสถานศึกษามีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการสนับสนุนซึ่งกันและกันในชุมชนกัลยาณมิตร

ตารางที่ 21 ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน

ด้านวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน	N = 350		ความต้องการจำเป็น		
	สภาพปัจจุบัน (D)	สภาพที่พึงประสงค์ (I)	(I -D)	$PNI_{Modified}$ (I-D)/D	ลำดับ
1. สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และสามารถสร้างความเข้าใจร่วมกันในองค์กร	3.65	4.52	.87	.238	1
2. สถานศึกษามีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกันช่วยเสริมสร้างการตัดสินใจและการทำงานเป็นทีม	3.70	4.52	.82	.222	2
3. สถานศึกษามีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกันส่งผลต่อการพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา	3.69	4.51	.82	.222	2
4. สถานศึกษามีการสื่อสารวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกันให้สมาชิกทุกคนเข้าใจและปฏิบัติตาม	3.71	4.49	.78	.210	4
5. สมาชิกในสถานศึกษามีการสนับสนุนและร่วมมือกันในการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน	3.71	4.53	.82	.221	3

จากตารางที่ 21 พบว่า ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในภาพรวมรายด้าน ด้านวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน เมื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ในภาพรวมและรายด้าน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและสามารถสร้างความเข้าใจร่วมกันในองค์กร 2) สถานศึกษามีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกันช่วยเสริมสร้างการตัดสินใจและการทำงานเป็นทีม สถานศึกษามีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกันส่งผลต่อการพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากัน และ 3) สมาชิกในสถานศึกษามีการสนับสนุนและร่วมมือกันในการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์และค่านิยม ส่วนด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการสื่อสารวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกันให้สมาชิกทุกคนเข้าใจและปฏิบัติตาม

ตารางที่ 22 ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านภาวะผู้นำร่วม

ด้านภาวะผู้นำร่วม	N = 350		ความต้องการจำเป็น		
	สภาพปัจจุบัน (D)	สภาพที่พึงประสงค์ (I)	(I -D)	$PNI_{Modified} (I-D)/D$	ลำดับ
1. สถานศึกษามีการกระจายบทบาทและความรับผิดชอบในทีมเพื่อให้สมาชิกมีบทบาทในการนำและทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ	3.65	4.47	.82	.225	3
2. สถานศึกษาสามารถส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของสมาชิกในทีมผ่านภาวะผู้นำร่วมได้	3.62	4.45	.83	.229	2
3. สถานศึกษาชั้นนำหรือกระตุ้นให้สมาชิกทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้	3.59	4.47	.88	.245	1
4. สถานศึกษามีภาวะผู้นำร่วมส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการสนับสนุนซึ่งกันและกันในทีม	3.66	4.46	.80	.219	4
5. สถานศึกษามีภาวะผู้นำร่วมช่วยเสริมสร้างการตัดสินใจร่วมกันภายในทีม	3.65	4.47	.82	.225	3

จากตารางที่ 22 พบว่า ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในภาพรวมรายด้าน ด้านภาวะผู้นำร่วม เมื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ในภาพรวมและรายด้าน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) สถานศึกษาชั้นนำหรือกระตุ้นให้สมาชิกทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ 2) สถานศึกษาสามารถส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของสมาชิกในทีมผ่านภาวะผู้นำร่วมได้ และ 3) สถานศึกษามีการกระจายบทบาทและความรับผิดชอบในทีมเพื่อให้สมาชิกมีบทบาทในการนำและทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษามีภาวะผู้นำร่วมช่วยเสริมสร้างการตัดสินใจร่วมกันภายในทีม มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากัน ส่วนด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีภาวะผู้นำร่วมส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการสนับสนุนซึ่งกันและกันในทีม

ตารางที่ 23 ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ด้านการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ

ด้านการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ	N = 350		ความต้องการจำเป็น		
	สภาพปัจจุบัน (D)	สภาพที่พึงประสงค์ (I)	(I -D)	$PNI_{Modified} (I-D)/D$	ลำดับ
1. สถานศึกษามีกระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม	3.65	4.54	.89	.244	1
2. สมาชิกในสถานศึกษามีการช่วยเหลือและสนับสนุนกันในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะ	3.67	4.47	.80	.218	5
3. สถานศึกษามีกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจช่วยเพิ่มความคิดสร้างสรรค์และมุมมองใหม่ ๆ ในการทำงาน	3.61	4.49	.88	.244	2
4. สถานศึกษามีกระบวนการทำงานเป็นทีมที่ช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจในกลุ่ม	3.66	4.49	.83	.227	4
5. สมาชิกในสถานศึกษาสามารถเรียนรู้จากกันและกันเพื่อเพิ่มทักษะและประสิทธิภาพในการทำงาน	3.63	4.48	.85	.234	3

จากตารางที่ 22 พบว่า ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในภาพรวมรายด้าน ด้านการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ เมื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ในภาพรวมและรายด้าน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) สถานศึกษามีกระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม 2) สถานศึกษามีกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจช่วยเพิ่มความคิดสร้างสรรค์และมุมมองใหม่ ๆ ในการทำงาน และ 3) สมาชิกในสถานศึกษาสามารถเรียนรู้จากกันและกันเพื่อเพิ่มทักษะและประสิทธิภาพในการทำงาน ส่วนด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ได้แก่ สมาชิกในสถานศึกษามีการช่วยเหลือและสนับสนุนกันในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะ

ตอนที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 5 ด้าน 1) การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา 2) การนิเทศการศึกษา 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 4) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา และ 5) การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 1) ด้านชุมชนกัลยาณมิตร 2) ด้านวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน 3) ด้านภาวะผู้นำร่วม และ 4) ด้านการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ โดยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการบริหารงาน จำนวน 2 คน ข้าราชการครูที่รับผิดชอบงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 5 คน โดยมีรายละเอียดประเด็นหัวข้อสัมภาษณ์ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา 2) การนิเทศการศึกษา 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 4) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา และ 5) การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา **ด้านชุมชนกัลยาณมิตร**

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารควรมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมและสร้างความสัมพันธ์บนพื้นฐานของความไว้วางใจและความเคารพซึ่งกันและกันในทุกมิติของงานวิชาการ ส่งเสริมการออกแบบหลักสูตรร่วมกันโดยคำนึงถึงบริบทท้องถิ่น การนิเทศที่เปิดโอกาสให้แลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างเท่าเทียม สนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียนผ่านการทำงานร่วมกันของครู ใช้เทคโนโลยีและพื้นที่ PLC เป็นเวทีแลกเปลี่ยนสื่อและเทคนิคการสอน และส่งเสริมการวัดผลที่ครูมีส่วนร่วมกำหนดเกณฑ์อย่างยุติธรรม และครอบคลุม เพื่อพัฒนางานวิชาการอย่างยั่งยืนในบริบทของสถานศึกษา โดยสามารถพิจารณาได้จากคำสัมภาษณ์ ต่อไปนี้

“...ข้าพเจ้าดำเนินการพัฒนาหลักสูตรโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมผ่านกระบวนการ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่เน้นสร้างชุมชนกัลยาณมิตรของครูในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาหลักสูตรให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและบริบทของท้องถิ่นอย่างแท้จริง ทั้งนี้ใช้ข้อมูลจากการสังเคราะห์สาระสำคัญจากหลักสูตรแกนกลางและแนวโน้มอนาคตควบคู่กัน ครูในโรงเรียนได้รับมอบหมายให้เป็นผู้นำร่วมในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ร่วมกัน สร้างความภาคภูมิใจและความเป็นเจ้าของในหลักสูตร สร้างบรรยากาศการ

ทำงานเชิงบวก ลดลำดับชั้นอำนาจระหว่างผู้บริหารและครู และพัฒนาหลักสูตรอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน....”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2568)

“...ข้าพเจ้าใช้กระบวนการนิเทศแบบร่วมมือ (Collaborative Supervision) บนฐานของ PLC โดยเฉพาะการส่งเสริมชุมชนกัลยาณมิตรที่เน้นความสัมพันธ์อิงศรัทธาและความไว้วางใจระหว่างผู้บริหารกับครู โดยจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในลักษณะวงสนทนา (Dialogue) อย่างต่อเนื่อง การนิเทศไม่เน้นการควบคุม แต่เน้นการส่งเสริมศักยภาพครูและการเรียนรู้ร่วมกันของทีมครูในสถานศึกษา ทั้งนี้มีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์จากการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอเชิงพัฒนาอย่างสร้างสรรค์ การนิเทศในลักษณะนี้สร้างบรรยากาศแห่งความเข้าใจ ส่งเสริมแรงจูงใจภายใน และลดแรงต้านต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นผล....”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2568)

“...การวัดและประเมินผลที่ข้าพเจ้านำมาใช้ ยึดหลักความเป็นธรรม โปร่งใส และยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านชุมชนกัลยาณมิตรเป็นเวทีแลกเปลี่ยนแนวทางการประเมินระหว่างครู และจัดให้มีการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนแบบองค์รวม ครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ร่วมกันออกแบบเครื่องมือที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และสมรรถนะที่คาดหวัง ทั้งยังร่วมกันหารือในการกำหนดเกณฑ์เทียบโอนผลการเรียนตามบริบทผู้เรียน เช่น ผู้เรียนที่ย้ายเข้า หรือผู้เรียนที่มีประสบการณ์นอกระบบ การมีชุมชนกัลยาณมิตรส่งผลให้การประเมินมีความเมตตาธรรม ลดอคติ และส่งเสริมความยุติธรรมทางการศึกษา....”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2568)

“...ข้าพเจ้าใช้แนวความคิดการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยเฉพาะในมิติของชุมชนกัลยาณมิตร ที่เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงของครูแต่ละคน การตั้งคำถามเชิงวิจัยร่วมกัน และใช้ข้อมูลในชั้นเรียนมาสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ใหม่ มีการจัดกิจกรรม “ชุมชนวิจัยครู” เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในทุกขั้นตอนของการวิจัย เช่น การตั้งโจทย์ การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ และการสรุปบทเรียน ทั้งนี้ทำให้ครูเกิดความมั่นใจในการใช้วิธีวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) และสามารถใช้องค์ความรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนและตนเองอย่างต่อเนื่อง....”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2568)

“...ข้าพเจ้านับการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีเป้าหมาย โดยส่งเสริมให้ครูใช้พื้นที่ PLC ด้านชุมชนกัลยาณมิตรเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความรู้และเทคนิคการใช้สื่อในชั้นเรียน มีการจัดกิจกรรมเวิร์กช็อปและการอบรมที่ออกแบบโดยครูเพื่อครู เพื่อให้ตรงกับความต้องการที่แท้จริงในแต่ละช่วงเวลา สื่อและเทคโนโลยีได้รับการคัดสรรและพัฒนาอย่างเหมาะสมกับวัยผู้เรียนและข้อจำกัดของโรงเรียนในบริบทชนบทหรือทรัพยากรจำกัด การร่วมมือในลักษณะกัลยาณมิตรยังช่วยลดความ

กลัวหรือความไม่มั่นใจของครูบางคนที่ไม่ถนัดเทคโนโลยี ทำให้เกิดการพัฒนาสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสภาพจริง....”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2568)

ประเด็นที่ 2 แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา 2) การนิเทศการศึกษา 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 4) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา และ 5) การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาด้าน **วิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน**

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารควรมุ่งเน้นการกำหนดเป้าหมายร่วมของบุคลากรเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างมีทิศทาง พัฒนาหลักสูตรโดยให้ครูมีส่วนร่วมออกแบบให้สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น นิเทศศึกษานับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยยึดหลักครูคือผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนโดยตระหนักบทบาทครูในฐานะนักวิจัย ใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างมีเป้าหมายร่วมกันเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน การวัดผลเน้นความยุติธรรม โปร่งใส และสะท้อนคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน วิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมเป็นพลังขับเคลื่อนสู่การพัฒนางานวิชาการอย่างยั่งยืนนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในสถานศึกษา โดยสามารถพิจารณาได้จากคำสัมภาษณ์ ต่อไปนี้

“...ข้าพเจ้าดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยยึดแนวทางกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งเสริมการสร้างวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกันของครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมีเป้าหมายร่วมในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 และบริบทท้องถิ่น ทั้งนี้กระบวนการจัดทำหลักสูตรเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายตั้งแต่การกำหนดเป้าหมาย ระบุจุดเน้น และจัดโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ การมีวิสัยทัศน์ร่วมทำให้ครูตระหนักในเป้าหมายเดียวกันและมีทิศทางการจัดการเรียนรู้ที่เป็นระบบ นำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรที่มีความเป็นเอกภาพ มีคุณภาพ และสามารถปฏิบัติได้จริงในชั้นเรียน....”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2568)

“...ข้าพเจ้าใช้แนวทางนิเทศแบบสร้างสรรค์ร่วมคิด (Constructive Supervision) ภายใต้อกรอบแนวคิด PLC ที่เน้นการขับเคลื่อนจากวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาครูอย่างเป็นระบบผ่านกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน การนิเทศเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ครูมีบทบาทในการสะท้อนคิด เสนอแนะ และแลกเปลี่ยนอย่างเท่าเทียม เป้าหมายของการนิเทศจึงไม่ใช่การควบคุม แต่เป็นการพัฒนาอย่างมีเป้าหมายตรงกัน มีการจัดเวที PLC ที่เชื่อมโยงกับเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างชัดเจน ความชัดเจนของวิสัยทัศน์ร่วมส่งผลให้ครูมีแรงจูงใจและความภาคภูมิใจในวิชาชีพ....”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2568)

“...การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาขับเคลื่อนด้วยวิสัยทัศน์ร่วมกันของชุมชนวิชาชีพครูที่ต้องการยกระดับผลสัมฤทธิ์และคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ข้าพเจ้าส่งเสริมให้ครูใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Action Research) โดยมีการตั้งเป้าหมายร่วมเชิงกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาการเรียนรู้ และมีการแลกเปลี่ยนผลการวิจัยในชุมชนแห่งการเรียนรู้ ครูเกิดความตระหนักรู้ในบทบาทของตนในฐานะผู้พัฒนานวัตกรรมและผู้ผลิตองค์ความรู้ การมีค่านิยมร่วมในเรื่อง “การเรียนรู้ตลอดชีวิต” ทำให้ครูพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงตนเองอย่างต่อเนื่องผ่านงานวิจัยเชิงพัฒนา....”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2568)

“...ข้าพเจ้านำเน้นการสร้างค่านิยมร่วมของบุคลากรในเรื่อง “การใช้เทคโนโลยีอย่างมีเป้าหมาย” ภายใต้กรอบแนวคิด PLC เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม โดยสนับสนุนให้ครูร่วมพัฒนาและแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีในการใช้สื่อและเทคโนโลยีผ่านเวทีการเรียนรู้ร่วมกัน ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางเลือกใช้สื่อให้สอดคล้องกับศักยภาพผู้เรียนและทรัพยากรของโรงเรียน วิสัยทัศน์ร่วมที่ชัดเจนช่วยสร้างเป้าหมายเดียวกันในการพัฒนาเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ทำให้เกิดการใช้เทคโนโลยีที่ไม่ใช่เพียงแค่การสื่อสาร แต่เป็นเครื่องมือในการสร้างการเรียนรู้อย่างแท้จริง....”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2568)

“...การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ข้าพเจ้ายึดหลักกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยมุ่งเน้นการสร้างค่านิยมร่วมเรื่อง “การประเมินเพื่อพัฒนา” ซึ่งเป็นแนวทางที่ให้ความสำคัญกับศักยภาพของผู้เรียนมากกว่าการตัดสินผลลัพธ์เพียงด้านเดียว มีการประชุมร่วมระหว่างครูเพื่อออกแบบเกณฑ์การประเมินที่สอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้ และร่วมกันวิเคราะห์ผลเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงการสอน การเทียบโอนผลการเรียนก็ยึดแนวปฏิบัติร่วมที่มีความเป็นธรรมและโปร่งใส วิสัยทัศน์ร่วมช่วยให้เกิดความเข้าใจตรงกันในเรื่องมาตรฐานการเรียนรู้ และนำไปสู่การประเมินที่เป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และเน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน....”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2568)

ประเด็นที่ 3 แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา 2) การนิเทศการศึกษา 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 4) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา และ 5) การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ**ด้านภาวะผู้นำร่วม**

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมกำหนดทิศทางและตัดสินใจทางวิชาการอย่างเท่าเทียม พัฒนาหลักสูตรด้วยการออกแบบร่วมให้เหมาะสมกับบริบทโรงเรียน นิเทศการศึกษาผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนผลการสอนร่วมกัน ส่งเสริมให้ครูเป็นผู้นำในการวิจัย

ในชั้นเรียน ใช้สื่อเทคโนโลยีโดยครูผู้มีบทบาทเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยี วัตถุประสงค์ด้วยเกณฑ์ร่วมที่เน้นความ ยุติธรรมและพัฒนาผู้เรียนรอบด้าน ภาวะผู้นำร่วมจึงเป็นกลไกสำคัญสู่การพัฒนางานวิชาการอย่าง ยั่งยืน โดยสามารถพิจารณาได้จากคำสัมภาษณ์ ต่อไปนี้

“...การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษาภายใต้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ข้าพเจ้ายึดหลักภาวะผู้นำร่วมโดยเปิดโอกาสให้ครูทุกคนมีบทบาทในฐานะผู้นำทางวิชาการร่วมกัน ทั้ง ในการกำหนดเป้าหมาย ออกแบบโครงสร้างหลักสูตร และพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ที่ตอบสนองความ ต้องการของผู้เรียนและบริบทชุมชน โดยมีการจัดประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างสม่ำเสมอ การ มีผู้นำร่วมในกระบวนการนี้ช่วยส่งเสริมความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Ownership) ในหลักสูตร และสร้าง วัฒนธรรมการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ส่งผลให้หลักสูตรมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ได้จริงใน ระดับชั้นเรียนอย่างยั่งยืน...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2568)

“...ข้าพเจ้าใช้แนวทางนิเทศเชิงพัฒนาโดยให้ครูมีบทบาทเป็นผู้นำร่วมในการออกแบบ แนวทางนิเทศ การวางแผน และการประเมินผลหลังนิเทศ ผ่านกระบวนการ PLC ที่เน้นการมีส่วน ร่วมและการพัฒนาศักยภาพซึ่งกันและกัน การแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ระหว่าง ครูในชุมชนวิชาชีพเป็นการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในการเรียนรู้และสะท้อนคิดอย่างลึกซึ้ง ภาวะผู้นำร่วม ในกระบวนการนิเทศทำให้ครูไม่รู้สึกลัวถูกควบคุม แต่เป็นการร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการ เรียนรู้ร่วมกัน ส่งผลให้เกิดความไว้วางใจและความต่อเนื่องในการพัฒนา...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2568)

“...การส่งเสริมงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาขับเคลื่อนโดยภาวะ ผู้นำร่วมที่เปิดโอกาสให้ครูมีบทบาทในการตั้งโจทย์วิจัย วิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอผลในที่ประชุม PLC อย่างมีระบบ ข้าพเจ้าส่งเสริมให้ครูทุกคนเห็นความสำคัญของงานวิจัยในชั้นเรียน (Action Research) และทำงานเป็นทีมวิจัยข้ามกลุ่มสาระ สร้างการเรียนรู้ร่วมผ่านการทำงานจริง การมีผู้นำ ร่วมในกระบวนการวิจัยช่วยลดความเหลื่อมล้ำด้านทักษะการวิจัย และส่งเสริมความมั่นใจในการ พัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาในบริบทห้องเรียนของตนอย่างมีประสิทธิภาพ...”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2568)

“...ข้าพเจ้าส่งเสริมภาวะผู้นำร่วมในการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา โดยเปิด โอกาสให้ครูผู้มีความเชี่ยวชาญเป็นผู้นำในการจัดอบรมหรือแลกเปลี่ยนแนวทางการใช้สื่อในการเรียน การสอนผ่านเวที PLC ภายในโรงเรียน การส่งเสริมให้ครูเรียนรู้จากกันและกันช่วยพัฒนาทักษะดิจิทัล อย่างเป็นระบบ ลดช่องว่างระหว่างครูที่มีพื้นฐานต่างกัน และเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้สื่อการสอน อย่างตรงจุด การมีผู้นำร่วมในด้านเทคโนโลยียังส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมจากครูในระดับปฏิบัติ ซึ่ง

สามารถขยายผลไปยังครูคนอื่นในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ....”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2568)

“...การพัฒนากระบวนการผลิต ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ข้าพเจ้าใช้ภาวะผู้นำร่วมเป็นกลไกสำคัญ โดยให้ครูมีบทบาทในการออกแบบเครื่องมือ กำหนดเกณฑ์ และแลกเปลี่ยนแนวทางการประเมินร่วมกันในเวที PLC การมีส่วนร่วมของครูทุกคนช่วยทำให้เกิดเกณฑ์ที่สะท้อนความเป็นจริงในห้องเรียน และมีความยุติธรรม โปร่งใส ทั้งนี้ครูในแต่ละกลุ่มสาระมีบทบาทเป็นผู้นำด้านการประเมินตามความเชี่ยวชาญเฉพาะ การมีภาวะผู้นำร่วมทำให้เกิดความเข้าใจตรงกันในหลักการประเมิน ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการประเมินที่มีคุณภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนา....”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2568)

ประเด็นที่ 4 แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา 2) การนิเทศการศึกษา 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 4) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา และ 5) การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพใน**ด้านการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ**

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารควรมุ่งสร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีม โดยให้ครูมีส่วนร่วมในการคิดและพัฒนางานวิชาการอย่างเท่าเทียม พัฒนาหลักสูตรด้วยการวิเคราะห์บริบทและออกแบบหน่วยการเรียนรู้ร่วมกัน นิเทศศึกษานำเน้นการแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติและสะท้อนคิดร่วม การวิจัยในชั้นเรียนสนับสนุนการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาผู้เรียน ใช้เทคโนโลยีโดยการเรียนรู้และแบ่งปันทักษะร่วมกัน วัดผลด้วยการออกแบบเครื่องมือประเมินร่วมอย่างเป็นระบบ กระบวนการนี้ช่วยเสริมสร้างชุมชนวิชาชีพที่เข้มแข็งและยั่งยืน โดยสามารถพิจารณาได้จากคำสัมภาษณ์ ต่อไปนี้

“...ข้าพเจ้ายึดหลักการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยจัดให้ครูร่วมกันวิเคราะห์บริบท กำหนดเป้าหมาย และพัฒนาโครงสร้างหลักสูตรอย่างมีส่วนร่วม ผ่านกระบวนการ PLC ที่เน้นการทำงานเป็นทีม ครูแต่ละคนมีบทบาทร่วมคิด ร่วมเสนอ และร่วมลงมือปฏิบัติจริง ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และแนวปฏิบัติที่หลากหลาย การเรียนรู้ร่วมกันในลักษณะนี้ช่วยสร้างความเข้าใจที่ตรงกันเกี่ยวกับคุณลักษณะของหลักสูตรที่ดี และนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรที่มีความเหมาะสมต่อผู้เรียนและสามารถใช้ได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ....”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2568)

“...กระบวนการนิเทศศึกษากายใต้แนวคิด PLC ด้านการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ ข้าพเจ้านำการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูในลักษณะ “นิเทศเป็นเพื่อนคู่คิด” โดยเน้นการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างครูที่มีประสบการณ์กับครูรุ่นใหม่ การนิเทศจึงเป็นเวทีสำหรับการเรียนรู้ร่วมกัน ไม่ใช่การควบคุมหรือตรวจสอบ มีการใช้ข้อมูลการสอนมาร่วมกันวิเคราะห์เพื่อหาแนวทาง

พัฒนา ครูสามารถสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้และร่วมปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การนิเทศเกิดความต่อเนื่องและสอดคล้องกับบริบทของห้องเรียนแต่ละระดับ....”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2568)

“...ข้าพเจ้าส่งเสริมให้ครูในสถานศึกษาเป็นนักวิจัยในชั้นเรียน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ร่วมแรงร่วมใจผ่านเวที PLC ในการออกแบบและดำเนินการวิจัยอย่างเป็นระบบ ครูร่วมกันกำหนดประเด็นปัญหา วางแผนเก็บข้อมูล วิเคราะห์ผล และนำเสนอผลลัพธ์อย่างเป็นทีม การทำวิจัยแบบมีส่วนร่วมทำให้ครูเกิดทักษะในการคิดเชิงวิเคราะห์และการตัดสินใจบนฐานข้อมูล การเรียนรู้ร่วมกันยังช่วยลดข้อผิดพลาดและเพิ่มโอกาสในการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อปัญหาจริงในห้องเรียน การวิจัยจึงไม่ใช่งานส่วนบุคคล แต่เป็นภารกิจร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นองค์รวม....”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2568)

“...การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีในสถานศึกษา ข้าพเจ้าส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจโดยเปิดโอกาสให้ครูแลกเปลี่ยนความรู้ด้านเทคโนโลยีผ่านกิจกรรม PLC เช่น การอบรมแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) และการเรียนรู้ร่วมในกลุ่มย่อย การมีพื้นที่ให้ครูได้ทดลอง ใช้ และวิจารณ์สื่อการสอนร่วมกันทำให้เกิดการพัฒนาสื่อที่ตอบโจทย์บริบทจริง มีการจัดสรรบทบาทตามความถนัดของแต่ละบุคคลเพื่อการพัฒนาเทคโนโลยีมีประสิทธิภาพสูงสุด ความร่วมมือในลักษณะนี้ช่วยลดช่องว่างทางทักษะระหว่างครู และสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนับสนุนการเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์....”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2568)

“...การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน ข้าพเจ้านำการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจผ่านกระบวนการ PLC โดยจัดให้ครูมีส่วนร่วมในการออกแบบเครื่องมือ กำหนดเกณฑ์ และทบทวนแนวทางการประเมินผลให้มีความยุติธรรม โปร่งใส และสอดคล้องกับสมรรถนะของผู้เรียน การมีพื้นที่แลกเปลี่ยนทำให้ครูเข้าใจในมาตรฐานร่วมกัน เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ....”

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, สัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2568)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง 2) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินงานวิจัยทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) การวิจัยเชิงปริมาณ ศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยใช้การสำรวจด้วยแบบสอบถามวิจัย 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการบริหารงาน และข้าราชการครูที่รับผิดชอบงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ รวมทั้งสิ้น 5 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำนวน 350 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยจำแนกตามจังหวัด จากนั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการบริหารงาน จำนวน 2 คน ข้าราชการครูที่รับผิดชอบงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสอบถามวิจัย เพื่อประเมินสภาพปัจจุบันและความต้องการในการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง 2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ของการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.1.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายด้าน การบริหารงานวิชาการ พบว่า 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ 1) ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน 2) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา และ 3) ด้านการนิเทศการศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา พบว่า 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ 1) วิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน 2) การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ และ 3) ชุมชนกัลยาณมิตร ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ภาวะผู้นำร่วม

1.1.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน 2) ครูและบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการออกแบบและปรับปรุงหลักสูตรในการจัดการเรียนรู้ และ 3) สถานศึกษามีหลักสูตรมุ่งเน้นการพัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณธรรมที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของผู้เรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการออกแบบและปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนสอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อมของสังคมในปัจจุบัน

1.1.3 ด้านการนิเทศการศึกษา สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า 3 อันดับแรกที่มี

ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการดำเนินการนิเทศการศึกษาได้รับข้อมูลและคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์ทางการศึกษา 2) สถานศึกษาสนับสนุนในการปรับปรุงการนิเทศการศึกษาเพื่อช่วยพัฒนาการสอนของครู และ 3) สถานศึกษามีการนิเทศการศึกษาในการพัฒนาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารและบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษานำผลการนิเทศการศึกษามาพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการนิเทศการศึกษาที่ดำเนินการในการให้คำแนะนำที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้ดี

1.1.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการสนับสนุนจากผู้บริหารและครูในการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านการจัดการและการประยุกต์ใช้ผลการวิจัยอย่างต่อเนื่อง 2) สถานศึกษามีการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษานำผลการวิจัยมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนและสภาพแวดล้อม และ 3) สถานศึกษามีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษานำผลการวิจัยไปปรับปรุงระบบการบริหารงานได้ตรงตามบริบทของสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษานำการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามาใช้ในการปรับปรุงและแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.1.5 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการประเมินผลการใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาในกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง 2) สถานศึกษาเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลและการใช้ทรัพยากรเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน และ 3) ครูผู้สอนในสถานศึกษามีทักษะและความสามารถในการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาที่เหมาะสมกับการสอน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อเทคโนโลยีในการเรียนการสอนอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ

1.1.6 ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการเทียบโอนผลการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานและมีความยืดหยุ่นในการยอมรับผลการเรียนจากสถาบันหรือ 2) สถานศึกษามีระบบที่โปร่งใสและชัดเจนในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนและผู้ปกครองสามารถติดตามผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 3) สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลช่วยปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้ สถานศึกษามีการดำเนินการในการเทียบโอนผลการศึกษาจากสถาบันหรือหลักสูตรอื่น ๆ ให้กับนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนสามารถระบุจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียนได้

1.1.7 ด้านชุมชนกัลยาณมิตร สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ 1) สถานศึกษาเป็นชุมชนกัลยาณมิตรช่วยเสริมสร้างกำลังใจแก่กันและกันในด้านวิชาการ สถานศึกษาเป็นชุมชนกัลยาณมิตรช่วยเหลือกันในด้านการพัฒนาอาชีพและการดูแลจิตใจ การทำงานร่วมกันในชุมชนกัลยาณมิตรมีผลต่อการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของสมาชิก และสถานศึกษาเป็นชุมชนกัลยาณมิตรมีการแสดงความเคารพต่อกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2) ครูในสถานศึกษามีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการสนับสนุนซึ่งกันและกันในชุมชนกัลยาณมิตร 3) สถานศึกษามีชุมชนกัลยาณมิตรแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีชุมชนกัลยาณมิตรแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.1.8 ด้านวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการสื่อสารวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกันให้สมาชิกทุกคนเข้าใจและปฏิบัติตาม 2) สมาชิกในสถานศึกษามีการสนับสนุนและร่วมมือกันในการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน และ 3) สถานศึกษามีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกันช่วยเสริมสร้างการตัดสินใจและการทำงานเป็นทีม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและสามารถสร้างความเข้าใจร่วมกันในองค์กร

1.1.9 ด้านภาวะผู้นำร่วม สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ 1) สถานศึกษามีภาวะผู้นำร่วมส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการสนับสนุนซึ่งกันและกันในทีม 2) สถานศึกษามีภาวะผู้นำร่วมช่วยเสริมสร้างการตัดสินใจร่วมกันภายในทีม และ 3) สถานศึกษามีการกระจายบทบาทและความรับผิดชอบในทีมเพื่อให้สมาชิกมีบทบาทในการนำและทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษาชี้นำหรือกระตุ้นให้ผู้สมาชิกทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้

1.1.10 ด้านการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ 1) สมาชิกในสถานศึกษามีการช่วยเหลือและสนับสนุนกันในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะ 2) สถานศึกษามีกระบวนการทำงานเป็นทีมที่ช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจในกลุ่ม และ 3) สถานศึกษามีกระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจช่วยเพิ่มความคิดสร้างสรรค์และมุมมองใหม่ ๆ ในการทำงาน

1.2 ผลการวิเคราะห์สภาพความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.2.1 ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในภาพรวมรายด้าน การบริหารงานวิชาการ เมื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ในภาพรวมและรายด้าน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา 2) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และ 3) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการนิเทศการศึกษา กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา เมื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ในภาพรวมและรายด้าน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ 2) ภาวะผู้นำร่วม และ 3) ชุมชนกัลยาณมิตร ส่วนด้านที่มีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ได้แก่ วิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน

1.2.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตร ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในภาพรวมรายด้าน เมื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ในภาพรวมและรายด้าน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ 2) สถานศึกษามีการออกแบบและปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนสอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อมของสังคมในปัจจุบัน และ 3) ครูและบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการออกแบบและปรับปรุงหลักสูตรในการจัดการเรียนรู้ ส่วนด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

1.2.3 ด้านการนิเทศการศึกษา ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในภาพรวมรายด้านเมื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ในภาพรวมและรายด้าน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการนิเทศการศึกษาที่ดำเนินการในการให้คำแนะนำที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้ดี 2) สถานศึกษาสนับสนุนในการปรับปรุงการนิเทศการศึกษาเพื่อช่วยพัฒนาการสอนของครูปัจจุบัน และ 3) สถานศึกษามีการนิเทศการศึกษาที่ดำเนินการในการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ ส่วนด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษานำผลการนิเทศการศึกษามาพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.2.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในภาพรวมรายด้าน เมื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ในภาพรวมและรายด้าน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) สถานศึกษานำการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามาใช้ในการปรับปรุงและแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) สถานศึกษามีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้วิธีทางวิทยาศาสตร์ในการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และ 3) สถานศึกษามีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามีการนำผลการวิจัยไปปรับปรุงระบบการบริหารงานได้ตรงตามบริบทของสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการดำเนินการวิจัยเพื่อ

พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่นำผลการวิจัยมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนและสภาพแวดล้อม

1.2.5 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในภาพรวมรายด้าน เมื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ในภาพรวมและรายด้าน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อเทคโนโลยีในการเรียนการสอนอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ 2) สถานศึกษามีการจัดการเรียนรู้โดยสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และสื่อมัลติมีเดีย ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียน และ 3) ครูผู้สอนในสถานศึกษามีทักษะและความสามารถในการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาที่เหมาะสมกับการสอน ส่วนด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษาเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลและการใช้ทรัพยากรเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน

1.2.6 ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในภาพรวมรายด้าน เมื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ในภาพรวมและรายด้าน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนสามารถระบุจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียนได้ 2) สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลช่วยปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้ และ 3) สถานศึกษาใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน เช่น แบบทดสอบ แบบการสังเกตพฤติกรรม หรือโครงการในสถานศึกษา เพื่อประเมินความสำเร็จในการเรียนรู้ของนักเรียน ส่วนด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการเทียบโอนผลการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานและมีความยืดหยุ่นในการยอมรับผลการเรียนจากสถาบันหรือหลักสูตร

1.2.7 ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในภาพรวมรายด้าน เมื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ในภาพรวมและรายด้าน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) สถานศึกษาเป็นชุมชนกัลยาณมิตรช่วยเหลือกันในด้านการพัฒนาอาชีพและการดูแลจิตใจ การทำงานร่วมกันในชุมชนกัลยาณมิตรมีผลต่อการเสริมสร้าง

คุณภาพชีวิตของสมาชิก 2) สถานศึกษามีชุมชนกัลยาณมิตรแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 3) สถานศึกษาเป็นชุมชนกัลยาณมิตรช่วยเสริมสร้างกำลังใจแก่กันและกันในด้านวิชาการ สถานศึกษาเป็นชุมชนกัลยาณมิตรมีการแสดงความเคารพต่อกัน มีค่าเท่ากัน ส่วนด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ได้แก่ ครูในสถานศึกษามีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการสนับสนุนซึ่งกันและกันในชุมชนกัลยาณมิตร

1.2.8 ด้านวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในภาพรวมรายด้าน เมื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ในภาพรวมและรายด้าน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และสามารถสร้างความเข้าใจร่วมกันในองค์กร 2) สถานศึกษามีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกันช่วยเสริมสร้างการตัดสินใจและการทำงานเป็นทีม สถานศึกษามีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกันส่งผลต่อการพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา มีค่าเท่ากัน และ 3) สมาชิกในสถานศึกษามีการสนับสนุนและร่วมมือกันในการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน ส่วนด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการสื่อสารวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกันให้สมาชิกทุกคนเข้าใจและปฏิบัติตาม

1.2.9 ด้านภาวะผู้นำร่วม ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในภาพรวมรายด้าน เมื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ในภาพรวมและรายด้าน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) สถานศึกษาชี้แนะหรือกระตุ้นให้ผู้สมาชิกทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ 2) สถานศึกษาสามารถส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของสมาชิกในทีมผ่านภาวะผู้นำร่วมได้ และ 3) สถานศึกษามีการกระจายบทบาทและความรับผิดชอบในทีมเพื่อให้สมาชิกมีบทบาทในการนำและทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษามีภาวะผู้นำร่วมช่วยเสริมสร้างการตัดสินใจร่วมกันภายในทีม มีค่าเท่ากัน ส่วนด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีภาวะผู้นำร่วมส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการสนับสนุนซึ่งกันและกันในทีม

1.2.10 ด้านการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในภาพรวมรายด้าน เมื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการ

จำเป็น ในภาพรวมและรายด้าน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) สถานศึกษามีกระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม 2) สถานศึกษามีกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจช่วยเพิ่มความคิดสร้างสรรค์และมุมมองใหม่ ๆ ในการทำงาน และ 3) สมาชิกในสถานศึกษาสามารถเรียนรู้จากกันและกันเพื่อเพิ่มทักษะและประสิทธิภาพในการทำงาน ส่วนด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ได้แก่ สมาชิกในสถานศึกษามีการช่วยเหลือและสนับสนุนกันในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะ

ตอนที่ 2 การวิจัยคุณภาพ

1.1 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการบริหารงาน จำนวน 2 คน ข้าราชการครูที่รับผิดชอบงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 5 คน ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์และสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ได้ดังนี้

1.1.1 แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ผู้บริหารควรมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมและสร้างความสัมพันธ์บนพื้นฐานของความไว้วางใจและความเคารพซึ่งกันและกันในทุกมิติของงานวิชาการ ส่งเสริมการออกแบบหลักสูตรร่วมกันโดยคำนึงถึงบริบทท้องถิ่น การนิเทศที่เปิดโอกาสให้แลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างเท่าเทียม สนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียนผ่านการทำงานร่วมกันของครู ใช้เทคโนโลยีและพื้นที่ PLC เป็นเวทีแลกเปลี่ยนสื่อและเทคนิคการสอน และส่งเสริมการวัดผลที่ครูมีส่วนร่วมกำหนดเกณฑ์อย่างยุติธรรมและครอบคลุม เพื่อพัฒนางานวิชาการอย่างยั่งยืนในบริบทของสถานศึกษา

1.1.2 แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา ด้านวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน ผู้บริหารควรมุ่งเน้นการกำหนดเป้าหมายร่วมของบุคลากรเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างมีทิศทาง พัฒนาหลักสูตรโดยให้ครูมีส่วนร่วมออกแบบให้สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น นิเทศการศึกษาเน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยยึดหลักครูคือผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนโดยตระหนักบทบาทครูในฐานะนักวิจัย ใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างมีเป้าหมายร่วมกันเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน การวัดผลเน้นความยุติธรรม

โปร่งใส และสะท้อนคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน วิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมเป็นพลังขับเคลื่อนสู่การพัฒนา งานวิชาการอย่างยั่งยืนนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในสถานศึกษา

1.1.3 แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา ด้านภาวะผู้นำร่วม ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมกำหนดทิศทางและตัดสินใจทางวิชาการอย่างเท่าเทียม พัฒนาหลักสูตรด้วยการออกแบบร่วมให้เหมาะสมกับบริบทโรงเรียน นิเทศการศึกษาผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนผลการสอนร่วมกัน ส่งเสริมให้ครูเป็นผู้นำในการวิจัยในชั้นเรียน ใช้สื่อเทคโนโลยีโดยครูผู้มีบทบาทเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยี วัตถุประสงค์ร่วมกันที่เน้นความยุติธรรมและพัฒนาผู้เรียนรอบด้าน ภาวะผู้นำร่วมจึงเป็นกลไกสำคัญสู่การพัฒนาวิชาการอย่างยั่งยืน

1.1.4 แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา ด้านการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ ผู้บริหารควรมุ่งสร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีม โดยให้ครูมีส่วนร่วมในการคิดและพัฒนาวิชาการอย่างเท่าเทียม พัฒนาหลักสูตรด้วยการวิเคราะห์บริบทและออกแบบหน่วยการเรียนรู้ร่วมกัน นิเทศการศึกษานเน้นการแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติและสะท้อนคิดร่วม การวิจัยในชั้นเรียนสนับสนุนการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาผู้เรียน ใช้เทคโนโลยีโดยการเรียนรู้และแบ่งปันทักษะร่วมกัน วัตถุประสงค์ด้วยการออกแบบเครื่องมือประเมินร่วมอย่างเป็นระบบ กระบวนการนี้ช่วยเสริมสร้างชุมชนวิชาชีพที่เข้มแข็งและยั่งยืน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ของการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.1.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายด้าน การบริหารงานวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ 1) ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน 2) ด้าน

การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา และ 3) ด้านการนิเทศการศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพใน สถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ 1) วิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน 2) การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ และ 3) ชุมชนกัลยาณมิตร ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ภาวะ ผู้นำร่วม ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ภาพรวมของการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งสะท้อนถึงการ ดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ในส่วนของ การบริหารงานวิชาการ พบว่า ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน มีค่าเฉลี่ย สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับ อภิขญา สังกะคำ (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหาร วิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดินเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการ เทียบโอนผลการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ส่วนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพในสถานศึกษา พบว่า ด้านวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกันมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาด้าน วิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกันสะท้อนถึงการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและความร่วมมือของบุคลากร ในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธมลพรรณ คันธนู (2562) ที่ได้ศึกษาแนว ทางการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 38 จังหวัดสุโขทัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้คณะครูได้มีส่วนร่วมใน กระบวนการกำหนดวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน กระตุ้นให้ครูแต่ละคนได้ใช้ศักยภาพที่ตนเองมีอยู่ อย่างเต็มที่ ซึ่งจะช่วยกำกับการปฏิบัติงานของคณะครูให้ตรงกับเป้าหมายขององค์กรได้

1.1.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา สภาพปัจจุบันของการบริหารงาน วิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายชื่อผลการวิจัยพบว่า 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรอย่าง ต่อเนื่องเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน 2) ครูและบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการ ออกแบบและปรับปรุงหลักสูตรในการจัดการเรียนรู้ และ 3) สถานศึกษามีหลักสูตรมุ่งเน้นการพัฒนา ความรู้ ทักษะ และคุณธรรมที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของผู้เรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการออกแบบและปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนสอดคล้องกับความต้องการและ สภาพแวดล้อมของสังคมในปัจจุบันตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของ

การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก สะท้อนให้เห็นถึงความพยายามและความมุ่งมั่นของสถานศึกษาในการบริหารหลักสูตรเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษามีการประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ อภิวัฒน์ จันทร์สม (2563) ได้ศึกษา แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่าสภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุดและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

1.1.3 ด้านการนิเทศการศึกษา สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายข้อผลการวิจัยพบว่า 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการดำเนินการนิเทศการศึกษาได้รับข้อมูลและคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์ทางการศึกษา 2) สถานศึกษาสนับสนุนในการปรับปรุงการนิเทศการศึกษาเพื่อช่วยพัฒนาการสอนของครู และ 3) สถานศึกษามีการนิเทศการศึกษาในการพัฒนาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารและบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษานำผลการนิเทศการศึกษามาพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้อของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการนิเทศการศึกษาที่ดำเนินการในการให้คำแนะนำที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้ดีตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผลการศึกษาพบว่าสภาพปัจจุบันของการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง อยู่ในระดับดีมาก แสดงให้เห็นถึงความตระหนักและความสำคัญของสถานศึกษาในการสนับสนุนและพัฒนาการนิเทศเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การได้รับข้อมูลและคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์ทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ นครจงอนุรักษ์ (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับมาก

1.1.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายข้อ ผลการวิจัยพบว่า 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการสนับสนุนจากผู้บริหารและครูในการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านการจัดการและการประยุกต์ใช้ ผลการวิจัยอย่างต่อเนื่อง 2) สถานศึกษามีการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่นำ ผลการวิจัยมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนและสภาพแวดล้อม และ 3) สถานศึกษามีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามีการนำผลการวิจัยไปปรับปรุงระบบการบริหารงานได้ตรงตามบริบทของสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษานำการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามาใช้ในการปรับปรุงและแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าสภาพปัจจุบันของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง อยู่ในระดับดีมาก ซึ่งสะท้อนถึงความมุ่งมั่นของผู้บริหารและครูในการส่งเสริมและดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสนับสนุนจากผู้บริหารและครูในการดำเนินการวิจัยและการประยุกต์ใช้ผลวิจัยอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจนจิรา เวียนสุข (2561) ได้ทำวิจัยเรื่องการบริหารงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมทรธรม พาราม ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมทรธรม พารามโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

1.1.5 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายข้อ ผลการวิจัยพบว่า 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการประเมินผลการใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาในกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง 2) สถานศึกษาเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลและการใช้ทรัพยากรเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน และ 3) ครูผู้สอนในสถานศึกษามีทักษะและความสามารถในการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาที่เหมาะสมกับการสอน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อเทคโนโลยีในการเรียนการสอนอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าสภาพปัจจุบันของการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทาง

การศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง อยู่ในระดับดีมาก ซึ่งสะท้อนถึงความตระหนักและความพยายามของสถานศึกษาในการนำเทคโนโลยีมาเสริมสร้างประสิทธิภาพการเรียนการสอน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การประเมินผลการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ท้าย ศิริพิน (2558) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านกระทู้มล้ม (นครราชสีมา) ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

1.1.6 ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายข้อผลการวิจัยพบว่า 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการเทียบโอนผลการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานและมีความยืดหยุ่นในการยอมรับผลการเรียนจากสถาบันหรือ 2) สถานศึกษามีระบบที่โปร่งใสและชัดเจนในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนและผู้ปกครองสามารถติดตามผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 3) สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลช่วยปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้ สถานศึกษามีการดำเนินการในการเทียบโอนผลการศึกษาจากสถาบันหรือหลักสูตรอื่น ๆ ให้กับนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนสามารถระบุจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียนได้ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าสภาพปัจจุบันของการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง อยู่ในระดับดีมาก ซึ่งสะท้อนถึงความมุ่งมั่นในการพัฒนาระบบการวัดผลที่มีมาตรฐานและยืดหยุ่นตามความต้องการของผู้เรียน พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเกี่ยวกับการเทียบโอนผลการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานและมีความยืดหยุ่นในการรับรองผลการเรียนจากสถาบันอื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิษฐา สังกะคำ (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน

1.1.7 ด้านชุมชนกัลยาณมิตร สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายข้อผลการวิจัยพบว่า 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ 1) สถานศึกษาเป็นชุมชนกัลยาณมิตรช่วยเสริมสร้างกำลังใจแก่กันและกันในด้านวิชาการ สถานศึกษาเป็นชุมชนกัลยาณมิตรช่วยเหลือกันในการพัฒนาอาชีพและการดูแลจิตใจ การทำงานร่วมกันในชุมชนกัลยาณมิตรมีผลต่อการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของสมาชิกและสถานศึกษาเป็นชุมชนกัลยาณมิตรมีการแสดงความเคารพต่อกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2) ครูในสถานศึกษามีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการสนับสนุนซึ่งกันและกันในชุมชนกัลยาณมิตร 3) สถานศึกษามีชุมชนกัลยาณมิตรแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีชุมชนกัลยาณมิตรแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าสภาพปัจจุบันของชุมชนกัลยาณมิตรในกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง อยู่ในระดับดีมาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของชุมชนกัลยาณมิตรในการเสริมสร้างกำลังใจและสนับสนุนซึ่งกันและกันในด้านวิชาการและพัฒนาการอาชีพ พบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุดในเรื่องการสร้างกำลังใจและการดูแลจิตใจของสมาชิกในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนะการ เลี้ยงอำนวย (2566) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนศรีวิชัยวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม พบว่า ด้านชุมชนกัลยาณมิตร (Caring Community) ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีกระบวนการในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากร และส่งเสริมให้บุคลากรมีทักษะในการป้องกันความขัดแย้ง มีแนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง ดังนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรร่วมกันยึดหลักธรรมในการครองตน ครองคน ครองงาน นำมาใช้ในการปฏิบัติงาน และพัฒนาเป็นอัตลักษณ์หรือคุณธรรมขององค์กร 2) โรงเรียนควรจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากร โดยบูรณาการทักษะในการป้องกันความขัดแย้ง และหลักบริหารความขัดแย้งเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรม และ 3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการรับเรื่องร้องเรียน แก้ไขปัญหาความขัดแย้งของบุคลากรในโรงเรียน โดยเป็นบุคลากรที่ผ่านการอบรม หรือมีทักษะในการเจรจาไกล่เกลี่ย มีความยุติธรรม รับฟังปัญหาและเหตุผลของทุกฝ่าย

1.1.8 ด้านวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการ โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายข้อผลการวิจัยพบว่า

3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการสื่อสารวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกันให้

สมาชิกทุกคนเข้าใจและปฏิบัติตาม 2) สมาชิกในสถานศึกษามีการสนับสนุนและร่วมมือกันในการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน และ 3) สถานศึกษามีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกันช่วยเสริมสร้างการตัดสินใจและการทำงานเป็นทีม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและสามารถสร้างความเข้าใจร่วมกันในองค์กรตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าสภาพปัจจุบันของวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกันในกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง อยู่ในระดับดีมาก โดยพบว่าการสื่อสารวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกันให้สมาชิกทุกคนเข้าใจและปฏิบัติตามเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความร่วมมือในองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทชนก พวงแก้ว (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ตามความคิดของผู้บริหารและครู ด้านวิสัยทัศน์ร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.1.9 ด้านภาวะผู้นำร่วม สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายข้อผลการวิจัยพบว่า 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ 1) สถานศึกษามีภาวะผู้นำร่วมส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการสนับสนุนซึ่งกันและกันเป็นทีม 2) สถานศึกษามีภาวะผู้นำร่วมช่วยเสริมสร้างการตัดสินใจร่วมกันภายในทีม และ 3) สถานศึกษามีการกระจายบทบาทและความรับผิดชอบในทีมเพื่อให้สมาชิกมีบทบาทในการนำและทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษาชั้นนำหรือกระตุ้นให้ผู้สมาชิกทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผลการวิจัยในด้านภาวะผู้นำร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง พบว่าภาวะผู้นำร่วมอยู่ในระดับดีมาก โดยอันดับแรกคือการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการสนับสนุนซึ่งกันและกันภายในทีม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภัทรา สภาอัทธ (2562) ที่ได้ศึกษาการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูทุกคนเกิดภาวะผู้นำสนับสนุน และภาวะผู้นำร่วม สร้างแรงบันดาลใจให้ครูทุกคนเกิดภาวะผู้นำในตนเองในการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้

ทางวิชาชีพ โดยให้ครูมีอิสระในการเลือกแนวทางหรือวิธีการในการจัดการเรียนการสอน และการปฏิบัติงานต่าง ๆ ผู้บริหารแสดงออกถึงความมั่นใจต่อการปฏิบัติงานของคณะครู

1.1.10 ด้านการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการ โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายข้อผลการวิจัยพบว่า 3 อันดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ 1) สมาชิกในสถานศึกษามีการช่วยเหลือและสนับสนุนกันในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะ 2) สถานศึกษามีกระบวนการทำงานเป็นทีมที่ช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจในกลุ่ม และ 3) สถานศึกษามีกระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ส่วนข้อที่มีค่าน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจช่วยเพิ่มความคิดสร้างสรรค์และมุมมองใหม่ ๆ ในการทำงานตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผลการวิจัยสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ด้านการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง พบว่าอยู่ในระดับดีมาก โดยพบว่า การช่วยเหลือและสนับสนุนกันระหว่างสมาชิกในสถานศึกษามีความโดดเด่นที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิราวรรณ เพ็ชรนาว่า (2563) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพภายในโรงเรียน เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกัน และพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน โดยผู้บริหารสถานศึกษามีการกำกับ นิเทศติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง จนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพัฒนาเป็นวัฒนธรรมขององค์กรที่ใช้ในการปฏิบัติงานร่วมกัน

1.2 ผลการวิเคราะห์สภาพความต้องการจำเป็น ของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.2.1 ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในภาพรวมรายด้าน การบริหารงานวิชาการ เมื่อพิจารณารายข้อผลการวิจัยพบว่าความสำคัญของความต้องการจำเป็นในภาพรวมและรายด้าน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา 2) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และ 3) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ

เทคโนโลยีทางการศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการนิเทศการศึกษา กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา เมื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ในภาพรวมและรายด้าน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ 2) ภาวะผู้นำร่วม 3) ชุมชนกัลยาณมิตร ส่วนด้านที่มีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ได้แก่ วิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกันตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผลการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง พบว่า โดยรวมความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด ในด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ซึ่งสะท้อนถึงความตระหนักของบุคลากรในสถานศึกษาถึงความสำคัญของการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้เรียน รวมถึงการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะและความรู้ที่จำเป็นสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันวิสา พรหมสุวรรณ (2561) ได้ทำวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด เช่นเดียวกัน ส่วนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่าความต้องการจำเป็นสูงสุดอยู่ที่การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประจักษ์ ยอดเมิน (2563) ได้ทำการศึกษาแนวทางการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 หนองบัวลำภู พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกระจายหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเป็นระบบ และมีโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน จัดคนให้เหมาะสมกับงาน โดยพิจารณาความสามารถ ประสบการณ์ ความสนใจ เพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรใช้รูปแบบการสื่อสารที่มีคุณภาพ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการปฏิบัติงานร่วมกัน มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน มองเป้าหมายที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตร ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง เมื่อพิจารณารายข้อผลการวิจัยพบว่า จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในภาพรวมและรายด้าน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ

2) สถานศึกษามีการออกแบบและปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนสอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อมของสังคมในปัจจุบัน และ 3) ครูและบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการออกแบบและปรับปรุงหลักสูตรในการจัดการเรียนรู้ ส่วนด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผลการวิจัยด้านความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง พบว่า ในด้านการพัฒนาหลักสูตร ความต้องการจำเป็นสูงสุดอยู่ที่การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันวิสา พรหมสุวรรณ (2561) ได้ทำวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษาสงขลา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน

1.2.3 ด้านการนิเทศการศึกษา ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง เมื่อพิจารณารายข้อผลการวิจัยพบว่า จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ในภาพรวมและรายด้าน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการนิเทศการศึกษาที่ดำเนินการในการให้คำแนะนำที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้ดี 2) สถานศึกษาสนับสนุนในการปรับปรุงการนิเทศการศึกษาเพื่อช่วยพัฒนาการสอนของครูปัจจุบัน และ 3) สถานศึกษามีการนิเทศการศึกษาที่ดำเนินการในการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ ส่วนด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษานำผลการนิเทศการศึกษามาพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผลการวิจัยในด้านการนิเทศการศึกษาซึ่งเป็นหนึ่งในความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการภายใต้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การนิเทศการศึกษาที่ดำเนินการให้คำแนะนำที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งสะท้อนถึงความสำคัญของบทบาทนิเทศก์ในการเป็นผู้ชี้แนะและสนับสนุนครูผู้สอนให้พัฒนากระบวนการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สราวุธ แซ่มซ้อย (2562) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรภูวนวิทยาด้านการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

1.2.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง เมื่อพิจารณารายข้อผลการวิจัยพบว่า จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ในภาพรวมและรายด้าน 3 อันดับแรก ได้แก่

- 1) สถานศึกษานำการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงและแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) สถานศึกษามีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้วิธีทางวิทยาศาสตร์ในการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และ
- 3) สถานศึกษามีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามีการนำผลการวิจัยไปปรับปรุงระบบการบริหารงานได้ตรงตามบริบทของสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่นำผลการวิจัยมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนและสภาพแวดล้อมตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผลการวิจัยในด้านความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า ด้านที่สถานศึกษาต้องการมากที่สุด คือ การนำการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงและแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสะท้อนถึงความตระหนักในบทบาทของงานวิจัยที่ไม่เพียงแต่เป็นการสะสมความรู้ แต่ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ตอบสนองความต้องการของนักเรียนและบริบทของสถานศึกษาอย่างแท้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เรวดี ช้อนเพชร (2564) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับงานบริหารวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

1.2.5 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง เมื่อพิจารณารายข้อผลการวิจัยพบว่าจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ในภาพรวมและรายด้าน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อเทคโนโลยีในการเรียนการสอนอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ 2) สถานศึกษามีการจัดการเรียนรู้โดยสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และสื่อมัลติมีเดีย ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียน และ 3) ครูผู้สอนในสถานศึกษามีทักษะและความสามารถในการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาที่เหมาะสมกับการสอน ส่วนด้านที่มีค่าความ

ต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษาเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลและการใช้ทรัพยากร เทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผลการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา พบว่า ด้านที่สถานศึกษามีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อเทคโนโลยีในการเรียนการสอนอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสะท้อนถึงความตระหนักของสถานศึกษาต่อบทบาทสำคัญของเทคโนโลยีในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ และสนับสนุนการพัฒนาทักษะของผู้เรียนในยุคดิจิทัล สอดคล้องกับงานวิจัยของ นคร จงอนุรักษ์ (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาอยู่ในระดับมาก

1.2.6 ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง เมื่อพิจารณารายข้อผลการวิจัยพบว่า จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ในภาพรวมและรายด้าน 3 อันดับแรก ได้แก่

- 1) สถานศึกษามีการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนสามารถระบุจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียนได้
- 2) สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลช่วยปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้ และ 3) สถานศึกษาใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน เช่น แบบทดสอบ แบบการสังเกตพฤติกรรม หรือโครงการในสถานศึกษา เพื่อประเมินความสำเร็จในการเรียนรู้ของนักเรียน ส่วนด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ได้แก่

สถานศึกษามีการเทียบโอนผลการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานและมีความยืดหยุ่นในการยอมรับผลการเรียนจากสถาบันหรือหลักสูตรตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผลการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา พบว่า ด้านที่สถานศึกษามีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ สถานศึกษามีการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนสามารถระบุจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียนได้ ซึ่งสะท้อนถึงความตระหนักของสถานศึกษาต่อบทบาทสำคัญของ การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุพา พรหมแย้ม (2562) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

1.2.7 ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง เมื่อพิจารณารายข้อผลการวิจัยพบว่า จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ในภาพรวมและรายด้าน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) สถานศึกษาเป็นชุมชนกัลยาณมิตรช่วยเหลือกันในการพัฒนาอาชีพและการดูแลจิตใจ การทำงานร่วมกันในชุมชนกัลยาณมิตรมีผลต่อการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของสมาชิก 2) สถานศึกษามีชุมชนกัลยาณมิตรแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 3) สถานศึกษาเป็นชุมชนกัลยาณมิตรช่วยเสริมสร้างกำลังใจแก่กันและกันในด้านวิชาการ สถานศึกษาเป็นชุมชนกัลยาณมิตรมีการแสดงความเคารพต่อกันมีค่าเท่ากัน ส่วนด้านที่มีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ได้แก่ ครูในสถานศึกษามีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการสนับสนุนซึ่งกันและกันในชุมชนกัลยาณมิตรตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผลการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา พบว่า ด้านที่สถานศึกษามีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านชุมชนกัลยาณมิตร สอดคล้องกับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิราวรรณ เพ็ชรนาวา (2563) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนากระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร พบว่า คณะครูควรมีเสรีภาพในโรงเรียน ครูและนักเรียนมีสิทธิแสดงความคิดเห็นโดยยึดหลักประชาธิปไตย ผู้บริหารให้การช่วยเหลือ สนับสนุน ให้กำลังใจ และดูแลในด้านต่างๆ อย่างใกล้ชิด อีกทั้งสนับสนุนให้ครูมีการสื่อสารเชิงบวกระหว่างกัน จะช่วยให้คณะและบุคลากรทุกฝ่ายมีความกระตือรือร้นในการทำงาน เกิดบรรยากาศที่ดี จะช่วยป้องกันปัญหาความขัดแย้งของบุคลากรได้

1.2.8 ด้านวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง เมื่อพิจารณารายข้อผลการวิจัยพบว่า จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ในภาพรวมและรายด้าน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและสามารถสร้างความเข้าใจร่วมกันในองค์กร 2) สถานศึกษามีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกันช่วยเสริมสร้างการตัดสินใจและการทำงานเป็นทีม สถานศึกษามีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกันส่งผลต่อการพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพในการบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา มีค่าเท่ากัน และ 3) สมาชิกในสถานศึกษามีการสนับสนุนและร่วมมือกันในการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน ส่วนด้านที่มีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการสื่อสารวิสัยทัศน์และค่านิยม

ร่วมกันให้สมาชิกทุกคนเข้าใจและปฏิบัติตามตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ด้านความต้องการจำเป็นของวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกันในการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาพบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและสามารถสร้างความเข้าใจร่วมกันในองค์กร ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษายังมีความต้องการในการสร้างความชัดเจนของทิศทางองค์กรเพื่อให้สมาชิกทุกคนมีความเข้าใจและเดินไปในทิศทางเดียวกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและเข้าใจร่วมกันเป็นรากฐานสำคัญของการบริหารจัดการที่ดีและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทรัฐอร สมเดช (2565) เรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านวิสัยทัศน์ร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

1.2.9 ด้านภาวะผู้นำร่วม ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง เมื่อพิจารณารายข้อผลการวิจัยพบว่า จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในภาพรวมและรายด้าน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) สถานศึกษาชั้นนำหรือกระตุ้นให้สมาชิกทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ 2) สถานศึกษาสามารถส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของสมาชิกในทีมผ่านภาวะผู้นำร่วมได้ และ 3) สถานศึกษามีการกระจายบทบาทและความรับผิดชอบในทีมเพื่อให้สมาชิกมีบทบาทในการนำและทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษามีภาวะผู้นำร่วมช่วยเสริมสร้างการตัดสินใจร่วมกันภายในทีม มีค่า เท่ากัน ส่วนด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีภาวะผู้นำร่วมส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการสนับสนุนซึ่งกันและกันในทีมตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ด้านภาวะผู้นำร่วมที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดภายในสถานศึกษาคือ การชั้นนำหรือกระตุ้นให้สมาชิกทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ร่วม ซึ่งบ่งชี้ว่ามีความต้องการผู้นำที่สามารถขับเคลื่อนให้ทีมทำงานสอดคล้องกับทิศทางทั้งองค์กรได้อย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประจักษ์ ยอดเมิน (2563) ได้ทำการศึกษาแนวทางการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 หนองบัวลำภู พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นผู้นำในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมและสร้างครูผู้นำให้เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน ซึ่งครูผู้นำต้องทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็น เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงสามารถช่วยกันแก้ไขปัญหาาร่วมกันกับผู้บริหารได้ อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความตระหนัก

ให้ครูเห็นถึงความสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เปิดโอกาสในการคิดและตัดสินใจในการทำงาน นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรร่วมกันคิดเชิงรุกในการพัฒนาความก้าวหน้าของโรงเรียน เพื่อกระตุ้นให้บุคลากรในโรงเรียนมีความกระตือรือร้น มีความคิดในเชิงบวกที่จะพัฒนางานในหน้าที่ไปสู่ความสำเร็จ

1.2.10 ด้านการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง เมื่อพิจารณาวิจัยพบว่า จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ในภาพรวมและรายด้าน 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) สถานศึกษามีกระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม 2) สถานศึกษามีกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจช่วยเพิ่มความคิดสร้างสรรค์และมุมมองใหม่ ๆ ในการทำงาน และ 3) สมาชิกในสถานศึกษาสามารถเรียนรู้จากกันและกันเพื่อเพิ่มทักษะและประสิทธิภาพในการทำงาน ส่วนด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ได้แก่ สมาชิกในสถานศึกษามีการช่วยเหลือและสนับสนุนกันในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ด้านการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การมีกระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างสมาชิก ซึ่งชี้ให้เห็นว่าสถานศึกษาต้องการเสริมสร้างพื้นที่แลกเปลี่ยนภายใน PLC มากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิราวรรณ เพ็ชรนาว่า (2563) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพภายในโรงเรียน เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกัน และพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน โดยผู้บริหารสถานศึกษามีการกำกับนิเทศติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง จนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพัฒนาเป็นวัฒนธรรมขององค์กรที่ใช้ในการปฏิบัติงานร่วมกัน

ตอนที่ 2 การวิจัยคุณภาพ

1.1 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการบริหารงาน จำนวน 2 คน ข้าราชการครูที่รับผิดชอบงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 5 คน ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์และสรุปความคิดเห็น

และข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ได้ดังนี้

1.1.1 แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชน

แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ผู้บริหารควรมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมและสร้างความสัมพันธ์บนพื้นฐานของความไว้วางใจและความเคารพซึ่งกันและกันในทุกมิติของงานวิชาการ ส่งเสริมการออกแบบหลักสูตรร่วมกันโดยคำนึงถึงบริบทท้องถิ่น การนิเทศที่เปิดโอกาสให้แลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างเท่าเทียม สนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียนผ่านการทำงานร่วมกันของครู ใช้เทคโนโลยีและพื้นที่ PLC เป็นเวทีแลกเปลี่ยนสื่อและเทคนิคการสอน และส่งเสริมการวัดผลที่ครูมีส่วนร่วมกำหนดเกณฑ์อย่างยุติธรรมและครอบคลุม เพื่อพัฒนางานวิชาการอย่างยั่งยืนในบริบทของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มัณฑนา ศรีพุทธา (2564) เรื่อง ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านชุมชนกัลยาณมิตรโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมตา จงมีสุข (2563) เรื่อง แนวทางการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ด้านความเป็นกัลยาณมิตรโดยรวมอยู่ในระดับมาก อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทฐำอร สมเดช (2565) เรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน มัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านชุมชนกัลยาณมิตร โดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

1.1.2 แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชน

แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา ด้านวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน ผู้บริหารควรมุ่งเน้นการกำหนดเป้าหมายร่วมของบุคลากรเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างมีทิศทาง พัฒนาหลักสูตรโดยให้ครูมีส่วนร่วมออกแบบให้สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น นิเทศการศึกษาเน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยยึดหลักครูคือผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนโดยตระหนักบทบาทครูในฐานะนักวิจัย ใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างมีเป้าหมายร่วมกันเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน การวัดผลเน้นความยุติธรรม โปร่งใส และสะท้อนคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน วิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมเป็นพลังขับเคลื่อนสู่พัฒนางานวิชาการอย่างยั่งยืนนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ษมลพรรณ คันธนู (2562) ที่ได้ศึกษาแนวทางการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 จังหวัดสุโขทัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้คณะครูได้มีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน กระตุ้นให้ครูแต่ละคนได้ใช้ศักยภาพที่ตนเองมีอยู่อย่างเต็มที่ ซึ่งจะช่วยกำกับการปฏิบัติงานของคณะครูให้ตรงกับ

เป้าหมายขององค์การได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิราวรรณ เพ็ชรนาว่า (2563) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรกำหนดบรรทัดฐานในการปฏิบัติร่วมกัน มีนโยบายและโครงสร้างการพัฒนาที่ชัดเจน มีการมอบแนวทางในการปฏิบัติงานเชิงประจักษ์ และผู้บริหารสามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างได้

1.1.3 แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชน

แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา ด้านภาวะผู้นำร่วม ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมกำหนดทิศทางการและตัดสินใจทางวิชาการอย่างเท่าเทียม พัฒนาหลักสูตรด้วยการออกแบบร่วมให้เหมาะสมกับบริบทโรงเรียน นิเทศการศึกษาผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนผลการสอนร่วมกัน ส่งเสริมให้ครูเป็นผู้นำในการวิจัยในชั้นเรียน ใช้สื่อเทคโนโลยีโดยครูผู้มีความรู้เป็นผู้นำด้านเทคโนโลยี วัตถุประสงค์ร่วมกันที่เน้นความยุติธรรมและพัฒนาผู้เรียนรอบด้าน ภาวะผู้นำร่วมจึงเป็นกลไกสำคัญสู่การพัฒนาวิชาการอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นูริยะ สามี (2564) ได้ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษายะลา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูได้ใช้ภาวะผู้นำในการปฏิบัติงานให้ความอิสระในการทำงาน มอบอำนาจในการตัดสินใจในบางเรื่องแก่ครู ยอมรับความสามารถของคณะครูในการปฏิบัติงานต่าง ๆ มีการสร้างขวัญกำลังใจ กระตุ้นให้ครูทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ

1.1.4 แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชน

แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา ด้านการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ ผู้บริหารควรมุ่งสร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีม โดยให้ครูมีส่วนร่วมในการคิดและพัฒนาวิชาการอย่างเท่าเทียม พัฒนาหลักสูตรด้วยการวิเคราะห์บริบทและออกแบบหน่วยการเรียนรู้ร่วมกัน นิเทศการศึกษานำการแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติและสะท้อนคิดร่วม การวิจัยในชั้นเรียนสนับสนุนการทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาผู้เรียน ใช้เทคโนโลยีโดยการเรียนรู้และแบ่งปันทักษะร่วมกัน วัตถุประสงค์ร่วมกันที่เข้มแข็งและยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลาวัลย์ โพธิ์ทอง และคณะ (2564) ได้ศึกษาการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของเครือข่ายที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรแสดงบทบาทในการเป็นผู้ประสานงาน ก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างครูในสถานศึกษา ให้ความรู้ความเข้าใจและให้การสนับสนุน เพื่อให้การ

ปฏิบัติงานของคณะครูดำเนินไปได้อย่างเรียบร้อย อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิราวรรณ เพ็ชรนาวา (2563) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพภายในโรงเรียน เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันและพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน โดยผู้บริหารสถานศึกษามีการกำกับ นิเทศติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง จนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพัฒนาเป็นวัฒนธรรมขององค์กรที่ใช้ในการปฏิบัติงานร่วมกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประจักษ์ ยอดเมิน (2563) ได้ทำการศึกษาแนวทางการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 หนองบัวลำภู พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกระจายหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเป็นระบบ และมีโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน จัดคนให้เหมาะสมกับงาน โดยพิจารณาความสามารถ ประสบการณ์ ความสนใจ เพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรใช้รูปแบบการสื่อสารที่มีคุณภาพ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการปฏิบัติงานร่วมกัน มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน มองเป้าหมายที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลไปใช้

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาตามลำดับความสำคัญ ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาควรมีการออกแบบและปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนสอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อมของสังคมในปัจจุบัน โดยจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ภารกิจเป้าหมายคุณลักษณะที่พึงประสงค์เชื่อมโยงในภาพรวมทั้งหมด มีการจัดประชุม PLC เพื่อแก้ปัญหาการใช้หลักสูตร
2. ด้านการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ สถานศึกษาควรส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจในหมู่ครู โดยจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นประจำ เพื่อสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันอย่างเข้มแข็ง พัฒนาแผนการสอนร่วมกัน และสะท้อนผลการสอนอย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา
3. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. www.moe.go.th/พรบ-การศึกษาแห่งชาติ-พ-ศ-2542.
- _____. (2553). กฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2557). สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (รายงานการศึกษา แนวโน้มการพัฒนาคุณภาพครูเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาล่าสุดวาระที่ 21 (ฉบับย่อ). กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กษิณีภูมิ มีพรหม. (2562). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ ตามแนวคิดพหุปัญญาและอาชีพในอนาคต. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กันต์ธร หิรัญลักษณ์. (2564). “ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กันตวุฒิ การดี. (2565). แนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- กัลยาณี รัตนบุตร. (2564). รูปแบบการบริหารระบบคุณภาพงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กฤษณา พาสว่าง, อธิป เกตุสิริ และชวนคิด มะเสนะ. (2565). สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 16(2), 153-170.
- เกตกนก สวยคำข้าว และวรภาญจน์ สุขสดเขียว. (2562). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เกรียงศักดิ์ บุญญา. (2564). การพัฒนาหลักสูตรอบรม เรื่อง ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สำหรับครูอาชีวศึกษาในภาคตะวันออก. รายงานการวิจัยโครงการทุนสนับสนุนการวิจัย. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ขจรศักดิ์ เขียวน้อย, พรรณนภา เขียวน้อย, พิชิตชัย สุขเอก, สุพจน์ เปลี่ยวสงัด, ปกภัย อำนวย และ พวงรัชต์ เพชรา. (2561). การพัฒนาแบบวัดพฤติกรรมการสร้างชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา. โครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา สพฐ. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

ขวัญข้าว ชุ่มเกษรกุลกิจ. (2560). แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ของผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ขวัญพิชชา มีแก้ว. (2562). การบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ครูสภา. (2563). การเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนการจัดกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพแบบกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ประจำปี 2563. เข้าถึงได้จาก http://www.kksec.go.th/amss25/modules/book/upload_files.pdf

จิตติมา วรรณศรี. (2564). การบริหารจัดการศึกษายุคดิจิทัล, พิษณุโลก: โรงพิมพ์รัตนสุวรรณการพิมพ์.

จิรวรรณ รินทรา. (2562). แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรสถานศึกษา ในอำเภอสามง่าม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

จิรัชญ์พัฒน์ ใจเมือง. (2563). รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนากระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 31(2), 55-70.

เจนจิรา เวียนสุข. (2561). การบริหารงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมทรณพาราม. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ฉันทนา ภูมมา. (2563). รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพตามหลักกัลยาณมิตรของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร

- ดุขฎีบัณทิต, สาขาพุทธบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2566), *กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สู่การวิจัยในชั้นเรียน (พิมพ์ครั้งที่ 2)*, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนะการ เลียงอำนาจ. (2566). *แนวทางการพัฒนากระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนศรีวิชัยวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชีโรบล วรรณธนะ. (2562). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารามราชวิทยาลัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร์. (2560). *ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและแนวทางการนำมาใช้ในสถานศึกษา Professional Learning Community and Guidelines for Application in Educational Institutions* กรุงเทพมหานคร. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ*, 10(1), 1-8.
- ณรงค์ เกียรติคุณวงศ์. (2564). *แนวทางการปรับการศึกษาไทยให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานสำหรับเศรษฐกิจใหม่: ข้อเสนอโครงสร้าง*. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 6(11), 453-468.
- ณพรพรภรณ์ ชัยพรหม. (2565). *การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ดุสิตา เลหาพันธุ์. (2562). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานเป็นทีมของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตจังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17*. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 9(3), 181-193.
- ถวิล อรัญเวศ. (2562). *ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) คืออะไร*. เข้าถึงได้จาก <http://thawin09.blogspot.com/2017/02/plc.html>
- ทิพย์วิมล วังแก้วหิรัญ, ปริญญา มีสุข และอังก์วรา วงษ์รักษา. (2564). *กระบวนการพัฒนาวิชาชีพครูแบบกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในประเทศไทยและต่างประเทศ*. *วารสารเศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ*, 8(1), 180-199.
- ทรงวุฒิ วีเปลี่ยน, ศิริพงษ์ เสาภายน และจารุวรรณ พลอยดวงรัตน์. (2566). *แนวทางการบริหารโรงเรียนในฐานะกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (SLC)*, *วารสารวิจัยวิชาการ*, 6(6), 301-316.

- ธัชธัญญา คำริวิเศษ. (2567). รูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, *วารสารราชพฤกษ์*, 22(3), 84-98.
- ธริศร เทียบปาน. (2562). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาในเขตจังหวัดภาคใต้. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิต บัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาดไทย.
- ธมลพรรณ คันธนู. (2562). แนวทางการสร้างกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 จังหวัดสุโขทัย. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, สถาบันพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- นคร จงอนุรักษ์. (2564). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นันทรัฐอร สมเดช. (2565). การวิเคราะห์องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา. สาขาวิชาการนิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นัฐพงษ์ ทองเชื้อ. (2567, 25 ธันวาคม). หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการโรงเรียนเกาะโพธิ์ถั้วงามวิทยา. สัมภาษณ์.
- นิภาพร พิณจมนตรี. (2563). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นุชเรศ คำดีบุญ. (2564). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นุริย๊ะ สาอิ. (2564). แนวทางการพัฒนาการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษายะลา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุริยาสาน.
- ปณณทัต จำปากุล. (2565). ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ: วิถีแห่งการพัฒนาครูยุคดิจิทัล. *วารสารการจัดการและพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 2(2), 57-73.

- ประจักษ์ ยอดเมิน. (2563). แนวทางการดำเนินงานกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 หนองบัวลำภู. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปาริชาติ เข่งแก้ว. (2563). แนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3, วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น, 6(5), 335-345.
- ปาริชาติ สีพันธ์บุญ. (2564). รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ปราณูชลี สุดตา. (2560). แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2563). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เซอร์วิส ซัพพลาย.
- ปริศนา วิโนสุยะ. (2561). การศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนากระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 จังหวัดตาก. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พัชรินทร์ นวะะสิมมา. (2566). แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2, วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย, 14(1), 189-201.
- พิจิตรา กุลจรัสอนันต์. (2564). การพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในบริบทสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พรธิดา พูลถาวร. (2560). แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่ได้คะแนน O-NET สูงสุดในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3: กรณีศึกษาโรงเรียน บ้านลัดทีบ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพรมะ รัตตชูวงศ์. (2561). แนวทางการบริหารจัดการชั้นเรียนในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพ

ผู้เรียน 4.0 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 7(27), 232-241.

พงศ์เทพ จิระโร. (2564). การพัฒนารูปแบบการดำเนินการจัดการเรียนรู้อิงวิชาชีพให้เป็นงานวิจัย (PLC to R) ของครูในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในภูมิภาคตะวันออก.

วารสารวิชาการโรงเรียนนายเรือด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศึกษาศาสตร์, 8(1). 135-152.

ภานุพงศ์ แกมเงิน. (2565). สภาพและแนวทางในการส่งเสริมความเป็นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร.

มณฑนา ศรีพุทธา. (2564). ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยรังสิต.

เมธาสิทธิ์ ธีรรัตน์ศรีสกุล. (2560). กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ: แนวทางปฏิบัติสำหรับครู. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยามหาวิทยาลัย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 2(2), 214-228.

ยุพนา เกื้อกุล. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อสร้างผู้เรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

ยุพา พรหมแย้ม. (2562). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษานนทบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ราม เรือนทองดี. (2564). รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

เรวดี ช่อนเพชร. (2564). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร

มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- วันวิสา พรหมสุวรรณ. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3*. สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วาสนา ทองทวีโยยศ. (2560). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล. (2562). *การพัฒนาทักษะสร้างสรรค์นวัตกรรม*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ผู้นำพัฒนานวัตกรรม หลักสูตรและการเรียนรู้.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล. (2562). *การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC)*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล. (2561). *ขอบฟ้าใหม่แห่งการเรียนรู้สู่การสร้างสรรค์อนาคต*. กรุงเทพมหานคร: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- วิลาวัลย์ โพธิ์ทอง และคณะ. (2564). *การประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของเครือข่ายที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา*. *วิจัย และพัฒนาหลักสูตร*, 11(1), 194.
- วิฑูรย์ สิมะโชคดี. (2564). *คู่มือการใช้ OKRs plus สำหรับนักปฏิบัติ*. ฉะเชิงเทรา: บริษัท เอ็มเอ็นคอมพิวออฟเซท.
- วิฑูรย์ พวงแก้ว. (2564). *การศึกษาศภาพการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ .
- วิราวรรณ เพ็ชรนาวา. (2563). *แนวทางการพัฒนากระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตวิภาวดี กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพัฒนศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิวัฒน์ชัย ศรีจันทร์. (2560). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,

- สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- แววตา ชุ่มอิม. (2562). *แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ศลิกรณ์ ศรีเขาล้าน. (2562). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนใน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สนอง โลหิตวิเศษ. (2561). *กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ. สารานุกรมศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 53(7), 31-39.*
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2566). *สรุปผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2566*. เข้าถึงได้จาก <https://www.niets.or.th/th/content/view/26060>
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2566). *การแถลงข่าวผลการประเมิน PISA 2022*. เข้าถึงได้จาก <https://pisathailand.ipst.ac.th/news-21/>
- สรารุช แซ่มซ้อย. (2562). *การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สัมมา รณินธ์. (2560). *หลักทฤษฎี และปฏิบัติการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- สารินทร์ เอี่ยมครอง. (2561). *แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2565). *การบริหารวิชาการที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุค พลิกผัน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชาติดา บรรณกิจ. (2563). *การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง. (2561). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ*. วิทยานิพนธ์

- ปรัชญาดุซฎีกิบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุริสา เทศเขียว. (2565). *การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในวิถีสถานใหม่*ของสถานศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุซฎีกิบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุภัทรา สภาพัตต์. (2562). *การบริหารจัดการกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุซฎีกิบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุภัทสรานันท์ โพธิ์กัน. (2561). *การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่ม 3*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง. (2567). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566-2570*. ชลบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา พ.ศ. 2550*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2560). *แนวทางการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC)*. เข้าถึงได้จาก <https://www.spvc.ac.th/vt21/Manual-PLC.pdf?fbclid=IwAR2ffQEtjXVOjH0BJWGD09F4pGUbXhxyvosEq0rkl85hJla7GcKbOwSmh0>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *คู่มือประกอบการอบรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC “กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” สู่สถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *สภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้*. กรุงเทพฯ: วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *บทเรียนจากสถานศึกษาในการพัฒนาครูด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเชิงวิชาชีพ (PLC) สู่การพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ*. กรุงเทพฯ: บริษัท 21 เซ็นจูรี่ จำกัด.
- สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *คู่มือประกอบการอบรมการขับเคลื่อน*

- กระบวนการ PLC (Professional Learning Community) “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” ผู้
สถานศึกษา. เข้าถึงได้จาก <http://www.ben.ac.th/main/content/download/1/PLC.pdf>
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและ
มาตรฐานการศึกษา.
- หทัย ศิริพิน. (2558). *แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านกระทุ่มล้ม (นครราชบุรี
ประสิทธิ์)*. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา,
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อมตา จงมีสุข. (2563). *การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนใน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยรังสิต.
- อดิศักดิ์ มุ่งชู. (2560). *แนวทางการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20 โดยใช้
กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และ
บุคลากรทางการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- อริวัฒน์ พันธุ์รัตน์. (2562). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- อภิขญา สังกะคำ. (2564). *แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดินเขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต, สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อริวัฒน์ จันทร์สม. (2563). *แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงาน
ศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคามโดยใช้แนวคิดกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ*.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา, มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- อานนท์ ธิติคุณากร. (2562). *กลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดการพัฒนา
ทักษะสำหรับเศรษฐกิจสีเขียว*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาทิวงษ์ โชคดีวัฒนา. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน*

- ประถมศึกษาจังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา. อนุวัฒน์ ธรรมะपालะ. (2561). *แนวทางการบริหารงานวิชาการในกลุ่ม โรงเรียนวังชลลินธุ์ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา บัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.*
- Antinluoma, M., Iilomaki, L., and Toom, A. (2021). “Practices of Professional Learning Communities”. *Frontiers in Education*, 6(4), 1-10.
- Carpenter, D. (2015). School culture and leadership of professional learning communities. *International Journal of Educational Management*, 29(5), 682–694.
- DuFour, R. (2004). What is a professional learning community?. *Educational Leadership*, 61(8), 6–11.
- Goldhammer, R. (1980). *Clinical supervision (2nd ed.)*. New York: Holt Rinehart and Winston.
- Glickman, C. D. (1981). *Developmental supervision: Alternative practice for helping teachers improve instruction*. Washington D. C: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Hord, S. M. (1997). *Professional learning communities : Communities of continuous inquiry and improvement*. Texas: Southwest Educational Development Laboratory.
- Yiyun, H., Jing, X., and Yang, Y. (2022). “Factors Impacting the Sustainable Development of Professional Learning Communities in Interdisciplinary Subjects in Chinese K-12 Schools: A Case Study”. *Sustainability*, 14(10), 1-11.
- Eke, K., Roelvan, V., Marieke, M., and Sabine, S. (2022). “Aiming for Educational Partnership Between Parents and Professionals: Shared Vision Development in a Professional Learning Community”. *School Community*, 32(1), 265-274.
- Likert, R. (1967). *The visual analogue scale for measurement of attitudes*. In G. E. Smith (Ed.), *Measurement of attitude and motivation* (p.54). Harper & Row.

Voelkel , R. H., and Chrispeels, J. H. (2017). *Within-School Differences in Professional Learning Community Effectiveness: Implications for Leadership*. From <https://journals.sagepub.com>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้อยู่ในขั้นตอนการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

2. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้สอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำนวน 50 ข้อ

3. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนตามความเป็นจริง ซึ่งข้อมูลที่ได้รับจาก

แบบสอบถามนี้นำไปใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้าวิจัยในครั้งนี้เท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด ผู้วิจัยขอรับรองว่าจะเก็บเป็นความลับไม่เปิดเผยไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น

ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาวไอลดา แพงดี
 นิสิตปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยบูรพา
 โทรศัพท์ 091-579-4920

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ระยะที่ 1 : การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบสอบถามเกี่ยวกับจังหวัดของสถานศึกษา

คำชี้แจง 1.โปรดทำเครื่องหมายเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่เกี่ยวข้องกับตัวท่านตามความเป็นจริง

1. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
 - เขตจังหวัดชลบุรี
 - เขตจังหวัดระยอง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

คำชี้แจง 1.โปรดทำเครื่องหมายเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่เกี่ยวข้องกับตัวท่านตามความเป็นจริง

2. โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องตามระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ตามความหมาย ดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับดีมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับดีมาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	การบริหารงานวิชาการ โดยใช้กระบวนการชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5 ดีมาก ที่สุด	4 ดี มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด	5 ดีมาก ที่สุด	4 ดี มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
45	บุคลากรในสถานศึกษาของท่านมี ภาวะผู้นำร่วมช่วยเสริมสร้างการ ตัดสินใจร่วมกันภายในทีม										
4. การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ											
46	สถานศึกษาของท่านมีกระบวนการ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและ ประสบการณ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม										
47	สมาชิกในสถานศึกษาของท่านมีการ ช่วยเหลือและสนับสนุนกันในการ เรียนรู้และพัฒนาทักษะ										
48	สถานศึกษาของท่านมีกระบวนการ เรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจช่วยเพิ่ม ความคิดสร้างสรรค์และมุมมอง ใหม่ ๆ ในการทำงาน										
49	สถานศึกษาของท่านมีกระบวนการ ทำงานเป็นทีมที่ช่วยเสริมสร้างการ เรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจในกลุ่ม										
50	สมาชิกในสถานศึกษาของท่าน สามารถเรียนรู้จากกันและกันเพื่อเพิ่ม ทักษะและประสิทธิภาพในการทำงาน										

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่กรุณาตอบแบบสอบถามฉบับนี้

The logo of Burapha University is a circular emblem. It features a central five-pointed star with a flame-like base, surrounded by a wreath. The Thai text 'มหาวิทยาลัยบูรพา' is written in a circular path around the top, and 'BURAPHA UNIVERSITY' is written around the bottom. The entire logo is rendered in a light yellow color.

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้อยู่ในขั้นตอนการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
2. แบบสัมภาษณ์นี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้สัมภาษณ์
 - ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
3. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นการสัมภาษณ์เพื่อมุ่งเน้นประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ซึ่งไม่ส่งผลกระทบต่อความเสียหายต่อหน่วยงานหรือบุคคลที่ให้สัมภาษณ์แต่อย่างใด จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ครั้งนี้

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาวไอลดา แผงดี
 นิสิตปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยบูรพา
 โทรศัพท์ 091-579-4920

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

คำชี้แจง ขอความกรุณาท่านให้สัมภาษณ์ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ตำแหน่งปัจจุบัน.....
2. สังกัด.....

ผู้สัมภาษณ์ : นางสาวไอลดา แพงดี

สถานที่สัมภาษณ์ :

วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.

เริ่มการสัมภาษณ์ : เวลา.....น. สิ้นสุดการสัมภาษณ์ : เวลา.....น.

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นการสัมภาษณ์เพื่อมุ่งเน้นประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ซึ่งไม่ส่งผล กระทบหรือความเสียหายต่อหน่วยงานหรือบุคคลที่ให้สัมภาษณ์แต่อย่างใด จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ครั้งนี้

1. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา 2. ด้านการนิเทศการศึกษา 3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 4. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา และ 5. ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา **ด้าน**

กระบวนการชุมชนกัลยาณมิตรอย่างไร

.....

2. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา 2. ด้านการนิเทศการศึกษา 3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 4. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา และ 5. ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา **ด้านวิสัยทัศน์**

และค่านิยมร่วมกันอย่างไร

.....

3. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา 2. ด้านการนิเทศการศึกษา 3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 4. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา และ 5. ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา **ด้านภาวะผู้นำร่วมอย่างไร**

.....

.....

.....

4. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา 2. ด้านการนิเทศการศึกษา 3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 4. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา และ 5. ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา **ด้านการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจอย่างไร**

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่กรุณาตอบแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. ดร.เสกสรรค์ ทองคำบรรจง	อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. ดร.ณัฐฉณ พุเต็มวงศ์	อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
3. นางสาวนิลวรรณ วัฒนา	ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนเกาะโพธิ์ถั่วงามวิทยา

ภาคผนวก ง

ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้
ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบสอบถามเกี่ยวกับจังหวัดของสถานศึกษา

ข้อ	ข้อความข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	ระดับความคิดเห็น			รวม	IOC	ผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3			
1	สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง ☐ เขตจังหวัดชลบุรี ☐ เขตจังหวัดระยอง	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพปัจจุบัน และความต้องการในการพัฒนาการบริหารงาน
 วิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ข้อ	ข้อความสำหรับการศึกษาสภาพปัจจุบันและ ความต้องการ	ระดับความคิดเห็น			รวม	IOC	ผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3			
การบริหารงานวิชาการ							
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา							
1	สถานศึกษาของท่านมีการออกแบบและปรับปรุง หลักสูตรการเรียนการสอนสอดคล้องกับความ ต้องการและสภาพแวดล้อมของสังคมในปัจจุบัน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2	สถานศึกษาของท่านมีการพัฒนาหลักสูตรสามารถ ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและ นวัตกรรมในปัจจุบัน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3	ครูและบุคลากรในสถานศึกษาของท่านมีส่วนร่วม ในการออกแบบและปรับปรุงหลักสูตรในการ จัดการเรียนรู้	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความสำหรับการศึกษาสภาพปัจจุบันและ ความต้องการ	ระดับความคิดเห็น			รวม	IOC	ผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3			
4	สถานศึกษาของท่านมีหลักสูตรมุ่งเน้นการพัฒนา ความรู้ ทักษะ และคุณธรรมที่จำเป็นต่อการ ดำเนินชีวิตของผู้เรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
5	สถานศึกษาของท่านมีการพัฒนาหลักสูตร สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและ สภาพแวดล้อมในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
6	สถานศึกษาของท่านมีการประเมินผลและ ปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาคุณภาพ การเรียนการสอน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา							
7	สถานศึกษาของท่านมีการนิเทศการศึกษาที่ ดำเนินการในการให้คำแนะนำที่มีประสิทธิภาพใน การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้ดี	1	1	0	2	0.67	ใช้ได้
8	สถานศึกษาของท่านสนับสนุนในการปรับปรุงการ นิเทศการศึกษาเพื่อช่วยพัฒนาการสอนของครู	1	1	0	2	0.67	ใช้ได้
9	สถานศึกษาของท่านมีการนิเทศการศึกษาที่ ดำเนินการในการตรวจสอบและประเมินผลการ ดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ	1	1	0	2	0.67	ใช้ได้
10	สถานศึกษาของท่านมีการนิเทศการศึกษาในการ พัฒนาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารและ บุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
11	สถานศึกษาของท่านนำผลการนิเทศศึกษามา พัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
12	สถานศึกษาของท่านมีการดำเนินการนิเทศ การศึกษาได้รับข้อมูลและคำแนะนำจาก ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์ทางการศึกษา	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความสำหรับการศึกษาสภาพปัจจุบันและ ความต้องการ	ระดับความคิดเห็น			รวม	IOC	ผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3			
3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา							
13	สถานศึกษาของท่านนำการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามาใช้ในการปรับปรุงและแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
14	สถานศึกษาของท่านมีการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่นำผลการวิจัยมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนและสภาพแวดล้อม	1	1	1	3	1	ใช้ได้
15	สถานศึกษาของท่านมีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสามารถนำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
16	สถานศึกษาของท่านมีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้วิธีทางวิทยาศาสตร์ในการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
17	สถานศึกษาของท่านมีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามีการนำผลการวิจัยไปปรับปรุงระบบการบริหารงานได้ตรงตามบริบทของสถานศึกษา	1	1	1	3	1	ใช้ได้
18	สถานศึกษาของท่านมีการสนับสนุนจากผู้บริหารและครูในการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านการจัดการและการประยุกต์ใช้ผลการวิจัยอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา							
19	สถานศึกษาของท่านมีการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สื่อเทคโนโลยีในการเรียนการสอนอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความสำหรับการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการ	ระดับความคิดเห็น			รวม	IOC	ผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3			
20	สถานศึกษาของท่านมีการจัดการเรียนรู้โดยสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และสื่อมัลติมีเดีย ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
21	ครูผู้สอนในสถานศึกษาของท่านมีทักษะและความสามารถในการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาที่เหมาะสมกับการสอน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
22	สถานศึกษาของท่านมีการจัดการอบรมหรือพัฒนาทักษะด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาสำหรับครูและบุคลากรในสถานศึกษา	1	1	1	3	1	ใช้ได้
23	สถานศึกษาของท่านเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลและการใช้ทรัพยากรเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
24	สถานศึกษาของท่านมีการประเมินผลการใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาในกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
5.ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน							
25	สถานศึกษาของท่านใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน เช่น แบบทดสอบ แบบการสังเกตพฤติกรรม หรือ โครงการในสถานศึกษา เพื่อประเมินความสำเร็จในการเรียนรู้ของนักเรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
26	สถานศึกษาของท่านมีการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนสามารถระบุจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียนได้	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความสำหรับการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการ	ระดับความคิดเห็น			รวม	IOC	ผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3			
5.ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน							
25	สถานศึกษาของท่านใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน เช่น แบบทดสอบ แบบการสังเกตพฤติกรรม หรือ โครงการในสถานศึกษา เพื่อประเมินความสำเร็จในการเรียนรู้ของนักเรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
26	สถานศึกษาของท่านมีการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนสามารถระบุจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียนได้	1	1	1	3	1	ใช้ได้
27	สถานศึกษาของท่านมีการวัดผลและประเมินผลช่วยปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้	1	1	1	3	1	ใช้ได้
28	สถานศึกษาของท่านมีการดำเนินการในการเทียบโอนผลการศึกษาจากสถาบันหรือหลักสูตรอื่น ๆ ให้กับนักเรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
29	สถานศึกษาของท่านมีระบบที่โปร่งใสและชัดเจนในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อให้ นักเรียนและผู้ปกครองสามารถติดตามผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
30	สถานศึกษาของท่านมีการเทียบโอนผลการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานและมีความยืดหยุ่นในการยอมรับผลการเรียนจากสถาบันหรือหลักสูตร	1	1	1	3	1	ใช้ได้
กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา							
1. ชุมชนกัลยาณมิตร							
31	ครูในสถานศึกษาของท่านมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการสนับสนุนซึ่งกันและกันในชุมชนกัลยาณมิตร	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความสำหรับการศึกษาสภาพปัจจุบันและ ความต้องการ	ระดับความคิดเห็น			รวม	IOC	ผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3			
32	สถานศึกษาของท่านเป็นชุมชนกัลยาณมิตรช่วย เสริมสร้างกำลังใจแก่กันและกันในด้านวิชาการ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
33	สถานศึกษาของท่านมีชุมชนกัลยาณมิตรแบ่งปัน ความรู้และประสบการณ์ช่วยพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	1	1	1	3	1	ใช้ได้
34	สถานศึกษาของท่านเป็นชุมชนกัลยาณมิตร ช่วยเหลือกันในด้านการพัฒนาอาชีพและการดูแล จิตใจ การทำงานร่วมกันในชุมชนกัลยาณมิตรมีผล ต่อการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของสมาชิก	1	1	1	3	1	ใช้ได้
35	สถานศึกษาของท่านเป็นชุมชนกัลยาณมิตรมีการ แสดงความเคารพต่อกัน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2. วิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน							
36	สถานศึกษาของท่านมีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ ชัดเจนและสามารถสร้างความเข้าใจร่วมกันใน องค์กร	1	1	1	3	1	ใช้ได้
37	สถานศึกษาของท่านมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน ช่วยเสริมสร้างการตัดสินใจและการทำงานเป็นทีม	1	1	1	3	1	ใช้ได้
38	สถานศึกษาของท่านมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน ส่งผลต่อการพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพในการบรรลุ เป้าหมายของสถานศึกษา	1	1	1	3	1	ใช้ได้
39	สถานศึกษาของท่านมีการสื่อสารวิสัยทัศน์และ ค่านิยมร่วมกันให้สมาชิกทุกคนเข้าใจและปฏิบัติ ตาม	1	1	1	3	1	ใช้ได้
40	สมาชิกในสถานศึกษาของท่านมีการสนับสนุนและ ร่วมมือกันในการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์และค่านิยม ร่วมกัน	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความสำหรับการศึกษาสภาพปัจจุบันและ ความต้องการ	ระดับความคิดเห็น			รวม	IOC	ผล
		ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3			
3. ภาวะผู้นำร่วม							
41	สถานศึกษาของท่านมีการกระจายบทบาทและความรับผิดชอบในทีมเพื่อให้สมาชิกมีบทบาทในการนำและทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
42	สถานศึกษาของท่านสามารถส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของสมาชิกในทีมผ่านภาวะผู้นำร่วมได้	1	1	1	3	1	ใช้ได้
43	สถานศึกษาของท่านชี้แนะหรือกระตุ้นให้ผู้สมาชิกทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้	1	1	1	3	1	ใช้ได้
44	สถานศึกษาของท่านมีภาวะผู้นำร่วมส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการสนับสนุนซึ่งกันและกันในทีม	1	1	1	3	1	ใช้ได้
45	สถานศึกษาของท่านมีภาวะผู้นำร่วมช่วยเสริมสร้างการตัดสินใจร่วมกันภายในทีม	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4. การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ							
46	สถานศึกษาของท่านมีกระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม	1	1	1	3	1	ใช้ได้
47	สมาชิกในสถานศึกษาของท่านมีการช่วยเหลือและสนับสนุนกันในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
48	สถานศึกษาของท่านมีกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจช่วยเพิ่มความคิดสร้างสรรค์และมุมมองใหม่ ๆ ในการทำงาน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
49	สถานศึกษาของท่านมีกระบวนการทำงานเป็นทีมที่ช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจในกลุ่ม	1	1	1	3	1	ใช้ได้
50	สมาชิกในสถานศึกษาของท่านสามารถเรียนรู้จากกันและกันเพื่อเพิ่มทักษะและประสิทธิภาพในการทำงาน	1	1	0	2	0.67	ใช้ได้

ภาคผนวก จ

รายชื่อผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูที่ให้สัมภาษณ์

ภาคผนวก ฉ

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา โทร. ๒๕๓๐๐ ต่อ ๕๐๕, ๕๐๗

ที่ ขว ๕๑๓๗๗/๐๕๑๔๘

วันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.เสกสรรค์ ทองคำบรรจง (คณะศึกษาศาสตร์)

ด้วย นางสาวไอศดา แพงดี รหัสประจำตัวนิสิต ๖๖๔๒๐๓๐๗ นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ แบบไม่เต็มเวลา แผน ข ได้รับอนุมัติเค้าโครงการงานนิพนธ์เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ บุญญา เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ และเสนอท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัย นั้น

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา จึงขอเรียนเชิญท่านซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์สูง เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัย โดยนิตินัดส่งเค้าโครงงานงานนิพนธ์ (ฉบับย่อ) และเครื่องมือวิจัยไปให้ท่านเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ สามารถติดต่อนิตินัดส่งรายงานข้างต้น ได้ที่ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๕๓-๕๓๕๔๕๒๐ หรือที่ E-mail: 66920307@go.buu.ac.th

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดพิจารณา

ภัณฑนา รังสีโยภาส

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัณฑนา รังสีโยภาส)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา โทร. ๒๗๐๐ ต่อ ๗๐๕, ๗๐๗

ที่ อว ๘๑๓๗/๐๕๓๔

วันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ณัฐฉาน พูเต็มวงศ์ (คณะศึกษาศาสตร์)

ด้วย นางสาวไอศิกา พงศ์ศรี รหัสประจำตัวนิสิต ๖๖๔๒๐๓๐๗ นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ แบบไม่เต็มเวลา แผน ข ได้รับอนุมัติค่าโครงการนิพนธ์เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ บุญญา เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ และเสนอท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัย นั้น

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา จึงขอเรียนเชิญท่านซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์สูง เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัย โดยนิสิตได้ส่งเค้าโครงเล่มงานนิพนธ์ (ฉบับย่อ) และเครื่องมือวิจัยไปให้ท่านเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ สามารถติดต่อนิสิตตั้งรายนามข้างต้น ได้ที่ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๔๑-๕๗๓๔๔๖๐ หรือที่ E-mail: 66920307@go.buu.ac.th

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดพิจารณา

ภัณฑนา รังสีโยภาส
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัณฑนา รังสีโยภาส)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ อว ๘๓๓๗/๖๕๔

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๙ ถ.องศาตบวงแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๓

๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวนิลวรรณ วัฒนา ผู้อำนวยการโรงเรียนเกาะโพธิ์ด้วยงามวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำโครงการนิพนธ์ (ฉบับย่อ)
๒. เครื่องมือวิจัย

ด้วย นางสาวไอศดา แพงดี รหัสประจำตัวนิสิต ๒๖๙๒๐๓๐๗ นิสิตหลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ แบบไม่เต็มเวลา แผน ข ได้รับอนุมัติคำโครงการ
นิพนธ์เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพใน
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์
บุญญา เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ และเสนอท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือ
วิจัย นั้น

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา จึงขอเรียนเชิญท่าน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้
ความสามารถ และประสบการณ์สูง เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัย โดยนิสิตได้ส่งคำโครง
งานนิพนธ์ (ฉบับย่อ) และเครื่องมือวิจัยไปให้ท่านเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ สามารถติดต่อนิสิตตั้งรายนามข้างต้น ได้
ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๕-๕๖๙๔๘๙๖๐ หรือที่ E-mail: 66920307@go.buu.ac.th

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

ภัณฑนา รังสิโยภาส์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัณฑนา รังสิโยภาส์)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน
ผู้อำนวยการแผนกอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
โทร ๐๘๘ ๑๐๒ ๗๐๐ ต่อ ๗๐๔, ๗๐๗
E-mail: grd.buu@go.buu.ac.th

ที่ ยว ๘๑๓๗/๒๕๖๓

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๔ อ.สิงหนครบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๓

๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เอกสารรับรองจริยธรรมของมหาวิทยาลัยบูรพา
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวไอศิกา แพงดี รหัสประจำตัวนิสิต ๖๖๐๕๐๓๐๗ นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ แบบไม่เต็มเวลา แผน ข ได้รับอนุมัติเค้าโครงการงานนิพนธ์เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ บุญญา เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ และเสนอหน่วยงานในสังกัดท่านในการหาคุณภาพจากเครื่องมือวิจัยนั้น

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา จึงขออนุญาตให้นิสิตดังกล่าวขออนุญาตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูและผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำนวน ๓๐ คน ระหว่างวันที่ ๓๐ พฤษภาคม - ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔ ทั้งนี้ สามารถติดต่อ นิสิตดังกล่าวขออนุญาตได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐๕๓-๕๗๔๔๕๖๐ หรือที่ E-mail: 66920307@gu.buu.ac.th

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

ภัณฑนา รังสิโยภาส

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัณฑนา รังสิโยภาส)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

โทร ๐๓๘ ๕๐๒ ๗๐๐ ต่อ ๗๐๕, ๗๐๗

E-mail: grd.buu@gu.buu.ac.th

ที่ อว ๘๑๓๗/๑๓๕๒

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๘ ถ.สงครามบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อดำเนินการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เอกสารรับรองจริยธรรมของมหาวิทยาลัยบูรพา
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวไอศดา แพงดี รหัสประจำตัวนิสิต ๖๖๔๒๐๓๐๗ นิสิตหลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ แบบไม่เต็มเวลา แผน ข ได้รับอนุมัติเค้าโครงการงาน
นิพนธ์เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์
บุญญา เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ และเสนอหน่วยงานในสังกัดท่านในการเก็บข้อมูลเพื่อดำเนินการ
วิจัยนั้น

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา จึงขออนุญาตให้นิสิตดังรายนามข้างต้น ดำเนินการ
เก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานในสังกัดท่าน ดังนี้

๑. ครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ชลบุรี ระยอง โดยจำแนกตามจังหวัด ได้แก่ ข้าราชการครูจังหวัดชลบุรี จำนวน ๒๔๖ คน ข้าราชการครูจังหวัด
ระยอง จำนวน ๑๐๔ คน
๒. ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในการ
บริหารงาน จำนวน ๒ คน
๓. ข้าราชการครูที่รับผิดชอบงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) จำนวน ๓ คน
ระหว่างวันที่ ๓๐ พฤษภาคม - ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๘ ทั้งนี้ สามารถติดต่อ นิสิตดังรายนาม
ข้างต้นได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๓-๕๗๙๔๔๙๒๐ หรือที่ E-mail: 66920307@sgo.buu.ac.th

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ
ภัณฑานา รังสีโยภาส

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัณฑานา รังสีโยภาส)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
โทร ๐๓๘ ๑๐๒ ๗๐๐ ต่อ ๗๐๕, ๗๐๗

E-mail: sgd.buu@sgo.buu.ac.th

เอกสารนี้ลงนามด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ กรุณาตรวจสอบที่ (<https://e-sign.buu.ac.th/verify>)

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวไอลดา แพงดี
วัน เดือน ปี เกิด	25 ธันวาคม พ.ศ. 2534
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	192 หมู่ 8 ตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2559 - 2561 ครูผู้ช่วยโรงเรียนวัดโชติหินมิตรภาพที่ 42 อำเภอเมือง จังหวัดระยอง พ.ศ. 2561 - 2566 ครู คศ.1 โรงเรียนวัดโชติหินมิตรภาพที่ 42 อำเภอเมือง จังหวัดระยอง พ.ศ. 2566 - ปัจจุบัน ครู คศ.2 โรงเรียนเกาะโพธิ์ถั้วงามวิทยา อำเภอเกาะ จันทร์ จังหวัดชลบุรี
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2558 การศึกษาระดับบัณฑิต (การสอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม) มหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. 2562 การศึกษามหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัย บูรพา พ.ศ. 2568 การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัย บูรพา